Ing. Juraj Musil, Tatranská 24, 974 11 Banská Bystrica
☎ (+421)-948 634 624
e-mail: ineco.bb@gmail.com

Evidenčné číslo posudku: EIA-1/2024

Odborný posudok

vypracovaný podľa § 36 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Šarišské Jastrabie
BIOMETÁNOVÁ STANICA 4,0 MW ENG

Navrhovateľ: Fobos SWM energy s.r.o.
Levočská 361/27, 064 01 Stará Ľubovňa

Banská Bystrica, 02/2024

OBSAH

1. Základné informácie 4
1.1. Základné informácie o odborne spôsobilej osobe 4
1.2. Dôvod vypracovania posudku 5
1.3. Základné informácie o navrhovanej činnosti 6
1.3.1. Identifikácia navrhovateľa 6
1.3.2. Identifikácia navrhovanej činnosti v zmysle prílohy č. 8 zákona č. 24/2006 Z.z. 6
1.3.3. Stručná charakteristika predmetu posudzovania 7
2. Postup a metódy vypracovania odborného posudku 33
2.1. Metodické postupy 33
2.2. Postup a chronológia vypracovania odborného posudku 34
3. Vyhodnotenie navrhovanej činnosti podľa §36 zákona č. 24/2006 Z.z. ods.6 a 7 37
3.1. Úplnosť Správy o hodnotení 37
3.1.1. Posúdenie formálnej úplnosti Správy o hodnotení 37
3.1.2. Posúdenie obsahovej úplnosti Správy o hodnotení 43
3.1.3. Posúdenie splnenia Rozsahu hodnotenia 50
3.2. Stanoviská podľa §35 zákona č. 24/2006 Z.z. a verejné prerokovanie navrhovanej činnosti 61
3.2.1. Stručná charakteristika stanovísk a návrh a odôvodnenie odporúčania akceptovať alebo neakceptovať stanoviská a požiadavky vyplývajúce z písomných stanovísk 61
3.2.2. Verejné prerokovanie 80
3.3. Komplexné zhodnotenie vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie 82
3.3.1. Úplnosť zistenia kladných a záporných vplyvov činnosti vrátane ich vzájomného pôsobenia 82
3.3.2. Použité metódy hodnotenia a úplnosť vstupných informácií 88
3.4. Varianty riešenia navrhovanej činnosti 89
3.5. Návrh opatrení a podmienok na vylúčenie alebo zníženie nepriaznivých vplyvov činnosti 91
4. Priebeh procesu posudzovania 100
4.1. Posúdenie dodržania zákonom stanovených lehôt 102
5. Zapojenie verejnosti do procesu posudzovania 104
6. Záver 106
6.1. Návrh opatrení a podmienok na prípravu, realizáciu, prípadne na ukončenie navrhovanej činnosti 108
6.1.1. Technické, technologické, organizačné a prevádzkové opatrenia počas prípravy,

výstavby a prevádzky 108
6.2. Požadovaný rozsah poprojektovej analýzy.....113
7. Podpis spracovateľa odborného posudku.....114
8. Zoznam príloh a doplňujúcich posúdení vypracovaných k odbornému posudku 115

1. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE

1.1. Základné informácie o odborne spôsobilej osobe

Spracovateľom tohto odborného posudku je **Ing. Juraj Musil**, ktorý je vedený v zozname odborne spôsobilých osôb MŽP SR nasledovne:

Meno a priezvisko:	**Ing. Juraj Musil**
Bydlisko:	**Tatranská 24, 974 11 Banská Bystrica**
Číslo osvedčenia:	**552/2011/OEP**
Odbory činnosti:	**2f) environmentalistika** **2m) odpadové hospodárstvo** **2n) ochrana ovzdušia** **2s) energetika**
Oblasti činnosti:	**3c) energetické stavby** **3f) stavby pre strojársku výrobu** **3g) stavby pre odpadové hospodárstvo**

Na odbornom posudzovaní sa nezúčastnila iná odborne spôsobilá osoba.

1.2. Dôvod vypracovania posudku

Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor starostlivosti o životné prostredie, listom č. OU-SL-OSZP-2023/006740-024 zo dňa 30.10.2023 (list bol doručený 7.11.2023) určilo podľa § 36 ods. 2 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov za spracovateľa odborného posudku k navrhovanej činnosti „Biometánová stanica 4,0 MW ENG“ odborne spôsobilú osobu Ing. Juraja Musila.
Dňa 20.11.2023 boli doručené podklady k vypracovaniu Odborného posudku:

- stanoviská doručené k Správe o hodnotení,
- Rozsah hodnotenia navrhovanej činnosti,
- záznam z verejného prerokovania,
- ďalšie súvisiace písomnosti (predloženie Správy o hodnotení navrhovateľom, zaslanie Správy o hodnotení Okresným úradom Stará Ľubovňa, pozvánka na verejné prerokovanie).

V zmysle uvedeného Oznámenia o určení spracovateľa odborného posudku je v posudku potrebné:

- uviesť pripomienky, požiadavky a odporúčania uvedené v stanoviskách orgánov štátnej správy, dotknutých obcí, dotknutej verejnosti a ostatných subjektov, ktoré sa zúčastnili procesu posudzovania na životné prostredie,
- vypracovať odborné stanovisko k jednotlivým vyjadreniam,
- na základe vlastnej odbornej analýzy vypracovať hodnotenie vplyvov navrhovanej činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia a konfrontovať ho s hodnotením uvedeným v Správe o hodnotení.

Odborný posudok je vypracovaný v zmysle § 36 ods. 6 zákona a v súlade s „Metodickou príručkou pre spracovateľa odborného posudku“.
Odborný posudok slúži ako podklad pre vydanie záverečného stanoviska.

1.3. Základné informácie o navrhovanej činnosti

1.3.1. Identifikácia navrhovateľa

Názov: Fobos SWM energy s.r.o.
Identifikačné číslo: 46 975 942
Sídlo: Levočská 361/27, 064 01 Stará Ľubovňa

Oprávnený zástupca navrhovateľa
Viliam Švec, konateľ spoločnosti
Tel. č.: +421 905 201 873
Email: bms@fobosswmenergy.sk

1.3.2. Identifikácia navrhovanej činnosti v zmysle prílohy č. 8 zákona č. 24/2006 Z.z.

Názov: **Biometánová stanica 4,0 MW ENG**

Navrhovaná činnosť je novou činnosťou v posudzovanom území. Nosným výrobným programom prevádzky BMS 4 MW ENG bude energetické spracovanie biomasy z rastlinnej výroby (kukuričnej siláže) na bioplyn a z neho na biometán. V zmysle § 18 ods. 2 písm. c) zákona MŽP SR č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v platnom znení, táto činnosť je zaradená podľa prílohy č. 8 k zákonu v časti B:

2. Energetický priemysel: položka č. 14 činnosť – Priemyselné zariadenia na vedenie pary, plynu a teplej vody
Prahová hodnota: časť B (zisťovacie konanie) – bez limitu

8. Ostatné priemyselné zariadenia: položka č. 10 činnosť – Ostatné priemyselné zariadenia neuvedené v položkách č. 1. - 9. s výrobnou plochou
Prahová hodnota: časť B (zisťovacie konanie) – od 1 000 m^2

9. Infraštruktúra: položka č. 6 činnosť – Zhodnocovanie ostatných odpadov okrem zhodnocovania odpadov uvedeného v položkách 5 a 11, zariadenia na úpravu a spracovanie ostatných odpadov
Prahová hodnota: časť B (zisťovacie konanie) – od 5 000 t/rok

Rozhodnutím Okresného úradu Stará Ľubovňa, odbor starostlivosti o životné prostredie pod č. OU-SL-OSZP-2022/000191-027 zo dňa 19.01.2022, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 28.02.2022 bolo rozhodnuté, že navrhovaná činnosť „Biometánová stanica 4,0 MW ENG“ sa bude posudzovať.

Poznámka spracovateľa:
V zmysle aplikačnej praxe ustálenej v období posledných rokov sa navrhované činnosti v odborných usmerneniach Ministerstva životného prostredia SR ako príslušného orgánu zaraďujú pod všetky položky, pod ktoré je možné ich z relevantných dôvodov zaradiť.
V zmysle tohto prístupu je navrhovanú činnosť rovnako možné v rámci Prílohy č.8 zákona č. 24/2006 Z.z. zaradiť aj nasledovne:

Tabuľka č. 2: „Energetický priemysel“

- ***Položka č. 13:*** *Ostatné priemyselné zariadenia na výrobu elektriny, pary a teplej vody, ak nie sú zaradené v položkách č. 1 – 4 a 12*

Prahová hodnota		Hodnota parametra v rámci riešenej činnosti
Časť A (povinné hodnotenie)	Časť B (zisťovacie konanie)	
od 50 [MW]	od 5 do 50 [MW]	4,0 [MW]

Vyhodnotenie: v zmysle porovnania parametra pre riešenú činnosť s prahovými hodnotami, táto nespadá pod zisťovacie konanie v zmysle uvedenej kategorizácie.

Tabuľka č. 8: „Ostatné priemyselné odvetvia“

- ***Položka č. 13:*** *Nadzemné sklady s kapacitou*
  a) zemného plynu a iných plynných médií

Prahová hodnota		Hodnota parametra v rámci riešenej činnosti
Časť A (povinné hodnotenie)	Časť B (zisťovacie konanie)	
od 100 000 [m^3]	od 50 000 do 100 000 [m^3]	V prípade zariadení BMS nebudú inštalované zásobníky s objemom, ktorý by sa blížil prahovej hodnote pre zisťovacie konanie.

Vyhodnotenie: v zmysle porovnania parametra pre riešenú činnosť s prahovými hodnotami, táto nespadá pod zisťovacie konanie v zmysle uvedenej kategorizácie.

1.3.3. Stručná charakteristika predmetu posudzovania

[*Správa o hodnotení, kapitola A.II.4, str. 2-3*]
Predmetom navrhovanej činnosti je výstavba novej biometánovej stanice (ďalej BMS) s výkonom 4,0 MW ENG spoločnosti Fobos SWM energy s. r. o. Stará Ľubovňa, v katastrálnom území obce Šarišské Jastrabie. Navrhovaná činnosť bude novou činnosťou v hodnotenom území. Prevádzka bude slúžiť na energetické spracovanie biomasy k produkcii bioplynu a následne biometánu z obnoviteľných zdrojov energie. Základnou surovinou pre výrobu plynu bude kukuričná siláž. Pre správne využívanie a technologický proces vstupnú surovinu budú dopĺňať biologické odpady.
Konkrétny zoznam odpadov navrhovaných na zhodnocovanie v posudzovanom zariadení je v Správe o hodnotení uvedený v tabuľke č. 1 (str. 20).

Tabuľka č. 1: Základné parametre BMS - Vstupy:

Substrát	Množstvo t/a	Množstvo t/d	DM %	Odhadovaný výnos plynu Nm³/h FS
Kukuričná siláž*	83 095	227.1	62.0	1163
Hnojovica kŕmneho dobytka, 4-20 mesiacov	6 550	17.9	8.0	23
Hnojovica ošípané	6 550	17.9	8.0	19
Maštaľný hnoj – výkrm býkov	2 250	6.2	22.0	74
Prevádzková voda/oplachovanie	200	2.7	0.0	
Celkom	**98 645**	**269.7**	**100**	

Poznámka: K objemu kukuričnej siláže uskladnenej v sklade vstupných surovín SO 001 treba uvažovať pre technologický proces s dovozom do 5 000 ton zeleného bioodpadu (biologický odpad zo záhrad a parkov, biologicky rozložiteľný komunálny odpad mimo kuchynského).

Pre navrhovanú činnosť bol v októbri 2021 vypracovaný zámer v jednom realizačnom variante a bol porovnaný s nulovým variantom, to je stavom, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala. Na základe žiadosti navrhovateľa Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor starostlivosti o ŽP listom číslo OU-SL-OSZP-2021/007299-002 zo dňa 29.09.2021 upustil od požiadavky variantného riešenia. Dvoj variantné riešenie porovnané s nulovým variantom navrhovanej činnosti, popísané v predkladanej dokumentácii správy o hodnotení, vyplynulo z pripomienok k pôvodnému variantu zámeru na riešenie navrhovanej BMS. Navrhované varianty majú technologický charakter. Variant I ostal pôvodný, popísaný v zámere – spočíva v skupinovom usporiadaní technologických zariadení BMS. Variant II rieši zmenu usporiadania technológie rozhodujúcich výrobných zariadení – fermentory a zásobníky na „digestát“ a to v ich lineárnom usporiadaní. Uvedená zmena znamená v technologickom procese úpravu v jednostrannej manipulácii so surovinami – prevádzkové hľadisko – na druhej strane dôjde k zmene príslušnej infraštruktúry.

Obec Šarišské Jastrabie vydalo pre navrhovateľa súhlasné záväzné stanovisko k vydaniu územného rozhodnutia a stavebného povolenia, č. j. OcÚ 74/2019 – 13 zo dňa 15.5.2019.
Navrhovateľ má uzatvorené zmluvy:
• s vlastníkom pozemku – zmluvu o prenájme pozemkov za účelom výstavby BMS,
• s SPP – distribúcia a. s. o pripojení zariadenia na výrobu metánu k distribučnej sieti.

1.3.3.1. Umiestnenie navrhovanej činnosti a základné informácie o lokalite

[*Správa o hodnotení, kapitola A.II.5, str. 3-5*]

Kraj	Prešovský
Okres	Stará Ľubovňa
Obec	Šarišské Jastrabie
Katastrálne územie	Šarišské Jastrabie
Parcelné číslo	723, 979, 757/2, 4745/1, 4749/2, 4748/1, 4749 (KN-E) 1342/1, 1350, 1351, 1420, 1421/1, 1510 (KN-C) pre obidva navrhované varianty budú p. č. rovnaké

[*Správa o hodnotení, kapitola B.I.1, str. 32*]
Vzhľadom k tomu, že sa jedná o technologické varianty navrhovanej činnosti, stavba v obidvoch variantných riešeniach je navrhovaná v tej istej lokalite, situovanej na tých istých

parcelách nachádzajúcich sa v extraviláne katastrálneho územia Šarišské Jastrabie a má rovnaké plošné rozmery. Navrhovaný areál BMS v obidvoch variantoch je situovaný do priestoru poľnohospodárskej krajiny, na ornú pôdu, ktorá je v súčasnosti poľnohospodársky obrábaná a využívaná na rastlinnú výrobu.

[*Správa o hodnotení, kapitola A.II.5, str. 3-4*]
Biometánová stanica v obidvoch variantoch bude umiestnená južne od obce Šarišské Jastrabie na parcele č. 979 (KN E), vo vzdialenosti približne 1 200 m od centra obce (vzdušnou čiarou). Všetky uvedené parcely mimo miesta stavby sa nachádzajú na LV Slovenská republika – SPF a Obec Šarišské Jastrabie. Nachádzajú sa mimo zastavaného územia obce.

[*Správa o hodnotení, kapitola A.II.6, str. 5*]
Lokalita navrhovanej činnosti (BMS) sa nachádza na južnej časti katastrálneho územia Šarišské Jastrabie. Areál BMS bude situovaný v blízkosti cesty I/68 Prešov – Stará Ľubovňa, resp. účelových komunikácií vedených územím vedľa stavby. Paralelne s cestou I. triedy vedie železničná trať č. 185 Košice – Muszyna. Navrhované územie má výsostne poľnohospodársky charakter a navrhovaná stavba jeho charakter využíva.

[*Správa o hodnotení, kapitola A.II.9, str. 15*]
Súčasná prístupová cesta má charakter poľnej cesty a jej povrch je nevhodný pre pohyb nákladných automobilov. Existujúca nespevnená poľná prístupová cesta sa rozširovať nebude. Bude ponechaná ako jednopruhová cesta. Pridajú sa výhybne na každých 100 m úseku cesty. Prístupová cesta sa potom zatriedi ako jednopruhová prístupová cesta P 4/30 s výhybňami s malou intenzitou dopravy podľa ON 73 6118. Cesta je navrhnutá nespevnená s krytom zo štrkodrvy.
Prístupová cesta sa napája na existujúcu cestu I/68 Prešov – Stará Ľubovňa. Dĺžka prístupovej komunikácie bude 1091,56 m. Na prístupovej ceste bude jednosmerná premávka. Výškové vedenie je v plnom rozsahu viazané na charakter územia a väčšinou kopíruje existujúci terén. Plocha prístupovej cesty je 3 675 m^2.

[*Správa o hodnotení, kapitola A.II.7, str. 6-7*]
Posudzovaná lokalita má z pohľadu umiestnenia činnosti nasledovné pozitíva:
• Všetky navrhované parcely mimo miesta stavby sa nachádzajú na LV Slovenská republika – SPF a Obec Šarišské Jastrabie.
• Okresný úrad Stará Ľubovňa, pozemkový a lesný odbor vo svojom stanovisku k územnému konaniu stavby, stanoviskom zo dňa 19.10.2021 súhlasí s navrhovaným zámerom stavby na poľnohospodárskej pôde za predpokladu dodržania nimi stanovených podmienok.
• Územie sa nenachádza v pásme hygienickej ochrany vodného zdroja,
• Vzdialenosti ostatných objektov od navrhovaného objektu sú v súlade so zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (Stavebný zákon), v znení zákona č. 237/2000 Z. z. a vykonávacích predpisov.
Posudzovaná lokalita má z pohľadu umiestnenia činnosti nasledovné mierne až zanedbateľné negatíva:
• jestvujúcou poľnou cestou, v budúcnosti prístupovou komunikáciou zasahujeme do CHVÚ Čergov avšak Primeraným hodnotením (Príloha č.4) sa nepreukázal významný negatívny vplyv navrhovanej činnosti na toto územie. „Predmetná navrhovaná činnosť sa nachádza na juhozápadnej hranici SKCHVU052 Čergov, kde dôjde k trvalému záberu pôdy na výmere 165,49,71 m^2 a záberu existujúcej poľnej cesty na výmere 271,22 m^2 (z toho v CHVÚ 436,71 m^2). Okrem veľmi malého fragmentu vegetácie krovitých vŕb (Salix spp.) ide o antropogénne typy vegetácie (orná pôda, ruderálna vegetácia), kde nebola zistená ekologická naviazanosť

vybratých predmetov ochrany v podobe hniezdenia alebo miesta odpočinku alebo miesta hľadania potravy. Aj napriek tomu v rámci predbežnej opatrnosti hodnotíme vplyv navrhovanej činnosti na dva predmety ochrany ako mierne negatívny (-1), no pravdepodobne v skutočnosti bude vplyv minimálny až zanedbateľný v porovnaní s inými negatívnymi činnosťami, ktoré prebiehajú v súčasnosti v rámci samotného územia CHVÚ (intenzívne poľnohospodárstvo a pod.).“

Poznámka spracovateľa:
Podrobný opis umiestnenia navrhovanej činnosti ako aj charakteristika lokality a dôvod umiestnenia sa nachádzajú v Správe o hodnotení v kapitole A.II.5, A.II.6 a A.II.7 na stranách 3 - 7.

1.3.3.2. Stručný opis technického riešenia vrátane vstupov a výstupov

[*Správa o hodnotení, kapitola A.II.9, str. 7-9*]
Stručný opis stavby z hľadiska účelu a funkcie
V BMS bude anaeróbnou digesciou - premenou biomasy bez prístupu vzduchu pomocou metanogénnych baktérií vo fermentačných nádržiach vznikať bioplyn a digestát. Bioplyn bude následne vyčistený a upravený na kvalitu zemného plynu a po stlačení bude vysokotlakovým plynovodom dopravovaný do distribučnej siete SPP - distribúcia, a. s.. Digestát, vyfermentovaný tekutý zvyšok, bude využívaný ako hnojivo pri pestovaní vstupnej suroviny. Z vyfermentovaného zvyšku, digestátu, sa odvodnením v separátoroch získava tuhá zložka, separát, a kvapalná zložka fugát, ktorý je kvalitným dusíkatým hnojivom bez organických kyselín. Všetky zvyšky fermentácie sa uskladnia v areáli BMS, kde tuhá zložka bude pridávaná do vstupnej suroviny a kvapalná zložka v čase hnojenia vyvážaná na polia. Biometán bude dodávaný do verejnej energetickej siete v správe SPP - distribúcia, a. s..
Popis technologického procesu
Stavba bioplynovej časti stanice bude slúžiť na ekologické a účinné spracovanie biomasy k produkcii bioplynu a následne biometánu z obnoviteľných zdrojov energie. Vstupná biomasa bude vo fermentačných nádržiach spracovávaná anaeróbnym kvasením. Medziproduktom bude bioplyn, ktorý sa bude čistiť na kvalitu zemného plynu, t. j. biometán. Výstupom tak bude biometán, ktorý bude tlakovaný a následne vtláčaný do distribučnej plynárenskej siete zemného plynu.
Návrh dispozičného a funkčného riešenia
Návrh dispozičného a funkčného riešenia vychádza z prevádzkovania a potrieb daného areálu so zohľadnením platných STN a predpisov na území Slovenskej republiky.

Prevádzkové súbory
PS 001 Skladovanie vstupných materiálov
PS 002 Fermentačný proces
PS 003 Spracovanie bioplynu na biometán
PS 004 Skladovanie digestátu
PS 005 Prevádzkový rozvod silnoprúdu
PS 006 Kotolňa
PS 007 Potrubné rozvody
PS 008 Systém riadenia, monitoring
PS 009 Areálový rozvod plynu

Stavebné objekty
SO 01 Sklad vstupných surovín
SO 02 Fermentory

SO 03 Zásobník vyfermentovaných zvyškov (koncový sklad)
SO 04 Technická budova
SO 05 Základy technologických zariadení
SO 06 Trafostanica 630 kVA
SO 07 Studňa /vodáreň/ vonkajší rozvod vody
SO 08 Cestná váha
SO 09 VTL prípojka plynu
SO 10 Prípojka VN
SO 11 Prípojka NN
SO 12 Žumpa
SO 12 Požiarna nádrž
SO 14 Oplotenie
SO 15 Úprava prístupovej cesty
SO 16 Úprava pripojenia na nadradený dopravný systém
SO 17 Komunikácia a spevnené plochy
SO 18 Areálové rozvody
SO 18.1 Splaškovej kanalizácie
SO 18.2 Dažďová kanalizácia a ORL
SO 18.3 NN rozvody
SO 18.4 Vonkajšie osvetlenie
SO 19 Kotolňa

[*Správa o hodnotení, kapitola A.II.9, str. 30*]
V zmysle uvedených skutočností je predkladaná správa o hodnotení vypracovaná v dvoch variantných riešeniach (technologických variantoch) a porovnaná s nulovým variantom, kedy by sa navrhovaná činnosť nerealizovala, pričom obidva variantné riešenia BMS sú projektované na výkon 4,0 MW ENG: Variant I – výstavba novej BMS s výkonom 4,0 MW ENG so skupinovým usporiadaním technológie rozhodujúcich výrobných zariadení Variant II – výstavba novej BMS s výkonom 4,0 MW ENG s lineárnym usporiadaním technológie rozhodujúcich výrobných zariadení – fermentory a zásobníky na „digestát“.

Poznámka spracovateľa:
Podrobný opis jednotlivých stavebných objektov sa nachádza v Správe o hodnotení v kapitole A.II.9, na stranách 9 - 19.

Opis technologického riešenia
[*Správa o hodnotení, kapitola A.II.9, str. 20-21*]
Z rozhodujúcich vstupných, vsádzkových surovín pri výrobe biometánu je kukuričná siláž. Kvalita vstupnej suroviny v požadovanej hmotnosti a čase sú predpokladom plynulej výroby biometánu pri optimálnych výrobných nákladoch. Surovina, t. j. kukuričná siláž bude skladovaná v silážnych žľaboch. Suroviny budú dovážané a následne dávkované pomocou dávkovacích zásobníkov resp. vstupnej nádrže do fermentačných nádrží. Dávkovací zásobník je otvorené zariadenie, ktoré bude plnené denne. Z dávkovacieho zásobníka bude surovina dávkovaná v pravidelných intervaloch priamo do príslušného fermentora. Pevná biomasa bude v prípade potreby narieďovaná. V tabuľke 1 sú uvedené základné parametre BMS pre vstupné suroviny, vchádzajúce do procesu výroby biometánu – plynu.

Tabuľka č. 1: Základné parametre BMS - Vstupy:

Substrát	Množstvo t/a	Množstvo t/d	DM %	Odhadovaný výnos plynu Nm³/h FS
Kukuričná siláž*	83 095	227.1	62.0	1163
Hnojovica kŕmneho dobytka, 4-20 mesiacov	6 550	17.9	8.0	23
Hnojovica ošípané	6 550	17.9	8.0	19
Maštaľný hnoj – výkrm býkov	2 250	6.2	22.0	74
Prevádzková voda/oplachovanie	200	2.7	0.0	
Celkom	**98 645**	**269.7**	**100**	

Poznámka: K objemu kukuričnej siláže uskladnenej v sklade vstupných surovín SO 001 treba uvažovať pre technologický proces s dovozom do 5 000 ton zeleného bioodpadu (biologický odpad zo záhrad a parkov, biologicky rozložiteľný komunálny odpad mimo kuchynského).

Tabuľka č. 2: Výstupy z BMS:

Výstupy z BMS		
Produkcia bioplynu za hodinu	Nm³ / h	2 498
Produkcia bioplynu za deň	Nm³ / deň	59 953
Produkcia bioplynu za rok	Nm³ / rok	21 883 005
Produkcia biometánu za hodinu	Nm³ / h	**1 279**
Produkcia biometánu za deň	Nm³ / deň	**30 969**
Produkcia biometánu za rok	Nm³ / rok	**11 204 040**
Produkcia digestátu za deň	m³ / deň	180
- z toho produkcia fugátu (tekutá zložka digestátu) za deň	m³ / deň	180
- z toho produkcia separátu (tuhá zložka digestátu) za deň	ton / deň	25
Produkcia digestátu za rok	m³ / rok	65 875
- z toho produkcia fugátu (tekutá zložka digestátu) za rok	m³ / rok	56 625
- z toho produkcia separátu (tuhá zložka digestátu) za rok	m³ / rok	9 250

Výstupom z výrobného procesu budú:
Kondenzát 1: zachytávaný v kondenzačnej šachte odvodnenie bioplynu (trasa fermentor-EnviThan). Kondenzát neobsahuje chemikálie a z toho dôvodu môže byť prečerpaný späť do technologického procesu v BMS.
Kondenzát 2: tento kondenzát vzniká po stlačení bioplynu vyzrážaním v kompresore a môže obsahovať stopy oleja. Šachta na zber tohto kondenzátu musí bude zapojená cez odlučovač olejov s prečistením na 0,1 mg RL. Po vyčistení bude kondenzát odvedený do vsakov.

Poznámka spracovateľa:
Podrobný opis celkového technologického riešenia, vrátane všetkých podstatných technologických uzlov sa nachádza v Správe o hodnotení v kapitole A.II.9, na stranách 20 - 30.

Požiadavky na vstupy

Pôda – záber pôdy
[*Správa o hodnotení, kapitola B.I.1, str. 32-33*]
Realizáciou areálu BMS v obidvoch navrhovaných variantoch dôjde k trvalému záberu poľnohospodárskych pozemkov, ktoré sú v katastri nehnuteľností vedené ako orná pôda. Záber týchto pozemkov je v obidvoch variantoch rovnaký.
Výstavbou navrhovanej činnosti ani v jednom z navrhovaných variantov nedochádza ku trvalému ani dočasnému záberu lesného pôdneho fondu. Nevyžaduje sa výrub drevín ani náletovej zelene. Realizácia stavby nevyžaduje búracie práce.

Porovnanie variantov – záber pôdy

Variant I *(skupinové usporiadanie technológie)*	***Variant II*** *(lineárne usporiadanie technológie)*
Záber pôdy – plocha na výstavbu areálu BMS bude situovaná na poľnohospodárskej pôde v nezastavanom území obce Šarišské Jastrabie. Pôda je v súčasnosti poľnohospodársky využívaná na rastlinnú výrobu. Osobitne chránené pôdy, t. z. poľnohospodárske pôdy zaradená do BPEJ 1–4, sa v celom riešenom území nenachádzajú. Dopravná infraštruktúra bude využívať existujúce trasy poľnej cesty. Vlastníkom parcely určenej na výstavbu areálu BMS je Gréckokatolícka cirkev, farnosť Šarišské Jastrabie. Všetky parcely plánovanej infraštruktúry sa nachádzajú na LV Slovenská republika – SPF a Obec Šarišské Jastrabie. Nachádzajú sa mimo zastavaného územia obce.	**Záber pôdy** – je rovnaký ako pri variante I
Trvalý záber poľnohospodárskej pôdy: 26 516 m^2 – areál prevádzky BMS – orná pôda	**Trvalý záber poľnohospodárskej pôdy** (m^2) – je rovnaký ako pri variante I
Dočasný záber poľnohospodárskej pôdy: 820 m^2 – infraštruktúra BMS (VN prípojka elektrickej energie) – orná pôda - plynová prípojka - nie je potrebný dočasný záber PPF – ostatná plocha	**Dočasný záber poľnohospodárskej pôdy** (m^2) – je rovnaký ako pri variante I

Potreba vody – počas výstavby
[*Správa o hodnotení, kapitola B.I.2, str. 34*]
Odber vody pri prácach súvisiacich s výstavbou spočíva hlavne v potrebe technologickej vody, ďalej v potrebe pitnej vody pre zamestnancov stavby a úžitkovej vody pre hygienické účely v rámci stavebného dvora.
- Zdrojom vody bude vlastná studňa, SO 07, umiestnená v navrhovanom areáli.
- Betóny na výstavbu sa budú voziť z betonárok.

- Pitná voda pre zamestnancov stavby bude zabezpečovaná v balenej forme.
- Úžitková voda pre hygienické účely pracovníkov stavby bude zabezpečovaná v sociálnych zariadeniach stavby.

Potreba vody – počas prevádzky
[*Správa o hodnotení, kapitola B.I.2, str. 34-35*]
Porovnanie variantov – odber vody

Variant I *(skupinové usporiadanie technológie)*	***Variant II*** *(lineárne usporiadanie technológie)*
Potreba vody počas výstavby: – bude uvedené v ďalšom stupni PD	**Potreba vody počas výstavby** ($l.s^{-1}$) – je rovnaká ako pri variante I
Ročná potreba pitnej vody počas prevádzky BMS: Qr = 43,800 $m^3.rok^{-1}$ Pitná voda bude zabezpečená v plastových bareloch.	**Ročná potreba pitnej vody počas prevádzky BMS** ($l.s^{-1}$) – je rovnaká ako pri variante I
Ročná potreba technologickej vody počas prevádzky BMS: Qr = 1 000 m^3.rok-1 Zdrojom technologickej vody bude vlastná studňa.	**Ročná potreba technologickej vody počas prevádzky BMS** ($l.s^{-1}$) – je rovnaká ako pri variante I
Ročná potreba požiarnej vody počas prevádzky BMS: Areál BMS bude mať vlastnú podzemnú železobetónovú požiarnu nádrž, ktorá bude vybavená trvalým saním, ktoré bude slúžiť pre napojenie mobilnej hasičskej techniky. Zdrojom požiarnej vody bude vlastná studňa.	**Ročná potreba požiarnej vody** počas prevádzky BMS – je rovnaká ako pri variante I

Potreba surovín a výrobkov – počas prevádzky
[*Správa o hodnotení, kapitola B.I.3, str. 35-36*]

Porovnanie variantov – suroviny

Variant I *(skupinové usporiadanie technológie)*	***Variant II*** *(lineárne usporiadanie technológie)*
Prírodné vstupné suroviny – základnou surovinou pre výrobu plynu v BMS je kukuričná siláž, ktorej ročná potreba je **83 095 t.rok^{-1}**. Zdrojom základnej vstupnej suroviny – kukuričnej siláže bude produkcia a dovoz z Poľskej republiky. Preprava suroviny bude realizovaná prevažne železničnou dopravou, menej automobilovou nákladnou dopravou. Štátna hranica SR – PL je vzdušnou čiarou vzdialená od lokality navrhovanej činnosti cca 7 km severne. Podmienky dodávky biomasy pre potreby BMS sú zakotvené v Kúpnej zmluve č. 048-2022-003 uzatvorenej medzi spoločnosťou WDA LEGOWO Sp z o.o. LEGOWO, Poľská republika a navrhovateľom, spoločnosťou Fobos SWM energy, s. r. o., Stará Ľubovňa, Slovenská republika. Garanciou na dodržiavanie kvalitatívnych parametrov dovážanej suroviny bude medzinárodný certifikát dovážaných surovín.	**Prírodné vstupné suroviny** počas prevádzky BMS (t.rok^{-1}) – budú rovnaké ako pri variante I
Odpady ako vstupné suroviny – približne 40 % vstupnej suroviny budú tvoriť biologické odpady kategórie O – ostatný odpad v maximálnom objeme do **5 000 t.rok^{-1}.** Katalógové číslo vstupných odpadov bude 20 02 01 a 02 01 03 s prevahou odpadov kategórie 20 a to sú komunálne odpady (biologicky rozložiteľné odpady). Zdrojom odpadov ako vsádzky do BMS bude produkcia odpadov na území SR. Preprava suroviny bude realizovaná automobilovou nákladnou dopravou. Garanciou na dodržiavanie kvalitatívnych parametrov biologicky rozložiteľných odpadov ako vstupných suroviny bude dodržiavanie legislatívy v odpadovom hospodárstve SR.	**Odpady ako vstupné suroviny** počas prevádzky BMS (t.rok^{-1}) – budú rovnaké ako pri variante I

Energetické zdroje
[*Správa o hodnotení, kapitola B.I.4, str. 36-37]*
Elektrická energia
Počas výstavby Zdrojom elektrickej energie pri prácach súvisiacich s výstavbou BMS bude existujúci bod napojenia VN.
Pre prevádzku BMS sa uvažuje s inštalovaným príkonom elektrických zariadení Pi = 800 kW. Elektrická káblová VN prípojka SO 10, bude privedená do trafostanice SO 06, kde po znížení napätia bude vedená vnútroareálovou NN prípojkou, SO 11 do elektrického rozvádzača v

technickej budove SO 04. Nová trafostanica je navrhnutá kioskového vyhotovenia typu Mzb1 22/630, koncová, Pi = do 1x 630 kVA (trafo do 630 kVA).
Potreba a odber elektrickej energie pre obidva navrhované varianty sú rovnaké.

Porovnanie variantov – energetické zdroje

Variant I *(skupinové usporiadanie technológie)*	***Variant II*** *(lineárne usporiadanie technológie)*
Energetický zdroj – VN. Navrhovaná lokalita umožňuje napojenie BMS na zdroj VN. Napojenie BMS sa zrealizuje cez nový betónový podperný bod, ktorý sa umiestni na mieste existujúceho stĺpa VN vedenia VN476_PŠJ6_11. Navrhnutá je nová trafostanica typu Mzb1 22/630 kioskového vyhotovenia.	**Energetický zdroj – VN** bude rovnaký ako pri variante I
Energetický zdroj – NN rozvody budú realizované z transformovne TS na jednotlivé objekty.	**Energetický zdroj – NN** bude rovnaký ako pri variante I

Plyn
Počas výstavby BMS nevznikajú nároky na zdroj plynu. Pre nábeh prevádzky biometánovej stanice je potrebné dodať tepelnú energiu na ohrev fermentora na naštartovanie procesu digescie. Technologické zariadenie ako i dodávka plynu sa bude zabezpečovať vybudovanými plynovými rozvodmi.

Porovnanie variantov – plyn

Variant I *(skupinové usporiadanie technológie)*	***Variant II*** *(lineárne usporiadanie technológie)*
Energetický zdroj – plyn Napojenie areálu na rozvod plynu bude realizovaný prípojkou na VTL plynovod vedený na k. ú. Šarišské Jastrabie	**Energetický zdroj – plyn** bude rovnaký ako pri variante I

Tepelná energia
Počas výstavby BMS nevznikajú nároky na zdroj tepla. Počas prevádzky BMS je potrebná dodávka tepla pre technologický proces. Zdrojom tepla bude plynová kotolňa 800 kW. Výroba tepla bude krytá výrobou z vlastnej kotolne. Kotolňa na výrobu tepla pre fermentory je v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 248/2023 Z. z. zaradená ako stredný zdroj znečisťovania ovzdušia.

Porovnanie variantov – zdroj tepla

Variant I *(skupinové usporiadanie technológie)*	***Variant II*** *(lineárne usporiadanie technológie)*
Energetický zdroj – teplo Napojenie technológie – prevádzky fermentorov na zdroj tepla bude z vlastnej plynovej kotolne 800 kW potrubnými rozvodmi.	**Energetický zdroj – teplo** Napojenie technológie – prevádzky fermentorov na zdroj tepla bude z vlastnej plynovej kotolne 800 kW potrubnými rozvodmi. Pri realizácii variantu II dôjde k zmene príslušnej infraštruktúry potrubných rozvodov tepla oproti variantu I z dôvodu lineárneho usporiadania technológie. Lineárnym usporiadaním technológie sa odstráni kríženie technologických procesov, čím sa eliminuje možnosť vzniku havárií pri prevádzke a servise zariadení vnútri technologických zariadení.

Pre zabezpečenie výstavby a prevádzky BMS nie sú potrebné žiadne ďalšie médiá.

Nároky na dopravu
[*Správa o hodnotení, kapitola B.I.5, str. 37-38]*
Počas výstavby Prísun stavebného materiálu bude realizovaný cestnou automobilovou dopravou po jestvujúcej cestnej sieti vedenej mimo zastavaného územia obce.
Počas prevádzky Transport prevažného množstva, až cca 70 %, vstupnej suroviny – kukuričnej siláže a výstupného produktu bude realizovaný po železničnej trati č. 188 Košice – Muszyna resp. od železničnej stanice Plaveč do stanice Muszyna vagónovými cisternami. Zvyšné množstvo vstupnej suroviny – kukuričnej siláže a všetok biologicky rozložiteľný odpad bude prepravovaný automobilovou nákladnou dopravou. Cestnú sieť katastrálneho územia obce Šarišské Jastrabie tvorí cesta I/68, ktorá prechádza západným okrajom katastrálneho územia v smere SZ-JV a cesta III. triedy č. 1335 v smere Kyjov – Šarišské Jastrabie, prostredníctvom ktorej je obec napojená na cestu I/68. Lokalita areálu navrhovanej činnosti je z hlavnej cestnej siete I/68 dopravne prístupná prostredníctvom existujúcej poľnej cesty, ktorá v rámci navrhovanej stavby BMS bude povrchovo upravená.
Automobilová nákladná doprava bude realizovaná veľkoobjemovými potravinovými cisternami s návesom (32 m^3) a kamiónmi s veľkoobjemovým návesom (50 m^3). Železničný transport bude realizovaný vagónovými cisternami.

Porovnanie variantov – doprava

Variant I *(skupinové usporiadanie technológie)*	***Variant II*** *(lineárne usporiadanie technológie)*
Nároky na dopravu a cestné napojenia – realizáciou navrhovanej činnosti nevznikajú nároky na realizáciu novej cestnej siete. Počas výstavby a prevádzky BMS bude využívaná nákladná automobilová doprava vedená mimo zastavaného územia obce, po existujúcich cestných komunikáciách, ktorými sú: - cesta I/68 v smere Prešov – Stará Ľubovňa - a prístupová komunikácia (poľná cesta). Trasa jestvujúcej poľnej cesty ostáva zachovaná pre trvalé prevádzkovanie. Bude mať jednosmernú premávkou, povrchovo bude upravená a opatrená výhybňami. Jej dĺžka je 1 091,56 m, plocha 3 675 m^2. Pripojenie na nadradený dopravný systém bude upravený na ploche 334 m^2.	**Nároky na dopravu a cestné napojenia** – budú rovnaké ako pri variante I
Nároky na dopravu – železničná doprava Počas prevádzky BMS bude prevažné množstvo dovážanej vstupnej suroviny – kukuričnej siláže a výstupného produktu – fugátu prepravovaný z Poľskej republiky a do Poľskej republiky železničnou dopravou po trati č. 188 Košice – Muszyna resp. od železničnej stanice Plaveč do stanice Muszyna. Železničná trať v blízkosti areálu BMS vedie paralelne s cestou I/68.	**Nároky na dopravu** – železničná doprava, budú rovnaké ako pri variante I

Nároky na pracovné sily
[*Správa o hodnotení, kapitola B.I.6, str. 38-39]*
Počas výstavby Výstavbu biometánovej stanice budú zabezpečovať externí dodávatelia. Počet zamestnancov bude v tomto období premenlivý.
Počas prevádzky Biometánová stanica bude prevádzkovaná v automatickom režime s občasnou kontrolou, okrem navážania siláže a jej vkladanie do plniaceho zariadenia. Na jej obsluhu budú potrební dvaja pracovníci.

Porovnanie variantov – nároky na pracovné sily

Variant I *(skupinové usporiadanie technológie)*	***Variant II*** *(lineárne usporiadanie technológie)*
Nároky na pracovné sily – počas výstavby bude kumulovaný počet pracovníkov z dodávateľskej firmy. Počet pracovníkov si určuje a zabezpečuje zhotoviteľ diela. Prípadný nárazovo zvýšený počet pracovníkov sa zabezpečuje cez subdodávateľské firmy z blízkeho okolia, alebo vzdialené firmy v prípade špeciálnych montážnych prác.	**Nároky na pracovné sily** počas výstavby BMS – budú rovnaké ako pri variante I
Nároky na pracovné sily – počas prevádzky Po skompletizovaní stavby a odovzdaní do prevádzky bude BMS prevádzkovaná prevažne v automatickom režime s občasnou kontrolou. Na obsluhu pri navážaní vsádzkovej suroviny a jej vkladania do plniaceho zariadenia bude potrebná obsluha – 2 pracovníci.	**Nároky na pracovné sily** počas prevádzky BMS – budú rovnaké ako pri variante I

Telekomunikácie
[*Správa o hodnotení, kapitola B.I.7, str. 39]*
Počas výstavby Na stavenisku bude počas výstavby používané telefonické spojenie cez mobilnú sieť.
Počas prevádzky Telekomunikačné napojenie areálu počas prevádzky bude zabezpečovať telefónna linka, ktorou bude diaľkovo kontrolovaný technologický proces.

Poznámka spracovateľa:
Podrobná charakteristika všetkých relevantných nárokov a požiadaviek na vstupy sa nachádza v Správe o hodnotení v kapitole B.I, na stranách 32 - 39.

Údaje o výstupoch

Produkty výroby

[*Správa o hodnotení, kapitola B.II.1, str. 39*]

Splyňovacia stanica biomasy v prípade obidvoch navrhovaných variantoch bude vyrábať bioplyn a jeho zušľachťovaním sa získa biometán s vlastnosťami zemného plynu. Vedľajším produktom je fugát. Je to tekutá zložka digestátu, a tuhá zložka separát sa bude odovzdávať na ďalšie spracovanie (napr. granulovanie, briketovanie).

Výstupom z výrobného procesu budú:

• Kondenzát 1 – zachytávaný v kondenzačnej šachte odvodnenie bioplynu (trasa fermentor EnviThan). Kondenzát neobsahuje chemikálie a z toho dôvodu môže byť prečerpaný späť do technologického procesu v BMS.

• Kondenzát 2 – tento kondenzát vzniká po stlačení bioplynu vyzrážaním v kompresore a môže obsahovať stopy oleja. Šachta na zber tohto kondenzátu bude zapojená cez odlučovač olejov s prečistením na 0,1 mg RL. Následne bude kondenzát odvedený do vsakov.

Výstupné suroviny z produkcie BMS budú:

Produkcia bioplynu

Produkcia bioplynu za hodinu ..... 2 498 Nm^3/h
Produkcia bioplynu za deň ..... 59 953 Nm^3/deň
Produkcia bioplynu za rok ..... 21 883 005 Nm^3/rok

Produkcia biometánu

Produkcia biometánu za hodinu ..... 1 279 Nm^3/h
Produkcia biometánu za deň ..... 30 969 Nm^3/deň
Produkcia biometánu za rok ..... 204 040 Nm^3/rok

Produkcia digestátu

Produkcia digestátu za deň .....180 m^3/deň - z toho produkcia fugátu (tekutá zložka digestátu) za deň ..... 180 m^3/deň - z toho produkcia separátu (tuhá zložka digestátu) za deň ..... 25 ton/deň
Produkcia digestátu za rok ..... 65 875 m^3/rok - z toho produkcia fugátu (tekutá zložka digestátu) za rok ..... 56 625 m^3/rok - z toho produkcia separátu (tuhá zložka digestátu) za rok ..... 9 250 m^3/rok

Ovzdušie – znečisťovanie počas výstavby

[*Správa o hodnotení, kapitola B.II.2, str. 40*]

Počas výstavby navrhovanej BMS, najmä pri realizácii výkopových prác a pohybe stavebných mechanizmov, bude areál staveniska dočasným plošným zdrojom znečistenia ovzdušia (prašnosť a emisie z nákladnej dopravy a stavebnej techniky). Množstvo emisií bude závisieť od počtu stavebných mechanizmov a nákladných automobilov, ich rozptyl a prašnosť od priebehu výstavby, ročného obdobia, poveternostných podmienok a pod. Zvýšená prašnosť sa bude prejavovať predovšetkým vo veterných dňoch a pri dlhšie trvajúcom bez zrážkovom období. Realizácia výstavby obidvoch variantov vyžaduje rovnaké zemné práce pozostávajúce zo zarovnania terénu a prípravy územia pre zakladanie stavby.

Ovzdušie – znečisťovanie počas prevádzky

[*Správa o hodnotení, kapitola B.II.2, str. 40-41*]

Stacionárnym zdrojom znečisťovania ovzdušia je výroba bioplynu. Výroba bioplynu je v zmysle prílohy č. 1 vyhlášky MŽP SR č. 248/2023 Z. z. o požiadavkách na stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia kategorizovaná ako:

1. Palivovo-energetický priemysel

1.5. Výroba bioplynu s projektovanou výrobnou kapacitou: množstvo spracovanej suroviny alebo bioodpadu ≥ 100 t/deň
Projektovaná spotreba kukuričnej siláže a vstupného zeleného biologicko-rozložiteľného odpadu predstavuje 192 t/deň. Na základe projektovaného množstva spracovanej suroviny navrhovaná činnosť bude veľký zdroj znečisťovania ovzdušia.

Predmetnú výrobu bioplynu možno v zmysle prílohy č. 7 vyhlášky č. 248/2023 Z. z., zaradiť na základe spracovávaných materiálov ako poľnohospodársku, t. j. pôjde o spracovanie materiálov z poľnohospodárskej prvovýroby rastlinného pôvodu, napríklad cielene pestované plodiny, zelené rastlinné odpady, biologicky rozložiteľné komunálne odpady alebo pozberové zvyšky.
V navrhovanej prevádzke nebude spracovávaný napr. jatočný odpad, krv, tuk, mäsokostná múčka a iné biologicky rozložiteľné odpady z rôznych priemyselných výrob (napr. z chemického a farmaceutického priemyslu) alebo kaly z priemyselných čistiarni odpadových vôd a ani podiely biologicky rozložiteľného kuchynského komunálneho odpadu (napr. odpad z kuchýň a jedální, odpad z domácností) alebo kaly z komunálnych čistiarní odpadových vôd.
Zdrojom znečisťovania ovzdušia pri prevádzke stacionárneho zdroja budú pachové látky.
Ďalším zdrojom znečisťovania ovzdušia bude plynová kotolňa s príkonom 800 kW, ktorá bude slúžiť pre zabezpečenie ohrevu vody do fermentora a ako hlavný zdroj tepla. Podľa prílohy č. 1 vyhlášky MŽP SR č. 248/2023 Z. z. o požiadavkách na stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia, je navrhovaná kotolňa kategorizovaná ako stredný zdroj znečisťovania ovzdušia.
Mobilným zdrojom znečisťovania ovzdušia je prevádzka motorových vozidiel – nákladná doprava vstupných surovín a odvoz digestátu, osobná doprava zamestnancov (statická a dynamická doprava), manipulácia s materiálom/surovinami.
Pri doprave bude dochádzať k emisiám znečisťujúcich látok – CO, NOx, organických látok (celkový organický uhlík - TOC), SO_2 a tuhých znečisťujúcich látok (TZL) z prichádzajúcich a odchádzajúcich motorových vozidiel spaľujúcich palivá.

Porovnanie variantov – zdroje znečisťovania ovzdušia

Variant I *(skupinové usporiadanie technológie)*	***Variant II*** *(lineárne usporiadanie technológie)*
Ovzdušie – počas výstavby BMS Ovzdušie bude v okolí stavby znečisťované zvýšenou prašnosťou, výfukovými plynmi zo strojnej mechanizácie a dopravných prostriedkov. Ďalším zdrojom znečisťovania ovzdušia budú zemné práce pozostávajúce z výkopových prác a ostatných zemných prác súvisiacich so zakladaním stavby. Prašnosť počas výstavby sa dá znižovať pravidelným čistením motorových vozidiel, čistením vozoviek a postrekom prašných komunikačných plôch a skládok materiálov. Technický stav motorových vozidiel podlieha pravidelným kontrolám v Staniciach technickej kontroly.	**Ovzdušie – počas výstavby BMS** – bude rovnaké ako pri variante I
Ovzdušie – počas prevádzky BMS **Stacionárne zdroje** znečisťovania ovzdušia: - Na základe projektovaného množstva spracovanej suroviny bude prevádzka BMS veľkým zdrojom znečisťovania ovzdušia. Zdrojom znečisťovania ovzdušia pri prevádzke stacionárneho zdroja budú pachové látky. - Plynová kotolňa s príkonom 800 kW, ktorá zabezpečuje ohrev vody do fermentora a je hlavným zdrojom tepla, je kategorizovaná ako stredný zdroj znečisťovania ovzdušia.	**Ovzdušie – počas prevádzky BMS** – produkcia emisií zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia bude rovnaká ako pri variante I
Ovzdušie – počas prevádzky BMS **Mobilné zdroje** znečisťovania ovzdušia: - Mobilným zdrojom znečisťovania ovzdušia počas prevádzky bude nákladná automobilová doprava a mechanizmy zabezpečujúce dovoz vstupných surovín a odvoz digestátu a manipuláciu s materiálom/surovinami. - Menej významným mobilným zdrojom bude osobná automobilová doprava zamestnancov. - Približne 70 % dovozu kukuričnej siláže a odvozu digestátu bude realizované železničnými cisternovými vagónmi, čo výrazne prispeje ku znižovaniu emisií produkovaných z automobilovej dopravy. - V dôsledku realizácie spevnených povrchov súčasnej poľnej ceste je možné očakávať zníženie sekundárnej prašnosti z dopravy	**Ovzdušie – počas prevádzky BMS** Realizáciou variantu II sa očakáva mierne zníženie produkcie emisií z pomocných mechanizmov a z nákladnej automobilovej dopravy oproti variantu I. Je to dôsledok lineárneho usporiadania technológie, čo v technologickom procese znamená jednostrannú manipuláciu so surovinami. Oproti variantu I sa zníži počet miest, kde sa realizuje odoberanie digestátu – vznikne len jedna pozícia.

Odpadové vody – počas výstavby
[*Správa o hodnotení, kapitola B.II.3, str. 42*]
Počas realizácie navrhovanej činnosti môže v prípade výskytu intenzívnych zrážok dôjsť ku vzniku prívalovej vody, čo môže mať za následok znečistenie odvádzanej vody odplavovanou zeminou. Táto voda môže krátkodobo znečistiť miestne vodné toky prípadne spôsobiť upchatie lokálneho kanalizačného systému. Uvedený problém bude potrebné zvážiť pri zostavovaní postupu organizácie výstavby.
Odpadové vody z umývania dopravných prostriedkov stavebných mechanizmov počas výstavby nebudú vznikať, lebo nebudú realizované priamo na stavbe.
Splaškové odpadové vody zo sociálnych zariadení vyprodukované počas realizácie navrhovanej činnosti budú odvádzané do chemického WC. Realizácia staveniskových sociálnych zariadení je súčasťou prípravy dodávateľa.

Odpadové vody – počas prevádzky
[*Správa o hodnotení, kapitola B.II.3, str. 42-43*]
Pri prevádzke BMS budú vznikať tieto odpadové vody:
• splaškové odpadové vody zo sociálneho zariadenia pre obsluhu, ktoré sú zhromažďované v podzemnej plastovej žumpe,
• nekontaminované vody z povrchového odtoku odvádzané do vsakovacích žľabov pri okraji spevnených plôch.

Splaškové odpadové vody budú po naplnení žumpy odvážané cisternou na fekálie do zmluvnej čistiarne odpadových vôd.
Neznečistené vody z povrchového odtoku budú odvádzané drenážnym systémom a rigolmi na terén v okolí BMS, kde vsiaknu do podložia. Povrchová voda z cestných komunikácií bude odvedená do drenáže a z nej na voľný terén.

Porovnanie variantov – odpadové vody

Variant I *(skupinové usporiadanie technológie)*	***Variant II*** *(lineárne usporiadanie technológie)*
Odpadové vody – počas výstavby BMS - Počas realizácie navrhovanej činnosti môže v prípade výskytu intenzívnych zrážok dôjsť ku vzniku prívalovej vody, čo môže mať za následok znečistenie odvádzanej vody odplavovanou zeminou . - Splaškové vody zo sociálnych zariadení budú riešené formou chemického WC. - Čistenie a vyplachovanie strojnej mechanizácie a dopravných prostriedkov sa nebude vykonávať na stavbe.	**Odpadové vody – počas výstavby BMS** – budú rovnaké ako pri variante I
Odpadové vody – počas prevádzky BMS budú vznikať: - splaškové odpadové vody v množstve 43,800 $m^3.r^{-1}$. Po naplnení žumpy budú odvážané cisternou na fekálie do zmluvnej čistiarne odpadových vôd. - dažďové vody v množstve 91,99 $l.s^{-1}$. Vody z povrchového odtoku budú odvádzané drenážnym systémom a rigolmi na terén v okolí BMS. - technologické odpadové vody nebudú vznikať.	**Odpadové vody – počas prevádzky BMS** – budú rovnaké ako pri variante I

Odpady – vznikajúce počas výstavby
[*Správa o hodnotení, kapitola B.II.4, str. 43-44*]
Vo fáze výstavby budú vznikať tuhé a kvapalné odpady.
Tuhé odpady budú tuhé zbytky debnenia, murovaných materiálov, betónu, zbytky kovových častí, papierové obaly a lepenky, odpadové fólie plastové zo stavebných materiálov, výkopová zemina.
Kvapalné odpady budú vznikať z čistenia povrchov stavebných konštrukcií, preplachovania potrubí.

Tabuľka č. 4: Zoznam odpadov z výstavby zariadenia

Katalógové číslo	Druh odpadu	Kategória
15 01 01	Obaly z papiera a lepenky	O
15 01 02	Obaly z plastov	O
15 01 03	Obaly z dreva	O
15 01 10	Obaly obsahujúce zvyšky NL alebo kontaminované nebezpečnými látkami	N
15 02 02	Absorbenty	N
17 01 01	Betón	O
17 01 02	Drevo	O
17 01 07	Zmesi betónu, tehál, obkladačiek, dlaždíc a keramiky iné ako uvedené v 17 01 06	O
17 04 05	Železo a oceľ	O
17 04 07	Zmiešané kovy	O
17 04 11	Káble iné ako uvedené v 17 04 10	O
17 05 04	Zemina a kamenivo iné ako uvedené v 17 04 10	O
17 05 06	Výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05	O
17 06 04	Izolačné materiály iné ako uvedené v 17 06 01 a 17 06 03	O
17 09 04	Zmiešané odpady zo stavieb a demolácií iné ako uvedené v 17 09 01, 17 09 02 a 17 09 03	O
20 02 01	Biologicky rozložiteľný odpad	O

V priebehu výstavby navrhovanej činnosti vzniknú predovšetkým odpady, ktoré patria podľa vyhlášky MŽP SR č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov, v znení neskorších predpisov (ďalej len Katalóg odpadov) do skupiny 17 – stavebné odpady a odpady z demolácií vrátane výkopovej zeminy. Zároveň budú vznikať odpady z obalov, ktoré sú podľa druhov materiálu zaradené podľa Katalógu odpadov do podskupiny 15 01 - obaly vrátane odpadových obalov z triedeného zberu komunálnych odpadov. Z čistiacich prác budú vznikať absorbenty a obaly znečistené škodlivinami.
Celý objem výkopovej zeminy bude použitý na spätné zásypy a sadové úpravy. V prípade potreby môže byť prebytočná výkopová zemina po odsúhlasení s obcou využitá na rekultivačné práce.
Odpad bude triedený a ukladaný do odpadových nádob alebo kontajnerov, ktorých odvoz bude zabezpečovať pôvodca odpadu, resp. staviteľ (podľa zmluvne dohodnutých podmienok), na vlastné náklady do zariadení na zber, zhodnocovanie alebo na zneškodňovanie odpadov. Materiálové využitie bude mať prednosť pred ich uložením na skládke, v zmysle hierarchie odpadového hospodárstva. O nakladaní s jednotlivými druhmi odpadov sa bude viesť dielčia evidencia, ktorá bude spolu s vážnymi lístkami podkladom pre vypracovanie Evidenčných listov odpadov a Ohlásenia o vzniku odpadu a nakladaní s ním, podľa vzoru vyhlášky MŽP SR č. 366/2015 Z. z. o evidenčnej povinnosti a ohlasovacej povinnosti, v znení neskorších právnych predpisov.
Za nakladanie s odpadom počas výstavby (zhromažďovanie, zabezpečenie prepravy, zhodnotenia resp. zneškodnenia) zodpovedá podľa §77 zákona o odpadoch pôvodca, ktorým je právnická osoba alebo fyzická osoba - podnikateľ, pre ktorú sa stavebné a demolačné práce

v konečnom štádiu vykonávajú (teda investor). Pôvodca odpadu zodpovedá za nakladanie s odpadmi podľa zákona o odpadoch a plní si povinnosti podľa §14 (povinnosti držiteľa).

Odpady – vznikajúce počas prevádzky
[*Správa o hodnotení, kapitola B.II.4, str. 45*]
V etape prevádzky budú vznikať tuhé odpady. Kvapalné odpady počas prevádzkovania technológie nevznikajú okrem občasného vzniku odpadových olejov pri servisných prácach. Tuhý materiál po anaeróbnej fermentácii je možné využiť ako hnojivo pre poľnohospodársku pôdu po jeho analýze a certifikácií Ústredným kontrolným a skúšobným ústavom poľnohospodárskym v Bratislave. Nejedná sa o odpad, ale o druhotnú surovinu pre ďalšie použitie. Tento materiál bude pred prvým použitím otestovaný na obsah ťažkých kovov v sušine. Materiál bude pred ďalším využitím skladovaný v skladovacej nádrži, odkiaľ bude postupne odvážaný k uvedenému využitiu. Okrem toho bude vznikať komunálny odpad z prevádzky objektu, obalové a prepravné materiály.

Tabuľka č. 5: Zoznam odpadov vznikajúcich z prevádzkovania zariadenia – pôvodca odpadov

Katalógové číslo	Druh odpadu	Kategória
15 01 01	Obaly z papiera a lepenky	O
15 01 02	Obaly z plastov	O
13 01 10	Nechlórované minerálne hydraulické oleje	N
13 02 05	Nechlórované minerálne motorové, prevodové a mazacie oleje	N
15 01 10	Obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované nebezpečnými látkami	N
15 02 02	Absorbenty	N
16 02 14	Vyradené zariadenia iné ako uvedené v 16 02 09 až 16 02 13	O
17 09 04	Zmiešané odpady zo stavieb a demolácií iné ako uvedené v 17 09 01, 17 09 02 a 17 09 03	O
20 02 01	Biologicky rozložiteľný odpad	O
20 03 01	Zmesový komunálny odpad	O

Odpady vznikajúce z prevádzkovania biometánovej stanice budú odovzdané zmluvným oprávneným spoločnostiam v oblasti odpadového hospodárstva na zhodnotenie, príp. zneškodnenie odpadov. Na nebezpečné odpady bude mať prevádzkovateľ vyčlenený samostatný uzamykateľný sklad – miesto zhromažďovania odpadov, ktorý bude riadne označený. Odpady budú zhromažďované samostatne podľa katalógových čísel v samostatných označených obaloch. Odpadové oleje budú uložené v sudoch na záchytnej vani s roštom.
Nakladanie s odpadmi v súvislosti s navrhovanou činnosťou bude riešené v súlade s platnou legislatívou v oblasti odpadového hospodárstva, kde princípmi sú: prevencia vzniku, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov. Držiteľ odpadov je povinný plniť povinnosti uvedené v § 14 zákona o odpadoch. Nakladanie so zmesovým komunálnym odpadom bude vykonávané v súlade s platným znením zákona o odpadoch a Všeobecne záväzným nariadením príslušnej obce.

Porovnanie variantov – odpady

Variant I *(skupinové usporiadanie technológie)*	***Variant II*** *(lineárne usporiadanie technológie)*
Odpady – počas výstavby a počas prevádzky BMS - Počas výstavby budú vznikať najmä tuhé, menej kvapalné odpady prevažne kategórie O, menej kategórie N uvedené v tabuľke č. 4. Nakladanie s odpadmi v tejto etape bude zabezpečovať dodávateľská firma. - Počas prevádzky BMS budú vznikať najmä odpady kategórie O, menej odpady kategórie N. Ich podrobnejší prehľad je uvedený v tabuľke č. 5. Nakladanie s odpadmi v zmysle platnej legislatívy v odpadovom hospodárstve bude zabezpečovať prevádzkovateľ BMS.	**Odpady – počas výstavby a počas prevádzky BMS** – budú rovnaké ako pri variante I

Hluk a vibrácie – počas výstavby
[*Správa o hodnotení, kapitola B.II.5, str. 46*]
V priebehu výstavby navrhovanej činnosti v prípade obidvoch variantov možno krátkodobo očakávať zvýšené zaťaženie územia hlukom zo stavebných strojov, zvlášť pri realizácii zemných prác — terénne úpravy, výkop základov atď. Tieto činnosti budú vykonávané výhradne v dennej dobe (od 06,00 hod. do 22,00 hod.). Nepredpokladá sa stavebná činnosť v nočnej dobe, v dňoch pracovného pokoja a počas sviatkov. Vzhľadom k rozsahu stavby a ku krátkym termínom výstavby nebude tento zdroj hluku pre posudzované územie významným negatívnym javom. Realizácia výstavby obidvoch variantov vyžaduje rovnaký rozsah zemných prác.

Hluk a vibrácie – počas prevádzky
[*Správa o hodnotení, kapitola B.II.5, str. 46-47*]
Dominantnými zdrojmi hluku navrhovaného činnosti sú predovšetkým aeračné zariadenia, miešadlá, elektromotory, čerpadlá a pod. Ďalej odvoz digestátu, separátu, fugátu, manipulácia s materiálom na území prevádzky, realizovaná kolovým nakladačom. Z hľadiska vplyvu na okolité prostredie sú relevantnými zariadeniami produkujúcimi emisie hluku do okolitého prostredia uvedené zdroje hluku. Počet vozidiel súvisiacich s uvažovanou prevádzkou BMS prechádzajúcich po prístupovej komunikácii je natoľko malý, (výhradne v dennej dobe), že hluk v okolí komunikácie neovplyvní a nespôsobí prekročenie hygienických limitov hluku v okolí tejto komunikácie.
Maximálne hodnoty hluku neprekročia hodnoty stanovené zákonom NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí.

Porovnanie variantov – zdroje hluku a vibrácií

Variant I *(skupinové usporiadanie technológie)*	***Variant II*** *(lineárne usporiadanie technológie)*
Zdroje hluku a vibrácii – počas výstavby BMS Krátkodobým zdrojom hluku a vibrácií v etape výstavby bude činnosť stavebných mechanizmov najmä pri realizácii zemných prác – terénne úpravy, výkopové práce, pilotáž atď. a prejazdy ťažkých mechanizmov a nákladnej automobilovej dopravy zabezpečujúcej dovoz stavebných materiálov. Hluk a vibrácie v tejto etape sa predpokladajú v okolí staveniska.	**Zdroje hluku a vibrácií – počas výstavby BMS** – budú rovnaké ako pri variante I
Zdroje hluku a vibrácií – počas prevádzky BMS **Stacionárne zdroje** hluku: Dominantným zdrojom hluku je samotná technológia BMS ako napr. aeračné zariadenia, miešadlá, elektromotory, čerpadlá a pod.. Vzhľadom na navrhovanú technológiu a dostatočnú vzdialenosť od obytnej zóny sa predpokladá, že maximálne hodnoty hluku a vibrácií neprekročia hodnoty stanovené zákonom NR SR č. 355/2007 Z. z. a vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z..	**Zdroje hluku a vibrácií – počas prevádzky BMS** – stacionárne zdroje hluku sú rovnaké ako pri variante I
Zdroje hluku a vibrácií – počas prevádzky BMS **Mobilné zdroje** hluku a vibrácií: - nákladná automobilová doprava zabezpečujúca dovoz vstupnej suroviny – kukuričnej siláže a biologických odpadov a odvoz výstupného produktu – digestátu, separátu, fugátu, - činnosť a pohyb mechanizmov zabezpečujúcich manipuláciu s materiálom na území prevádzky BMS. Vzhľadom na nízky počet vozidiel súvisiacich s uvažovanou prevádzkou sa predpokladá, že maximálne hodnoty hluku a vibrácií neprekročia hodnoty stanovené zákonom NR SR č. 355/2007 Z. z. a vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z..	**Zdroje hluku a vibrácií – počas prevádzky BMS** Realizáciou variantu II sa očakáva mierne zníženie emisií hluku a vibrácií z pomocných mechanizmov a z nákladnej automobilovej dopravy oproti variantu I. Je to dôsledok lineárneho usporiadania technológie, čo v technologickom procese znamená jednostrannú manipuláciu so surovinami. Oproti variantu I sa zníži počet miest, kde sa realizuje odoberanie digestátu – vznikne len jedna pozícia.

Žiarenia a iné fyzikálne polia
[*Správa o hodnotení, kapitola B.II.6, str. 47*]
Počas výstavby ani prevádzky navrhovanej BMS v prípade obidvoch variantných riešení sa nepredpokladá vznik elektromagnetického žiarenia ani iných fyzikálnych polí.

Zápach a iné výstupy
[*Správa o hodnotení, kapitola B.II.7, str. 47*]
Pri dodržiavaní prevádzkových postupov v uzatvorenom zariadení BMS a bez náhodných udalostí v prípade obidvoch variantov bude zdrojom zápachov.
Prevádzkovateľ musí plniť legislatívne požiadavky v zmysle Prílohy č.7, bodu 6 vyhl. MŽP SR č. 248/2023 Z.z. o požiadavkách na stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia ako sú

napr.: • Skladovací priestor na fermentačné zvyšky, ktoré môžu byť zdrojom zápachu musí byť uzavretý a účinne utesnený alebo zakrytovaný a emisie pachových znečisťujúcich látok odvádzané na čistenie alebo iné zneškodnenie.
• Kapacita skladovacieho priestoru na fermentačné zvyšky musí pokryť najmenej štvormesačnú produkciu digestátu. Do tejto kapacity sa nezarátava časť digestátu, ktorý sa bezodkladne ďalej spracúva, napríklad fugát odvádzaný na čistenie odpadových vôd....

Doplňujúce údaje
[*Správa o hodnotení, kapitola B.II.8, str. 47-48*]
Zakladanie stavby – areálu BMS v lokalite navrhovanej činnosti vyžaduje značné terénne úpravy a zásahy do krajiny a horninového prostredia. Dôvodom je skutočnosť, že povrch terénu v mieste staveniska je uklonený k údolnej nive potoka Hradlová, teda cca 7° na ZJZ, areál BMS bude mať veľkú zastavanú plochu (257 x 126 m) a pre lokalitu je charakteristická nerovnorodosť geologických pomerov.
Stavba bude realizovaná na vyrovnanom teréne do jednej roviny. Jednotlivé projektované objekty sa budú zakladať do takto vytvorenej jednej úrovne. Na vyrovnanie terénu budú v lokalite výstavby realizované odrezy a násypy. Na vrchnej strane staveniska vznikne odrez výšky cca 12 m a na južnej strane staveniska len 7-8 m. Vzhľadom na existujúce IG a HG pomery a náročnosť objektov, v strednej a spodnej časti staveniska sa bude stavba zakladať na hĺbkových základoch – pilótach (zdroj: Inžinierskogeologický, hydrogeologický prieskum a geologický prieskum životného prostredia – Príloha 3 Správy o hodnotení).

Porovnanie variantov – doplňujúce údaje

Variant I *(skupinové usporiadanie technológie)*	***Variant II*** *(lineárne usporiadanie technológie)*
Terénne úpravy a zásahy do krajiny a horninového prostredia - V rámci prípravy územia pred začatím stavebných prác sa z plochy poľnohospodárskej pôdy, na ktorej budú realizované stavebné práce, odstráni ornica. Pri jej odstraňovaní sa bude postupovať podľa Metodického usmernenia MP SR č. 277/2000-620 na zabezpečenie účelného využitia poľnohospodárskej pôdy odnímanej z poľnohospodárskeho pôdneho fondu. - Na zarovnanie svahovitého územia budú v lokalite výstavby realizované odrezy a násypy z odťaženej zeminy. - Plochy určené na zariadenie staveniska ako aj plochy výkopov na infraštruktúru sa po ukončení stavby uvedú do pôvodného stavu. Budú realizované vegetačné úpravy plôch dotknutých stavebnými prácami. - Pozitívom je skutočnosť, že nedôjde k odlesneniu lesných pozemkov ani ku výrubu stromov rastúcich mimo les.	**Terénne úpravy a zásahy do krajiny a horninového prostredia** sú rovnaké ako pri variante I

Poznámka spracovateľa:
Podrobná charakteristika všetkých relevantných údajov o výstupoch sa nachádza v Správe o hodnotení v kapitole B.II, na stranách 39 - 48.

1.3.3.3. Prehľad opatrení na zmiernenie negatívnych vplyvov navrhovaných v Správe o hodnotení

Poznámka spracovateľa:
S ohľadom na kľúčovú pozíciu opatrení na zmiernenie negatívnych vplyvov v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie, predovšetkým s ohľadom na záväznosť opatrení uložených príslušným orgánom v záverečnom stanovisku pre všetky ďalšie následné stupne povoľovania, uvádzam v tejto časti (aj za cenu určitej redundancie vo vzťahu k údajom uvedeným v Správe o hodnotení) plné znenie kapitoly C.IV bez podrobnejšieho triedenia a posudzovania opatrení v nej uvedených. Kritické posúdenie návrhu opatrení uvedených v tejto kapitole v plnom rozsahu, predovšetkým z pohľadu ich automatickej platnosti v zmysle platnej legislatívy, ich relevantnosti a primeranosti uvádzam v kapitole 3.5 tohto Posudku.

Územnoplánovacie opatrenia
[*Správa o hodnotení, kapitola C.IV.1 str. 102*]
K novým záberom poľnohospodárskych pôdnych pozemkov dôjde v prípade realizácie obidvoch variantov navrhovanej činnosti. Dôjde ku zmene funkcie riešeného územia. Tieto zmeny budú premietnuté do územnoplánovacej dokumentácie VÚC Prešovského kraja.

Technické, technologické, organizačné a prevádzkové opatrenia
Opatrenia v čase projektovania a prípravy stavby – obidva varianty
[*Správa o hodnotení, kapitola C.IV.1 str. 102 - 104]*

- Pred samotnou realizačnou fázou navrhovanej činnosti bude potrebné zabezpečiť územnotechnické podmienky, ktoré sú spojené s činnosťami v oblastiach prípravno-organizačnej a technickej.
- Počas prípravy projektu požiadať o informácie o evidovaných archeologických pamiatkach Slovenský archeologický ústav v Nitre.
- Pri zakladaní stavby zabezpečiť dôslednú spoluprácu medzi projektantom, statikom a geológom resp. geotechnikom (v zmysle odporúčania IG a HGP).
- Počas výstavby bude potrebné vykonať opatrenia na zabezpečenie plynulosti a bezpečnosti cestnej premávky na ceste I/68, ktorá bude využívaná ako hlavná cesta pre stavebné dopravné prostriedky, príslušnými dopravnými značkami (obmedzenie rýchlosti, vjazdu a pod.),
- zemné práce je nutné vykonávať vo vhodných klimatických podmienkach,
- realizovať vyňatie z PPF,
- vykonať skrývku humusového horizontu poľnohospodárskej pôdy odnímanej natrvalo a zabezpečiť jej hospodárne a účelné využitie na základe bilancie skrývky humusového horizontu,
- v prípade úniku ropných látok a oleja na terén realizovať zneškodnenie zasiahnutej zeminy podľa zásad nakladania so znečisťujúcimi látkami,
- zabezpečiť v priebehu výstavby dodržiavanie bezpečnostných predpisov a technických noriem pri manipulácii s ropnými produktmi a pravidelne kontrolovať technický stav mechanizačných prostriedkov a vozidiel,
- počas výstavby prísne dodržiavať bezpečnostné a hygienické normy a dôsledne dodržiavať všetky právne predpisy a nariadenia týkajúce sa zhodnocovania a zneškodňovania odpadov, ktorý vznikne počas výstavby,
- prevádzkovateľ je povinný maximálne obmedziť manipulačné práce so suchými prašnými materiálmi na voľnom priestranstve za nepriaznivých meteorologických podmienok a podmienok okolia,

- zamedziť prašnosti pravidelným kropením prašných miest a poľnej cesty,
- prepravovať prašné stavebné materiály prekryté, resp. v paletách,
- pred plánovanými stavebnými prácami s predpokladanými vysokými hladinami A zvuku (viac ako 70 dB vo vonkajšom chránenom priestore), informovať obyvateľov o plánovanom čase ich uskutočňovania,
- stavebné práce vyznačujúce sa vyššími hladinami hluku vykonávať len v doobedňajších hodinách,
- prednostne používať stavebné stroje a zariadenia s akustickými parametrami v zmysle požiadaviek uvedených v Nariadení vlády SR č. 79/2019 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody emisií hluku zariadení používaných vo vonkajšom priestore, v platnom znení,
- poučiť všetkých dodávateľov na stavbe, na potrebu ochrany okolia stavby pred hlukom z ich činnosti,
- odpady zo stavby odovzdať oprávnenej osobe na zhodnotenie resp. zneškodnenie alebo využiť pri stavbe,
- zemina potrebná pre opätovné použitie a zásypy sa budú ukladať v priestore staveniska (napr. pozdĺž výkopov, resp. na ďalšej voľnej ploche) a následne sa použije, nepožitú zeminu odovzdať oprávnenej spoločnosti,
- na stavbe dodržiavať právne a technické normy na ochranu podzemných vôd pre manipulácie s ropnými látkami,
- stavebné práce vykonávať podľa pokynov ŠOP SR (ročné obdobie, mimohniezdne obdobie, atď.),
- pri pohybe stavebných mechanizmov vo zvýšenej miere predchádzať kolíziám s migrujúcimi terestrickými druhmi živočíchov,
- po výstavbe vhodnou a rýchlou úpravou ciest resp. prostredia zamedziť šíreniu ruderálnych a nepôvodných druhov flóry,
- dočasné zábery územia realizovať tak, aby boli čo najmenej narušené okolité biotopy, všetkých typov.

Opatrenia na zmiernenie vplyvov na geomorfologické pomery a horninové prostredie

• Vhodnými technickými a technologickými opatreniami zamedziť ohrozeniu podzemných vôd, odkopy a násypy v danej lokalite vybudovať tak, aby s maximálnou mierou spĺňali požiadavky na ochranu spodných vôd.

• Po realizovaní odkopu dôkladne hĺbkovo odvodniť stavenisko (podľa IG a HGP).

• Po realizovaní odkopu a vyrovnaní terénu v mieste ťažkých kruhových nádrží realizovať doplnkový prieskum v rozsahu cca 7 dynamických penetračných sond (podľa IG a HGP).

• Vo vybraných miestach zvýšiť únosnosť podložia - v strednej a spodnej časti staveniska zakladať objekty na hĺbkových základoch – pilótach (podľa IG a HGP).

• Vykonať stabilizačné opatrenia pri realizácii odkopu, oporný múr musí byť v každom prípade kotvený a dokonale odvodnený (podľa IG a HGP).

Opatrenia na zmiernenie vplyvov na pôdy

• Dočasne zabraté plochy prinavrátiť po skončení stavebných prác do pôvodného stavu navezením ornice a následným zatrávnením, resp. zazelenaním.

Opatrenia na zmiernenie vplyvov na vody

• Doplňovať PHM alebo prevádzať údržbu používaných stavebných strojov a zariadení, na stavbe možno zásadne len v priestoroch „Zariadení stavenísk“. Tieto musia byť vybavené tak, aby manipuláciou so znečisťujúcimi látkami nemohlo dôjsť k ohrozeniu kvality vôd.

• Vypracovať plán havarijných opatrení pre etapu realizácie stavebných prác.

• Povrchové aj podpovrchové odvodňovacie systémy vybudovať s dostatočnou kapacitou pre navrhované objekty.
• V prípade znečistených odpadových vôd ropnými látkami alebo inými nečistotami zabezpečiť pred ich vypustením do recipientov alebo voľne na terén ich prečistenie v odlučovačoch ropných látok alebo v lapačoch nečistôt.

Opatrenia z hľadiska ochrany ovzdušia

• Počas prepravy prašných materiálov musí byť prepravovaný materiál zakrytý, ak nie je prašnosť obmedzená dostatočnou vlhkosťou prepravovaného materiálu.
• Dráhu pádu pri sypaní prašných materiálov je potrebné obmedziť, napríklad sypaním pomocou vodiacich plechov.
• Dopravné cesty a manipulačné plochy je potrebné pravidelne čistiť a udržiavať dostatočnú vlhkosť povrchov na zabránenie rozprašovaniu alebo obmedzenie rozprašovania.
• Pri skladovaní prašných materiálov na stavenisku resp. na plochách na to zriadených je potrebné zakryť povrch skladovaných prašných materiálov/odpadov resp. udržiavať potrebnú vlhkosť povrchu uskladnených prašných materiálov/odpadov.
• Zabezpečiť pravidelnú údržbu a kontrolu technologických zariadení a výrobných uzlov, ktoré môžu byť zdrojom zápachu a v prípade poruchy bezodkladne vykonať nápravu.

Opatrenia počas prevádzky
[Správa o hodnotení, kapitola C.IV.1 str. 104-105]
V čase prevádzky navrhovaného zariadenia odporúčame aplikovať overené organizačné a prevádzkové opatrenia s dôrazom na:

• Citlivo vstupovať do biotopov a zasiahnuté biotopy správnymi manažérskymi zásahmi navrátiť do pôvodného stavu (orná pôda).
• Ako prístupové cesty využívať dnes existujúce poľné cesty.
• Zabezpečenie preberania vhodných odpadov.
• Vylúčenie vykonávania hlučných činností vo vonkajších priestoroch počas nočnej prevádzky.
• Zabezpečenie pravidelnej údržby a servisu inštalovanej technológie a používaných zariadení.
• Zabezpečenie pravidelnej údržby a čistenia prevádzkových priestorov.
• Prijímanie organizačných a logistických opatrení vedúcich k minimalizácii frekvencie cestnej prepravy počas rannej a poobednej dopravnej špičky.
• Zabezpečenie všetkých potrebných prevádzkových, havarijných a servisných poriadkov a ďalšej internej prevádzkovej dokumentácie v zmysle osobitých právnych predpisov.
• Vedenie podrobnej prevádzkovej evidencie.
• Pravidelné preškoľovanie pracovníkov z prevádzkových a havarijných predpisov.
• V prípade znečistených odpadových vôd ropnými látkami alebo inými nečistotami zabezpečiť pred ich vypustením do recipientov alebo voľne na terén ich prečistenie v odlučovačoch ropných látok alebo v lapačoch nečistôt.

Opatrenia na zmiernenie vplyvov na faunu, flóru a biotopy

• V dokumentácii Primeraného hodnotenia vplyvu na územia NAURA 2000 sú definované zmierňujúce opatrenia zamerané hlavne na zmiernenie vplyvu navrhovanej činnosti na jednotlivé predmety ochrany pre konkrétne CHVÚ.

1. Opatrenia zamerané na podporu hniezdnych možností vtákov

1.1. „Opatrenia zamerané na predmety ochrany: príhľaviar čiernohlavý (Saxicola rubicola (torquata)) na zlepšenie hniezdnych podmienok

- Zabezpečiť vysadenie krovinatých porastov napr. slivka trnková (Prunus spinosa), čremcha obyčajná (Padus avium), baza čierna (Sambucus nigra), vŕba (Salix spp.) po celom hornom (severnom) a východnom okraji prístupovej komunikácie v dĺžke približne 350 metrov a šírke min. 10 – 15 metrov, tak aby sa vytvorila vegetačná clona medzi samotnou navrhovanou činnosťou a hranicou CHVÚ.
- Odstraňovať (kosiť, mulčovať a pod.) ruderálnu vegetáciu z blízkosti prístupovej komunikácie, medzí resp. v blízkosti poľnohospodárskych plodín a polí len v mimo hniezdnom období tzn. september – február príslušného kalendárneho roka.
- Zabezpečiť manažment osvetlenia BMS počas noci/tmy, napr. vypínať v určitých intervaloch (napr. od polnoci do 4,00 hod.), farba a intenzita osvetlenia by mala byť max. 2700 K (LED), zabezpečiť osvetlenie s kolmým lúčom smerom nadol s ostrým uhlom resp. s vhodným tienidlom (percento vyžarovania do priestoru ULR=0 %).

1.2. Opatrenia zamerané na predmety ochrany: prepelica poľná (Coturnix coturnix)
- V okolí navrhovanej činnosti odstraňovať (kosiť, mulčovať a pod.) travinobylinnú vegetáciu len v mimo hniezdnom období tzn. september – február príslušného kalendárneho roka alebo formou kosenia od „stredu plochy k jej okrajom“ resp. „z jedného konca na druhý;
- Zabezpečiť manažment osvetlenia BMS počas noci/tmy, napr. vypínať v určitých intervaloch (napr. od polnoci do 4,00 hod.), farba a intenzita osvetlenia by mala byť max. 2700 K (LED), zabezpečiť osvetlenie s kolmým lúčom smerom nadol s ostrým uhlom resp. s vhodným tienidlom (percento vyžarovania do priestoru ULR=0 %).“

2. Opatrenia zamerané na ochranu povrchových vôd

2.1. „Opatrenia zamerané na predmety ochrany: bocian čierny (Ciconia nigra) na ochranu lovných biotopov v CHVÚ ale aj mimo CHVÚ v Bezmennom potoku a potoku Hradlová
- Technickým opatrením (dvojitý betónový plášť sedimentačných a akumulačných nádrží, umelá betónová hrádza na juhozápadnom okraji areálu a pod.) zabezpečiť aby v prípade havárie alebo neočakávanej udalosti sa uskladnený a nahromadený digestát nevylial von z areálu navrhovanej činnosti;
- Pri prečerpávaní digestátu do cisterny, zabezpečiť priestor pred prípadným únikom napr. vybudovaným betónovej zádržnej vane alebo bazénom alebo iným technickým zariadeným, ktoré dokáže odčerpať prebytočný digestát naspäť do akumulačných nádrží.“

2. POSTUP A METÓDY VYPRACOVANIA ODBORNÉHO POSUDKU

Odborný posudok som vypracoval v rozsahu predpísanom §36 zákona č. 24/2006 Z.z. a so zohľadnením požiadaviek a návrhov uvedených v Metodickej príručke spracovateľa odborného posudku v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie (RNDr. Soňa Antalová, CSc., doc. RNDr. Katarína Pavlíčková, CSc., Mgr, Imrich Vozár, SAŽP, 2020).

2.1. Metodické postupy

V zmysle požiadaviek a návrhov vyplývajúcich z uvedených smerodajných dokumentov boli ako metódy vypracovania odborného posudku využité nasledovné postupy:

- štúdium dokumentácie z procesu posudzovania navrhovanej činnosti (Správa o hodnotení, vrátane všetkých príloh; Rozsah hodnotenia; Zámer činnosti; stanoviská dotknutých orgánov, dotknutej obce a dotknutej verejnosti k Správe o hodnotení; stanoviská doručené k Zámeru činnosti; Záznam/zápisnica z verejného prerokovania),
- štúdium odbornej a inej literatúry súvisiacej s navrhovanou činnosťou (Metodická príručka spracovateľa odborného posudku,
- využitie praktických skúsenosti a empirických údajov týkajúcich sa environmentálnych aspektov prevádzky bioplynových staníc prevádzkovaných na území Slovenskej republiky (spracovateľ posudku disponuje vlastnou databázou environmentálnych údajov z prevádzky viac ako 60 bioplynových staníc cca od roku 2012 až po súčasnosť).

2.2. Postup a chronológia vypracovania odborného posudku

List o určení za spracovateľa odborného posudku mi bol zo strany Okresného úradu Stará Ľubovňa, odbor starostlivosti o životné prostredie, doručený dňa 07.11.2023. Dňa 20.11.2023 mi boli doručené podklady k vypracovaniu Odborného posudku.
Následne som v období od 21.11.2023 do 4.12.2023 predbežne preštudoval Zámer činnosti, stanoviská doručené k Zámeru činnosti, Rozsah hodnotenia a Správu o hodnotení navrhovanej činnosti Biometánová stanica 4,0 MW ENG.

Po uvedenom predbežnom posúdení úplnosti Správy o hodnotení (vo vzťahu k predpísanej štruktúre a k platnému Rozsahu hodnotenia) som v období od 8.12.2022 do 22.12.2022 podrobne preštudoval úplnú dokumentáciu z procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie, menovite:

- Správa o hodnotení navrhovanej činnosti Biometánová stanica 4,0 MW ENG, navrhovateľ Fobos SWM energy s.r.o., spracovateľ ENVIRO-KIERNOSZOVA, s.r.o., júl 2023, vrátane nasledovných samostatných dokumentácií tvoriacich jej prílohy:
    - Situácia – skupinové usporiadanie technológie / Variant I
    - Situácia – skupinové usporiadanie technológie / Variant II
    - Záverečná správa, Inžinierskogeologický prieskum, spracovateľ RNDr. Dušan Baroš - INEKOGEO POPRAD, február 2020,
    - Ornitologický prieskum vtákov a ich biotopov v blízkosti navrhovanej činnosti BIOMETÁNOVÁ STANICA 4,0 MW ENG, Inventarizačný prieskum vo vzťahu k vtákom a navrhovanej činnosti ako podklad pre primerané hodnotenie, spracovateľ OTONYCTERIS s.r.o., jún 2023,
    - Primerane hodnotenie vplyvu na územia Natura 2000, spracovateľ OTONYCTERIS s.r.o., jún 2023,
    - Ichtyologický prieskum v blízkosti navrhovanej činnosti BIOMETÁNOVÁ STANICA 4,0 MW ENG, spracovateľ OTONYCTERIS s.r.o., júl 2023,
    - Vyjadrenie Prešovského samosprávneho kraja, Odbor strategického rozvoja, Oddelenie ÚP a ŽP k projektovej dokumentácii pre územné konanie, č. 07015/2023/DUPaZP-2, jún 2023,
    - Protokol o skúške č.:23/11052, označenie vzorky Potok Hradlova (Šarišské Jastrabie) a Potok Ľubotínka (Ďurková), Akreditované skúšobné laboratórium EL spol. s r.o., jún 2023
    - Spracovanie pripomienok vyplývajúcich z písomných stanovísk k zámeru, spracovateľ ENVIRO-KIERNOSZOVA, s.r.o., júl 2023,
    - Plnenie špecifických požiadaviek z ROZSAHU HODNOTENIA pre navrhovanú činnosť „Šarišské Jastrabie – Biometánová stanica 4 MW“, spracovateľ ENVIRO-KIERNOSZOVA, s.r.o., júl 2023,
    - Fotodokumentácia.

- Rozsah hodnotenia určený podľa § 30 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie pre hodnotenie vplyvov navrhovanej činnosti „Biometánová stanica 4,0 MW ENG“, Okresný úrad Stará Ľubovňa, Odbor starostlivosti o životné prostredie, marec 2022.
- Zámer navrhovanej činnosti „Biometánová stanica 4,0 MW ENG“, navrhovateľ Fobos SWM energy s.r.o., spracovateľ ENVIRO-KIERNOSZOVA, s.r.o., november 2021.

V období od 27.12.2022 do 09.1.2023 som následne preštudoval

- všetky stanoviská k „Správe o hodnotení“, ktoré boli oficiálne doručené príslušnému orgánu zo strany dotknutých orgánov, menovite:
  - „Biometánová stanica 4,0 MW ENG“- záväzné stanovisko k správe o hodnotení, MŽP SR, Odbor štátnej správy ochrany prírody a krajiny, september 2023,
  - Biometánová stanica 4,0 MW ENG – stanovisko, Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru v Starej Ľubovni, august 2023,
  - Správa o hodnotení, dokumentácia k rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti „Biometánová stanica 4,0 MW ENG“, Šarišské Jastrabie – žiadosť o stanovisko, Okresný úrad Prešov, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Oddelenie štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia kraja, september 2023,
  - „Biometánová stanica 4,0 MW ENG“- záväzné stanovisko k správe o hodnotení vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie, Okresný úrad Stará Ľubovňa, Odbor krízového riadenia, august 2023,
  - „Biometánová stanica 4,0 MW ENG“- stanovisko, Okresný úrad Stará Ľubovňa, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Oddelenie odpadového hospodárstva, september 2023,
  - Biometánová stanica 4,0 MW ENG – vyjadrenie k správe o hodnotení, Okresný úrad Stará Ľubovňa, Odbor starostlivosti o životné prostredie, štátna správa ochrany ovzdušia, september 2023,
  - Biometánová stanica 4,0 MW ENG - záväzné stanovisko k správe o hodnotení, Okresný úrad Stará Ľubovňa, Odbor starostlivosti o životné prostredie, štátna správa ochrany prírody a krajiny, september 2023
  - Správa o hodnotení a dokumentácia k Rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti „Biometánová stanica 4,0 MW ENG“ - stanovisko, Okresný úrad Stará Ľubovňa, Pozemkový a lesný odbor, august 2023,
  - Správa o hodnotení a dokumentácia k Rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti „Biometánová stanica 4,0 MW ENG“ - stanovisko Prešovský samosprávny kraj, Odbor strategického rozvoja, august 2023,
  - Záväzné stanovisko, Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Starej Ľubovni, september 2023,
  - Správa o hodnotení a dokumentácia k Rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti „Biometánová stanica 4,0 MW ENG“ – stanovisko, Regionálna veterinárna a potravinová správa Stará Ľubovňa, september 2023,
- všetky stanoviská, vyjadrenia a žiadosti k „Správe o hodnotení“, ktoré boli oficiálne doručené príslušnému orgánu zo strany dotknutých obcí, menovite:
  - Stanovisko k správe o hodnotení navrhovanej činnosti, Obec Ďurková, september 2023,
  - Stanovisko k správe o hodnotení navrhovanej činnosti, Obec Pusté Pole, september 2023,
- všetky stanoviská, vyjadrenia a žiadosti k „Správe o hodnotení“, ktoré boli oficiálne doručené príslušnému orgánu zo strany dotknutej verejnosti, menovite:
  - Stanovisko k správe o hodnotení navrhovanej činnosti - „Biometánová stanica 4,0 MW ENG“, Združenie domových samospráv (EIA/SEA), august 2023,
- všetky ostatné relevantné písomnosti, stanoviská a vyjadrenia k „Správe o hodnotení“, ktoré boli oficiálne doručené príslušnému orgánu, menovite:
  - „Biometánová stanica 4,0 MW ENG“ – predloženie správy o hodnotení, Fobos SWM energy s.r.o.,

- „Biometánová stanica 4,0 MW ENG“ – zaslanie správy o hodnotení navrhovanej činnosti, Okresný úrad Stará Ľubovňa, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie, 09.08.2023,
- „Biometánová stanica 4,0 MW ENG“ - zabezpečenie verejného prerokovania navrhovanej činnosti, Obec Šarišské Jastrabie, Obec Ďurková, Obec Pusté Pole 22.08.2023,
- Informácia pre verejnosť o zverejnení správy o hodnotení, Obec Ďurková, september 2023,
- Informácia pre verejnosť o zverejnení správy o hodnotení, Obec Pusté Pole, september 2023,
- Záznam z verejného prerokovania Správy o hodnotení „Biometánová stanica 4,0 MW ENG“, Obec Šarišské Jastrabie, 19.09.2023,

V období od 10.1.2024 do 28.01.2024 som postupne vypracoval jednotlivé kapitoly Odborného posudok k navrhovanej činnosti „Biometánová stanica 4,0 MW ENG“.

3. VYHODNOTENIE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PODĽA §36 ZÁKONA č. 24/2006 Z.z. ODS.6 A 7

3.1. Úplnosť Správy o hodnotení

3.1.1. Posúdenie formálnej úplnosti Správy o hodnotení

Príloha č. 11 zákona č. 24/2006 Z.z. predpisuje formálnu, povinnú štruktúru Správy o hodnotení. V tejto časti hodnotím splnenie formálnej štruktúry.
Pri každej predpísanej kapitole je vyhodnotené, či je požadovaná kapitola prítomná v Správe o hodnotení a či je jej názov totožný s predpísaným názvom.
V prípade, že sú splnené obidve uvedené požiadavky, je pre danú predpísanú kapitolu uvedené v stĺpci Posúdenie súladu „SÚLAD".
V prípade, že niektorá z uvedených podmienok nie je splnená, je pre danú predpísanú kapitolu uvedené v stĺpci Posúdenie súladu „NESÚLAD" a zároveň je bližšie špecifikované o aký nesúlad ide (odlišná štruktúra kapitol, neprítomnosť kapitoly, iný ako predpísaný názov).
V záverečnej časti tejto kapitoly následne hodnotím zistené rozpory s predpísanou štruktúrou z hľadiska ich závažnosti.

Predpísaná kapitola	**Posúdenie súladu**
A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE	SÚLAD
I. Základné údaje o navrhovateľovi	SÚLAD
1. Názov (meno).	SÚLAD
2. Identifikačné číslo.	SÚLAD
3. Sídlo.	SÚLAD
4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu navrhovateľa.	SÚLAD
5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie.	SÚLAD
II. Základné údaje o navrhovanej činnosti	SÚLAD
1. Názov.	SÚLAD
2. Účel.	SÚLAD
3. Užívateľ.	SÚLAD
4. Charakter navrhovanej činnosti (nová činnosť, zmena činnosti, ukončenie činnosti a podobne).	SÚLAD
5. Umiestnenie (katastrálne územie, parcelné číslo).	SÚLAD
6. Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti (mierka 1 : 50 000).	SÚLAD
7. Dôvod umiestnenia v danej lokalite.	SÚLAD
8. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti.	SÚLAD
9. Popis technického a technologického riešenia.	SÚLAD
10. Varianty navrhovanej činnosti.	SÚLAD
11. Celkové náklady (orientačné).	SÚLAD
12. Dotknutá obec.	SÚLAD
13. Dotknutý samosprávny kraj.	SÚLAD
14. Dotknuté orgány.	SÚLAD
15. Povoľujúci orgán.	SÚLAD
16. Rezortný orgán.	SÚLAD
17. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa	SÚLAD

Predpísaná kapitola	**Posúdenie súladu**
osobitných predpisov.	
18. Vyjadrenie o vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice.	SÚLAD
B. ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	NESÚLAD Za poslednou predpísanou kapitolou (6. Nároky na pracovné sily) je vložená dodatočná kapitola „7. Telekomunikácie“
I. Požiadavky na vstupy	SÚLAD
1. Pôda – záber pôdy celkom v ha, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodársky pôdny fond, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber.	SÚLAD
2. Voda – odber vody celkom, maximálny a priemerný odber (m^3/hod., m^3/rok), z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), umiestnenie odberného zariadenia, spotreba vody celkom (m^3/hod., m^3/rok).	SÚLAD
3. Suroviny – druh, spotreba (denná, ročná), spôsob získavania (vlastný zdroj, dovoz).	SÚLAD
4. Energetické zdroje – druh, spotreba (denná, ročná).	SÚLAD
5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru.	SÚLAD
6. Nároky na pracovné sily.	SÚLAD
II. Údaje o výstupoch	NESÚLAD Vložená podkapitola „1. Produkty výroby“. Z toho vyplýva posunutie číslovania všetkých nasledujúcich podkapitol. Pokiaľ tieto následné kapitoly nevykazujú iné odchýlky ako uvedené posunutie číslovania, hodnotím ich ako „SÚLAD“.
1. Ovzdušie – hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií, časové pôsobenie zdroja (stále, pravidelné, náhodné).	SÚLAD
2. Odpadové vody – celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd (v m^3/rok), miesto vypúšťania [recipient, verejná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd (spoločná, vlastná, kapacita, účinnosť)], zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania.	SÚLAD
3. Odpady – celkové množstvo (t/rok), druh a kategória odpadu, miesto vzniku odpadu, spôsob nakladania s odpadmi.	SÚLAD
4. Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita).	SÚLAD
5. Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné – zdroj a intenzita).	SÚLAD
6. Zápach a iné výstupy (zdroj, intenzita).	SÚLAD
7. Doplňujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny a horninového prostredia).	SÚLAD
C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	SÚLAD
I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia	SÚLAD
II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia	SÚLAD
1. Geomorfologické pomery – typ reliéfu, sklon, členitosť.	SÚLAD
2. Geologické pomery – geologická charakteristika územia, inžiniersko-geologické vlastnosti, geodynamické javy (napr. zosuvy, seizmicita, erózia a iné), ložiská nerastných surovín, stav znečistenia horninového prostredia.	SÚLAD
3. Pôdne pomery – kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu,	SÚLAD

Predpísaná kapitola	**Posúdenie súladu**
kvalita a stupeň znečistenia pôd.	
4. Klimatické pomery – zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov).	SÚLAD
5. Ovzdušie – stav znečistenia ovzdušia.	SÚLAD
6. Hydrologické pomery – povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, pásma hygienickej ochrany, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd.	SÚLAD
7. Fauna a flóra – kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, charakteristika biotopov, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov.	SÚLAD
8. Krajina – štruktúra krajiny, krajinný obraz, scenéria, stabilita, ochrana.	SÚLAD
9. Chránené územia podľa osobitných predpisov a ich ochranné pásma [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti], chránené stromy.	SÚLAD
10. Územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny).	SÚLAD
11. Obyvateľstvo – demografické údaje (napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zdravotný stav, zamestnanosť, vzdelanie), sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi).	SÚLAD
12. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti.	SÚLAD
13. Archeologické náleziská.	SÚLAD
14. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality (napr. skalné útvory, krasové územia a ďalšie).	SÚLAD
15. Charakteristika existujúcich zdrojov znečistenia životného prostredia (napr. hluk, vibrácie, žiarenie) a ich vplyv na životné prostredie.	SÚLAD
16. Komplexné zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov.	SÚLAD
17. Celková kvalita životného prostredia – syntéza pozitívnych a negatívnych faktorov (napr. zraniteľnosť horninového prostredia, citlivosť reliéfu, citlivosť povrchových a podzemných vôd, citlivosť pôd, citlivosť ovzdušia, citlivosť fauny a flóry a ich biotopov, citlivosť faktorov pohody a kvality života človeka).	SÚLAD ***Poznámka spracovateľa:*** *Z dikcie predpísaného názvu je zrejmé, že text v zátvorke má predovšetkým informačný charakter s účelom obsahovo vymedziť rozsah kapitoly. Z uvedeného dôvodu sa v aplikačnej praxi ustálilo a akceptuje používanie názvu kapitoly v skrátených tvaroch.* *Z uvedeného dôvodu hodnotím skutočný názov kapitoly v tvare „Celková kvalita životného prostredia – syntéza pozitívnych a negatívnych faktorov.“ ako SÚLAD.* *Rovnaký princíp aplikujem aj pri nasledovných obdobne charakterizovaných názvoch*.
18. Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala.	SÚLAD
19. Súlad navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou.	SÚLAD
III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne,	SÚLAD

Predpísaná kapitola	**Posúdenie súladu**
kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé, vyvolané počas výstavby a realizácie)	
1. Vplyvy na obyvateľstvo – počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce (napr. podľa názorových stanovísk a pripomienok dotknutých obcí, sociologického prieskumu medzi obyvateľmi dotknutých obcí), iné vplyvy.	SÚLAD
2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery.	SÚLAD
3. Vplyvy na klimatické pomery a zraniteľnosť navrhovanej činnosti voči zmene klímy.	NESÚLAD Iný ako predpísaný názov kapitoly. („Vplyvy na klimatické pomery.“)
4. Vplyvy na ovzdušie (napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisií).	SÚLAD
5. Vplyvy na vodné pomery (napr. vodný útvar, kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby).	SÚLAD
6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia).	SÚLAD
7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.).	SÚLAD
8. Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, krajinný obraz.	SÚLAD
9. Vplyvy na biodiverzitu, chránené územia a ich ochranné pásma [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti].	NESÚLAD Iný ako predpísaný názov kapitoly. („Vplyvy na chránené územia a ich ochranné pásma.“)
10. Vplyvy na územný systém ekologickej stability.	SÚLAD
11. Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme.	SÚLAD
12. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky.	SÚLAD
13. Vplyvy na archeologické náleziská.	SÚLAD
14. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality.	SÚLAD
15. Vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy (napr. miestne tradície).	SÚLAD
16. Iné vplyvy (napr. očakávané vplyvy vyplývajúce zo zraniteľnosti navrhovanej činnosti voči rizikám závažných havárií alebo prírodných katastrof, ktoré majú význam pre navrhovanú činnosť).	SÚLAD
17. Priestorová syntéza vplyvov činnosti v území (napr. predpokladaná antropogénna záťaž územia, priestorová syntéza negatívnych vplyvov na obyvateľstvo, prírodné prostredie, krajinu, urbánny komplex a využitie zeme, priestorové rozloženie predpokladaných preťažených lokalít územia, priestorová syntéza pozitívnych vplyvov činnosti.	SÚLAD
18. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi.	SÚLAD
19. Prevádzkové riziká a ich možný vplyv na územie (možnosť vzniku havárií).	SÚLAD
IV. Opatrenia navrhnuté na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie (osobitne uviesť opatrenia počas doby výstavby, prevádzky činnosti, opatrenia pre prípad vzniku havárií)	NESÚLAD Iný ako predpísaný názov kapitoly. („Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov činnosti na životné prostredie.“)
1. Územnoplánovacie opatrenia (napr. potreba zosúladenia s	SÚLAD

Predpísaná kapitola	**Posúdenie súladu**
platnou územnoplánovacou dokumentáciou, odporúčanie zmeny a doplnenia platnej územnoplánovacej dokumentácie a pod.).	
2. Technické opatrenia (napr. zmena technológií, surovín, harmonogramu výstavby, sanácia územia, záchranné prieskumy).	NESÚLAD Iná ako predpísaná štruktúra kapitol a iné ako predpísané názvy. (Uvedenú časť Správy o hodnotení spracovateľ spojil v jednej kapitole: „IV.1 Územnoplánovacie opatrenia V čase projektovania a prípravy stavby Opatrenia na zmiernenie vplyvov na geomorfologické pomery a horninové prostredie Opatrenia na zmiernenie vplyvov na pôdy Opatrenia na zmiernenie vplyvov na vody Opatrenia z hľadiska ochrany ovzdušia V čase prevádzky overené organizačné a prevádzkové opatrenia Opatrenia na zmiernenie vplyvov na faunu, flóru a biotopy 1. Opatrenia zamerané na podporu hniezdnych možností vtákov 2. Opatrenia zamerané na ochranu povrchových vôd
3. Technologické opatrenia.	
4. Organizačné a prevádzkové opatrenia.	
5. Iné opatrenia (napr. očakávané vyvolané investície).	
6. Vyjadrenie k technicko-ekonomickej realizovateľnosti opatrení.	
V. Porovnanie vhodných variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu s prihliadnutím na vplyvy na životné prostredie (vrátane porovnania s nulovým variantom)	NESÚLAD Iný ako predpísaný názov kapitoly. („Porovnanie variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu (vrátane porovnania s nulovým variantom)“)
1. Tvorba súboru kritérií so zreteľom na charakter, veľkosť a rozsah navrhovanej činnosti, technológiu a umiestnenie a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu.	NESÚLAD Iný ako predpísaný názov kapitoly. („Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu“)
2. Výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty.	SÚLAD
3. Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu.	SÚLAD
VI. Návrh monitoringu a poprojektovej analýzy	SÚLAD
1. Návrh monitoringu od začatia výstavby, v priebehu výstavby, počas prevádzky a po skončení prevádzky navrhovanej činnosti.	SÚLAD
2. Návrh kontroly dodržiavania stanovených podmienok.	SÚLAD
VII. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia v území, kde sa má navrhovaná činnosť realizovať	SÚLAD
VIII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení	SÚLAD
IX. Prílohy k správe o hodnotení (grafické, mapové, tabuľkové a fotodokumentácia)	SÚLAD
X. Všeobecne zrozumiteľné záverečné zhrnutie	SÚLAD
XI. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali	SÚLAD
XII. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom pre vypracovanie správy o hodnotení	SÚLAD
XIII. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu spracovateľa	SÚLAD

Predpísaná kapitola	**Posúdenie súladu**
správy o hodnotení a navrhovateľa.	

3.1.1.1. Súhrnné vyhodnotenie nedostatkov vo formálnej štruktúre Správe o hodnotení

Väčšina vyššie identifikovaných nedostatkov vo formálne predpísanej štruktúre Správy o hodnotení má charakter mierne odlišných názvov, použité názvy sú podobné (vo väčšine prípadov takmer identické). V jednom prípade (kapitola IV, Opatrenia navrhnuté na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie ...) bola identifikovaná odlišná štruktúra celej kapitoly. *Keďže spracovateľ Správy o hodnotení kapitolu C.IV nevypracoval identicky s požadovanou štruktúrou a keďže ním prezentovanú štruktúru hodnotím ako výrazne menej prehľadnú ako štruktúru predpísanú, odstraňujem tento nedostatok explicitnou novou formuláciou celej kapitoly C.IV v celkovom rozsahu opatrení v kapitole 6.1 tohto Odborného posudku.*
*Odhliadnuc od uvedeného nedostatku (ktorý odstraňujem v citovanej kapitole) konštatujem, že zvyšné z*istené nedostatky žiadnym spôsobom neovplyvňujú závery a celkový výsledok posúdenia ani nezhoršujú čitateľnosť a celkový význam Správy o hodnotení.

3.1.2. Posúdenie obsahovej úplnosti Správy o hodnotení

S ohľadom na skutočnosť, že posúdenie obsahových náležitostí, primeranosti a relevantnosti nasledujúcich kapitol Správy o hodnotení:

- C.III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti,
- C. IV. Opatrenia navrhnuté na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie,
- C.V. Porovnanie vhodných variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu s prihliadnutím na vplyvy na životné prostredie,
- C.VI Návrh monitoringu a poprojektovej analýzy,
- C.VII. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia v území, kde sa má navrhovaná činnosť realizovať,

je predmetom samostatných kapitol tohto Odborného posudku,
(kapitola 3.3 tohto Posudku hodnotí obsahové náležitosti predpísanej kapitoly C.III,
kapitola 3.5 tohto Posudku hodnotí obsahové náležitosti predpísanej kapitoly C.IV,
kapitola 3.4 tohto Posudku hodnotí obsahové náležitosti predpísanej kapitoly C.V,
kapitola 7.2 tohto Posudku hodnotí obsahové náležitosti predpísanej kapitoly C.VI
a kapitola 3.3.2 tohto Posudku hodnotí obsahové náležitosti predpísanej kapitoly C.VII)

hodnotím v tejto kapitole obsahovú primeranosť všetkých kapitol Správy o hodnotení s výnimkou vyššie uvedených.

3.1.2.1. Obsahová úplnosť kapitoly A.I Základné údaje o navrhovateľovi

Kapitola obsahuje základné informácie o navrhovateľov v predpísanom rozsahu.

3.1.2.2. Obsahová úplnosť kapitoly A.II Základné údaje o navrhovanej činnosti

Kapitola A.II je vypracovaná v primeranom rozsahu a jej jednotlivé podkapitoly obsahujú všetky podstatné informácie.
Spracovateľ Správy v primeranom rozsahu opísal účel a ciele navrhovanej činnosti ako aj dôvody voľby posudzovanej lokality pre umiestenie navrhovanej činnosti. Lokalizácia navrhovanej činnosti je opísaná v primeranom rozsahu, vrátane mapového znázornenia.
Kapitola A.II.9 obsahuje veľmi podrobnú charakteristiku plánovaného stavebného a technologického prevedenia ako aj veľmi podrobný opis celkového technologického postupu.
Kapitola A.II.10 obsahuje opis variantov hodnotených v Správe o hodnotení. Príslušný orgán v tomto prípade síce vydal rozhodnutie o upustení od variantného riešenia, napriek tomu v Rozsahu hodnotenia bola určená požiadavka na vypracovanie ďalšieho variantu umiestnenia Biometánovej stanice, z toho dôvodu sú v tejto časti charakterizované dva realizačné varianty a nulový (nerealizačný) variant.

3.1.2.3. Obsahová úplnosť kapitoly B.I Požiadavky na vstupy

Kapitola B.I je vypracovaná v primeranom rozsahu a jej jednotlivé podkapitoly obsahujú (s výnimkami uvádzanými nižšie) všetky podstatné informácie. Požiadavky na vstupy sú vo

všetkých relevantných prípadoch vyhodnotené ako pre fázu výstavby tak aj pre fázu prevádzky pre obidva realizačné varianty. S ohľadom na skutočnosť, že prevádzkovú fázu posudzovanej činnosti nie je možné časovým spôsobom obmedziť je neprítomnosť vyhodnotenia údajov o vstupoch pre etapu po ukončení prevádzky akceptovateľná.
Spracovateľ Správy identifikoval všetky podstatné požiadavky na vstupné suroviny a iné materiálové vstupy (vrátane odpadov), energie, dopravu a pracovné sily. Spracovateľ rovnako v primeranom rozsahu charakterizoval a v relevantných prípadoch kvantifikoval celkové nároky na jednotlivé identifikované vstupy.

Zistený nedostatok:
Kapitola B.I.3 Suroviny – druh spotreby (denná, ročná), spôsob získavania je napísaná zmätočným spôsobom. Spracovateľ Správy o hodnotení pre Variant I aj II uvádza nasledovné:
„Základnou surovinou pre výrobu plynu v BMS je kukuričná siláž, ktorej ročná potreba je 83095 t.rok^{-1}.
....
Odpady ako vstupné suroviny - približne 40 % budú tvoriť biologické odpady kategórie O – ostatný odpad v maximálnom objeme do 5 000 t/rok^{-1}. Katalógové číslo vstupných odpadov bude 20 02 01 a 02 01 03 s prevahou odpadov kategórie 20 a to sú komunálne odpady (biologicky rozložiteľné odpady).“
Zmätočnosť uvedeného opisu spočíva vo vzájomnom rozpore medzi údajom o maximálnej ročnej kapacite zhodnocovaných odpadov na úrovni 5 000 t/rok^{-1} a medzi údajom o maximálnom percentuálnom podiele odpadov z celkového množstva vstupných surovín na úrovni 40 % (čo v prepočte predstavuje celkové množstvo odpadov v rozsahu cca 33 000 až 55 000 t/rok, podľa toho ktorý z vyššie uvedených údajov považujeme za základ pre výpočet percentuálneho podielu).
Z uvedeného je zrejmé, že za dodržania podmienky maximálne 5 000 t/rok^{-1}vstupných odpadov nie je možné dosiahnuť podiel odpadov z celkových vstupov na úrovni 40%.
S ohľadom na skutočnosť, že

- *celková spotreba biomasy (v podobe kukuričnej siláže, resp. vhodných, biologicky rozložiteľných odpadov) je na viacerých miestach Správy o hodnotení jednotne definovaná na úrovni 83 095 t.rok^{-1},*
- *bilancia výstupných materiálových prúdov, definovaná v kapitole B.II.1 (Údaje o výstupoch – Produkty výroby) pomerne presne zodpovedá tejto maximálnej spotrebe vstupnej biomasy,*

považujem za správny údaj o celkovej spotrebe vstupných odpadov hodnotu 5 000 t/rok^{-1} a údaj o predpokladanom podiele vstupných odpadov na úrovni 40% za chybu spracovateľa Správy o hodnotení.
Keďže jedným z hlavných účelov procesu posudzovania vplyvov v prípade, že súčasťou tohto procesu je aj činnosť zhodnocovania odpadov, je nevyhnutne potrebné explicitne stanoviť maximálne prípustné ročné kapacity zhodnocovaných odpadov (prípustné z hľadiska predpokladaných vplyvov na závažné životné prostredie a zdravie obyvateľov), ktoré musia byť následne považované za pre všetky ďalšie stupne povoľovacieho procesu. Z toho dôvodu navrhujem, aby Príslušný orgán, v prípade, že k posudzovanej činnosti vydá súhlasné záverečné stanovisko, v podmienkach tohto stanoviska explicitne stanovil maximálnu posúdenú ročnú kapacitu zhodnocovaných odpadov práve na úrovni 5 000 t/rok^{-1}. V kapitole 6.1 tohto Odborného posudku formulujem opatrenie v tomto znení.

Zistený nedostatok:
V kapitole B.I.3 nie je uvedená časť Potreba surovín a výrobkov – počas výstavby

Suroviny a výrobky pre realizáciu navrhovanej činnosti budú s najväčšou pravdepodobnosťou zabezpečovať dodávateľské organizácie, ktoré v tejto etape prípravy ešte nie sú známe, a preto nie je možné exaktne uviesť z akých zdrojov ich budú zabezpečovať. Bude sa jednať najmä o stavebné materiály a stavebné výrobky ako sú:

- *betón pre základové a vodorovné konštrukcie (budú dovážané z externých výrobní);*
- *oceľové profily pre nosné konštrukcie, panely, plechy, strešná krytina, potrubie, betónová dlažba, keramické výrobky, armatúry, drevo, piesok, štrk, plastové výrobky, výrobky zo skla a pod.;*
- *piesok, kamenivo, štrk, štrkopiesok pre konštrukciu spevnených plôch a areálových komunikácii, zdrojom týchto materiálov bude štandardný zdroj dodávateľskej organizácie;*
- *asfalt pre povrchovú úpravu spevnených plôch a vozovky, zdrojom bude výrobňa dodávateľskej organizácie.*

S ohľadom na skutočnosť, že ide o informácie charakteru jednoduchej konštatácie, bez vplyvu na závery a celkový výsledok posúdenia, hodnotím tento nedostatok ako nevýznamný.

Zistený nedostatok:
V kapitole B.I.4 sa medzi požiadavkami na energetický - vstup neuvádza aj podkapitola „Pohonné hmoty“. Je pravdepodobné, že napr. nafta sa bude používať počas prevádzky na prevádzku záložného zdroja elektrickej energie (dieselagregátu)“.
S ohľadom na skutočnosť, že ide o podkapitolu charakteru jednoduchej konštatácie, bez vplyvu na závery a celkový výsledok posúdenia, hodnotím tento nedostatok ako nevýznamný.

Zistený nedostatok:
*V kapitole B.I.5 (Nároky na dopravu) spracovateľ síce uvádza, že „*transport prevažného množstva, až cca 70 %, vstupnej suroviny – kukuričnej siláže a výstupného produktu bude realizovaný po železničnej trati č. 188 Košice – Muszyna resp. od železničnej stanice Plaveč do stanice Muszyna vagónovými cisternami. Zvyšné množstvo vstupnej suroviny – kukuričnej siláže a všetok biologicky rozložiteľný odpad bude prepravovaný automobilovou nákladnou dopravou. Automobilová nákladná doprava bude realizovaná veľkoobjemovými potravinovými cisternami s návesom (32 m^3) a kamiónmi s veľkoobjemovým návesom (50 m^3). Železničný transport bude realizovaný vagónovými cisternami.“
V správe o hodnotení v kapitole na to určenej – kap. B.I.5 (Nároky na dopravu) nie je uvedený žiadny odhad predpokladanej dopravnej záťaže vyvolanej nutnosťou zásobovania Biometánovej stanice automobilovou dopravou prepravujúcou vstupné suroviny zo železničnej stanice priamo na prevádzku Biometánovej stanice.
Celkové očakávané nároky na dopravne zaťaženie dynamickou dopravou sa v Správe o hodnotení neočakávane nachádzajú v kapitole A.II.9. popis technického a technologického riešenia, na str. 16 v časti Odvodnenie vozovky, v nasledovnom znení: Dovoz vstupných surovín budú zabezpečovať 24 t nákladné motorové vozidlá počas obdobia zberu kukurice (cca 40 dní). Odvoz digestátu budú zabezpečovať fekálne vozidlá – cisterny. Pre denné plnenie dávkovača pevných látok s cca. 96 m^3 siláže je plánovaných 19 jázd s kolesovým nakladačom (pri predpokladanom obsahu lopaty 5 m^3) zo vstupného skladu k dávkovaču. Toto predstavuje 7 aut/hod. Tuhý fermentačný zvyšok bude uskladnený na k tomu určených plochách, alebo bude priamo odvezený. Predpokladané sú štyri jazdy denne s kolesovým nakladačom, alebo traktorom s vlečkou. Pre vyvezenie fugátu z konečného skladu bude k dispozícii cisterna na hnojivo s objemom 12 000 litrov. Pri polročnom vynášaní fermentačného zvyšku (kvapalná frakcia) cca 6 165 m^3 je to cca 514 jázd tam a späť. Na zvážanie 26 280 t/a kukuričnej siláže do skladu vstupných surovín budú k dispozícii vozidlá s

celkovým úložným objemom 12 t/jazdu. To znamená že pre zvážanie je plánovaných cca 2 190 jázd tam a späť (55 jázd denne v čase od 7 do 21 hod. - 4 jazdy/hod). V prípade použitia súprav s objemom 24 t/jazdu, počet jázd bude polovičný. Predpokladané maximálne dopravné zaťaženie bude cca 5 000 jázd nákladných vozidiel, resp. traktorov s vlečkou ročne zo všetkých smerov do a z biometánovej stanice. Uprednostňované budú trasy po poľných cestách mimo zastavané územie obcí a potom najkratšou cestou do areálu BMS. Podiel dopravy – železničná sieť / cestná sieť predstavuje rozsah 70 % / 30 %. Na prekládku je navrhnutá prekládková stanica napr. Plaveč.

Keďže posúdenie vplyvu vyvolanej dopranej záťaže, v kapitole na to určenej, je štandardnou súčasťou procesu posúdenia vplyvov a keďže odhad predpokladaného dopravného zaťaženia uvedený v nesúvisiacej kapitole „A.II.9" je, podľa môjho názoru vypracovaný neprehľadne (bez logického rozdelenia na dopravu vstupnú, výstupnú a vnútroareálovú) a nejednoznačne (odhad pracuje s viacerými variantami dopravného zásobovania, bez jasného určenia, ktorý variant je najpravdepodobnejší), odstraňujem tento nedostatok dopracovaním prehľadného odborného odhadu dopravnej záťaže v nasledovnom texte.

Predpokladaná bilancia nákladnej dopravy

V súvislosti s prevádzkou navrhovanej činnosti predpokladáme navýšenie intenzity dopravy v predmetnej lokalite oproti súčasnému stavu, nakoľko dôjde k celkovému navýšeniu množstva dopravovaných materiálov. Na prevádzke sa plánuje spracovávať 83 095 t/rok kukuričnej siláže a do 5 000 t/rok biologicky rozložiteľného odpadu.

*Pri uvažovaní maximálnej kapacity nákladných automobilov **dovážajúcich materiál** na úrovni 22 ton, predstavuje bilancia nákladnej dopravy navrhovanej činnosti cca 16 nákladných automobilov denne, viď. tabuľka nižšie pod textom, pri uvážení fondu pracovnej doby pre dovoz materiálov 260 dní t.j. počas pracovných dní.*

Predpokladáme, že prevádzkovateľ bude klásť vysoký dôraz na zabezpečenie naplnenia užitočnej kapacity prepravných vozidiel pri transporte privezeného materiálu a následne odvozu výstupného produktu.

V nasledujúcej tabuľke je výpočet matematického priemeru vyvolaného dopravného zaťaženia.

Bilancia nákladnej dopravy - stav po realizácii navrhovanej činnosti

	Množstvo suroviny [ton/rok]	**Nosnosť vozidla [ton]**	**Počet dní v roku na prepravu**	**Celkový počet vozidiel [NA.deň$^{-1}$]**	**Počet prejazdov [NA do/z areálu.deň$^{-1}$]**
Dovoz vstupnej suroviny	83 095	22	260	15	30
Dovoz biomasy	5 000	22	260	1	2
Spolu	**88 095**	**-**	**-**	**16**	**32**

Pozn.: uvažujeme s hustotou silážnej hmoty na úrovni 700 kg/m^3, pri veľkokapacitnej preprave 32 m^3 bude nosnosť vozidla 22 ton.

Realizáciou navrhovanej činnosti taktiež vznikne potreba dopravy technických plynov, ktoré budú do biometánu dávkované za účelom úpravy jeho vlastností (hlavne propán). Keďže ich spotreba nie je momentálne bližšie špecifikovaná, nie je možné presne určiť intenzitu dopravy spojenej s touto činnosťou. Nepredpokladáme však, že by mohla prekročiť viac ako 1 cisternu so stlačeným technickým plynom týždenne, čo je možné považovať za zanedbateľný príspevok.

Napriek uvedenému nedostatku a s prihliadnutím na:

- *celkovú predpokladanú intenzitu vyvolaného dopravného zaťaženia (cca 16 vozidiel denne, v pracovných dňoch),*

- *spôsob dopravného napojenia navrhovanej Biometánovej stanice, obchádzajúce relevantné obytné zóny v okolí (dopravné napojenie areálu priamo na cestu I. triedy I/68),*

je celkový vplyv vyvolaného dopravného zaťaženia možné považovať za nevýznamný. Uvedený nedostatok preto nemá zásadný vplyv na závery a celkový výsledok posúdenia.

Zistený nedostatok:
Kapitola B.I.7. „Telekomunikácie" bola spracovateľom Správy o hodnotení pridaná nad rámec zákonom predpísanej štruktúry.
S ohľadom na skutočnosť, že ide o podkapitolu informatívneho charakteru, hodnotím tento nedostatok ako nevýznamný, bez vplyvu na závery a celkový výsledok posúdenia.

3.1.2.4. Obsahová úplnosť kapitoly B.II Údaje o výstupoch

Kapitola B.II je vypracovaná v primeranom rozsahu a jej jednotlivé podkapitoly obsahujú (s výnimkami uvádzanými nižšie) všetky podstatné informácie. Údaje o výstupoch sú vo všetkých relevantných prípadoch vyhodnotené ako pre fázu výstavby tak aj pre fázu prevádzky pre obidva realizačné varianty. S ohľadom na skutočnosť, že prevádzkovú fázu posudzovanej činnosti nie je možné časovým spôsobom obmedziť je neprítomnosť vyhodnotenia údajov o výstupoch pre etapu po ukončení prevádzky akceptovateľná.
Spracovateľ Správy o hodnotení v primeranom rozsahu identifikoval, charakterizoval a v relevantných prípadoch kvantifikoval jednotlivé identifikované výstupy.

Zistený nedostatok:
Do kapitoly B.II. hneď v úvode bola vložená podkapitola „1. Produkty výroby", to spôsobilo nesúlad s predpísanou štruktúrou Správy o hodnotení - posunutie číslovania všetkých nasledujúcich podkapitol. Uvedený nedostatok nepovažujem za významný.

Zistený nedostatok:
V kapitole B.II.1. Produkty výroby je uvedené:
Produkcia digestátu
Produkcia digestátu za deň .....180 m^3/deň - z toho produkcia fugátu (tekutá zložka digestátu) za deň ..... 180 m^3/deň - z toho produkcia separátu (tuhá zložka digestátu) za deň ..... 25 ton/deň
Produkcia digestátu za rok ..... 65 875 m^3/rok - z toho produkcia fugátu (tekutá zložka digestátu) za rok ..... 56 625 m^3/rok - z toho produkcia separátu (tuhá zložka digestátu) za rok ..... 9 250 m^3/rok

Uvedená bilancia ale nie je správna, nakoľko prezentuje identické množstvo produkovaného digestátu aj fugátu (pričom fugát je tekutá zložka, ktorá vznikne z digestátu po odseparovaní sušiny – separátu). Túto chybu je možné považovať za tzv. „chybu písania" a správna podoba bilancia vyzerá nasledovne:

Produkcia digestátu
Produkcia digestátu za deň .....180 m^3/deň - z toho produkcia:
fugátu (tekutá zložka digestátu) za deň ..... 155 m^3/deň
separátu (tuhá zložka digestátu) za deň .....25 m^3/deň
Produkcia digestátu za rok ..... 65 875 m^3/rok - z toho produkcia:
fugátu (tekutá zložka digestátu) za rok ..... 56 625 m^3/rok

separátu (tuhá zložka digestátu) za rok ..... 9 250 m^3/rok

Keďže celková ročná produkcia fugátu a separátu bola vyčíslená správne, uvedený nedostatok nepovažujem za významný.

3.1.2.5. Obsahová úplnosť kapitoly C.I Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Kapitola C.I vymedzuje rozsah územia dotknutého navrhovanou činnosťou primerane.

3.1.2.6. Obsahová úplnosť kapitoly C.II Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia

Rozsah kapitoly aj jej obsahovú náplň je možné považovať za primerané. Údaje uvádzané k jednotlivým zložkám životného prostredia sú primerane aktuálne a spracovateľ Správy o hodnotení pri charakterizácii každej zložky životného prostredia hodnotí okrem širšieho okolia aj priamo dotknuté územie. Celá kapitola C.II. je spracovaná v logickej, jasne a prehľadne usporiadanej štruktúre, s rozsiahlym použitím mapových, grafických a tabuľkových podkladov, ktoré prispievajú k celkovej obsahovej prehľadnosti.

3.1.2.7. Obsahová úplnosť kapitoly C.VIII Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní Správy o hodnotení

Správa o hodnotení, po doplnení niektorých čiastkových posúdení a vyhodnotení prezentovaných v tomto Odbornom posudku poskytuje postačujúcu údajovú bázu na primerane odborné rozhodnutie o vydaní súhlasného resp. nesúhlasného záverečného stanoviska.

3.1.2.8. Obsahová úplnosť kapitoly C.IX Prílohy k správe o hodnotení

Kapitola Správy o hodnotení uvádza v plnom rozsahu všetky prílohy tvoriace súčasť Správy o hodnotení v podobe v akej bola predložená navrhovateľom príslušnému orgánu.

3.1.2.9. Obsahová úplnosť kapitoly C.X Všeobecne zrozumiteľné záverečné zhrnutie

Všeobecné zrozumiteľné záverečné zhrnutie je vypracované v primerane stručnom rozsahu a súčasne obsahuje všetky podstatné informácie obsiahnuté v Správe o hodnotení. Zhrnutie je taktiež vypracované len s absolútne nevyhnutnou technickou a odbornou terminológiou a spĺňa tak svoju hlavnú funkciu prezentácie navrhovanej činnosti, jej podstatných požiadaviek na vstupy a výstupy a podstatných identifikovaných vplyvov širokej laickej verejnosti. Všeobecné zrozumiteľné záverečné zhrnutie je možné preštudovať ako samostatný, ucelený dokument, ktorý poskytuje primeraný základný prehľad o navrhovanej činnosti a všetkých jej hodnotených aspektoch.

3.1.2.10. Obsahová úplnosť kapitoly C.XI Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali

Kapitola Správy o hodnotení uvádza v plnom rozsahu všetkých spracovateľov Správy o hodnotení aj odborných štúdií, ktoré sú jej prílohou.

3.1.2.11. Obsahová úplnosť kapitoly C.XII Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom pre vypracovanie správy o hodnotení

Kapitola Správy v primeranom rozsahu uvádza všetky doplňujúce odborné a iné relevantné podklady, ktoré spracovateľ využil pri vypracovaní Správy o hodnotení.

3.1.2.12. Obsahová úplnosť kapitoly C.XIII Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu spracovateľa správy o hodnotení a navrhovateľa.

V kapitole C.XIII chýba predpísaný dátumový údaj.
uvedený dátum, rozumie sa, že podpis a pečiatka vo zverejnenej elektronickej verzii nie sú, ale dátum by mal byť uvedený.

3.1.2.13. Súhrnné vyhodnotenie nedostatkov v obsahovej úplnosti Správy o hodnotení

V rámci posúdenia obsahovej úplnosti jednotlivých kapitol Správy o hodnotení boli identifikované nevýznamné nejasnosti a nedostatky v rozsahu vypracovania jednotlivých kapitol, ktoré nemajú vplyv na závery a celkový výsledok posúdenia.
So zohľadnením vyššie špecifikovaného riešenia uvedených nedostatkov môžem konštatovať, že Správa o hodnotení je po obsahovej stránke vypracovaná v primeranom a uspokojivom rozsahu a že po doplnení niektorých čiastkových posúdení a vyhodnotení prezentovaných v tomto Odbornom posudku predstavuje postačujúcu údajovú bázu na primerane odborné rozhodnutie o vydaní súhlasného resp. nesúhlasného záverečného stanoviska.

3.1.3. Posúdenie splnenia Rozsahu hodnotenia

Okresný úrad Stará Ľubovňa, Odbor starostlivosti o životné prostredie ako príslušný orgán v procese posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti „Biometánová stanica 4,0 MW ENG“ zaslal dňa 17. marca 2022 navrhovateľovi, spoločnosti Fobos SWM energy s.r.o. pod číslom OU-SL-OSZP-2022/000191-032 Rozsah hodnotenia vydaný podľa §30 zákona č. 24/2006 Z.z.
Uvedeným Rozsahom hodnotenia uložil Okresný úrad Stará Ľubovňa navrhovateľovi v Správe o hodnotení navrhovanej činnosti dôkladne zhodnotiť nulový variant, dopracovať ďalší reálny variant a podrobnejšie rozpracovať okruhy otázok súvisiace s navrhovanou činnosťou a taxatívne vymenované v časti 2.2 Rozsahu hodnotenia.
V tejto časti hodnotím splnenie resp. nesplnenie primeraného rozpracovania týchto taxatívne určených okruhov. Pre každý Rozsahom hodnotenia definovaný okruh uvádzam jeho plné znenie, vyhodnotenie jeho splnenia uvedené navrhovateľom v Prílohe č. 10 Správy o hodnotení a vlastné kritické posúdenie splnenia resp. nesplnenia uvedeného okruhu.

Bod rozsahu hodnotenia 2.2.1. ***V správe o hodnotení rozpracovať posúdenie vplyvu ďalšieho variantu umiestnenia Biometánovej stanice.***
Vyhodnotenie navrhovateľom:
Akceptované, splnené v SoH**.**
Posúdenie splnenia:
Splnené v požadovanom rozsahu.
Príslušný orgán uložil navrhovateľovi rozpracovať posúdenie ďalšieho variantu umiestnenia Biometánovej stanice. Navrhovateľ v Správe o hodnotení spracoval a posúdil doplňujúci variant, ktorého podstatou je iné priestorové rozmiestnenie jednotlivých objektov navrhovanej Biometánovej stanice na lokalite identickej s lokalitou určenou pre pôvodne navrhovaný variant. Uvedené riešenie hodnotí Okresný úrad Stará Ľubovňa, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Úsek štátnej správy ochrany prírody a krajiny vo svojom záväznom stanovisku č. sp. OU-SL-OSZP-2023/007813-002 zo dňa 18.9.2023 ako nesplnenie požadovaného rozsahu hodnotenia. Ako odôvodnenie tohto stanoviska uvádza nasledovné:
„Vzhľadom k tomu, že sa jedná o technologické varianty navrhovanej činnosti, stavba v obidvoch variantných riešeniach je navrhovaná v tej istej lokalite, situovanej na tých istých parcelách nachádzajúcich sa v extraviláne katastrálneho územia Šarišské Jastrabie a má rovnaké plošné rozmery. V dokumentácii sú navrhované varianty 2, avšak obidva varianty sú technologického charakteru. Variant I ostal pôvodný, popísaný v zámere – spočíva v skupinovom usporiadaní technologických zariadení BMS. Variant II rieši zmenu usporiadania technológie rozhodujúcich výrobných zariadení – fermentory a zásobníky na „digestát“ a to v ich lineárnom usporiadaní. Uvedená zmena znamená v technologickom procese úpravu v jednostrannej manipulácii so surovinami – prevádzkové hľadisko – na druhej strane dôjde k zmene príslušnej infraštruktúry, avšak ani jeden variant navrhovanej činnosť nezohľadňuje požiadavku umiestniť BMS do inej lokality, kde jej umiestnenie nebude mať vplyv na celkový krajinný obraz v tejto lokalite so zvýšenou estetickou hodnotou, jedinečnou na území okresov Stará Ľubovňa a Sabinov, tvorenou poľnohospodárskou krajinou v bradlovom pásme.“
*Zo striktne formálneho pohľadu je možné samozrejme diskutovať, čo presne formulácia „*ďalšieho variantu umiestnenia Biometánovej stanice*“, znamená. Podľa názoru spracovateľa odborného posudku je zrejmé, že záujmom a snahou príslušného orgánu bolo v tomto bode zaviazať navrhovateľa na vypracovanie a posúdenie variantu Biometánovej stanice v inom lokalitnom umiestnení, formulácia použitá v Rozsahu hodnotenia ale pri striktne formálnom výklade umožňuje aj interpretáciu, ktorú použil navrhovateľ. Spracovateľ tohto odborného*

posudku má za to, že je predovšetkým povinnosťou príslušného orgánu ako riadiaceho orgánu v procese EIA explicitne formulovať body Rozsahu hodnotenia tak aby ich výklad bol jednoznačný a nebolo ho možné vyložiť spôsobom iným ako tým, ktorý má Príslušný orgán na zreteli. Ak tak Príslušný orgán neurobí a do platného Rozsahu hodnotenia zapracuje body, ktoré je možné vyložiť aj iným spôsobom (a navrhovateľ zvolí takýto alternatívny, ale prípustný spôsob výkladu) nie je možné (podľa názoru spracovateľa Odborného posudku) klásť takúto situáciu za vinu navrhovateľovi. Zo striktne formálneho, obsahového hľadiska navrhovateľ príslušný bod č. 2.2.1 Rozsahu hodnotenia splnil.
Spracovateľ tohto Odborného posudku zároveň považuje za potrebné upozorniť aj na skutočnosť, že samotný pôvodný zámer Príslušného orgánu, ktorým bolo uložiť navrhovateľovi výber inej, priestorovo oddelenej lokality a vykonanie procesu posúdenia na tejto lokalite je vo svojej podstate sporná, keďže Príslušný orgán v právnom rámci, ktorý zdôrazňuje ochranu voľného trhu, slobodného podnikania a predovšetkým vlastníckeho práva nemôže uložiť navrhovateľovi posúdenie navrhovanej činnosti na inej lokalite ako na tej, ku ktorej navrhovateľ disponuje vlastníckym právom, resp. iným ekvivalentným právom na užívanie (nájomná zmluva, zmluva o budúcej zmluve a podobne). Ak totižto navrhovateľ nedisponuje žiadnou inou lokalitou vhodnou (podľa jeho uváženia) na umiestnenie navrhovanej činnosti, znamenalo by trvanie na takejto požiadavke zo strany Príslušného orgánu prakticky znemožnenie vykonania procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie pre daného navrhovateľa. Zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov ale takéto právo Príslušnému orgánu v žiadnom zo svojich ustanovení nepriznáva. Z uvedených dôvodov pokladám samotné zahrnutie záväznej požiadavky na doplnenie ďalšej lokality za požiadavku, ktorá je v rozpore nielen s duchom ale aj formálnym obsahom zákona č. 24/2006 Z.z.
S prihliadnutím na tieto skutočnosti a so zdôraznením, že presné znenie bodu 2.2.1 Rozsahu hodnotenia umožňuje formálny výklad, ktorý zvolil navrhovateľ, teda považujem tento bod Rozsahu hodnotenia za splnený v požadovanom rozsahu.

Bod rozsahu hodnotenia 2.2.2. ***V správe o hodnotení rozpracovať posúdenie vplyvu navrhovanej Biometánovej stanice na povrchové a podzemné vody.***
Vyhodnotenie navrhovateľom:
Kapitola C.III.5.
Posúdenie splnenia:
Splnené.
Navrhovateľ v kapitole C.III.5 formálne hodnotí predpokladané vplyvy navrhovanej Biometánovej stanice na povrchové a podzemné vody a dochádza (k správnemu) záveru, že vplyvy na povrchové a podzemné vody pri „správne prevádzkovanom zariadení“ je možné považovať za nesignifikantné, resp. priamo za neprítomné. Potiaľto je úvaha a argumentácia navrhovateľa v príslušnej kapitole Správy o hodnotení korektná.
Považujem ale za potrebné upozorniť na skutočnosť, že navrhovateľ sa v Správe o hodnotení len v minimálnom rozsahu venuje práve tým aspektom požiadaviek na stavebné prevedenie a na vlastnú prevádzku Biometánovej stanice, ktorých úlohou je minimalizovať pravdepodobnosť neštandardných, havarijných situácií s potenciálnom poškodenia povrchových a podzemných vôd. S ohľadom na skutočnosť, že na území Slovenskej republiky je v dlhodobej (viac ako 10 ročnej) prevádzke viac ako 100 bioplynových staníc, existuje pomerne široká a štatisticky preukazná báza informácií o účinnosti jednotlivých stavebných a prevádzkových opatrení, pričom z tejto bázy informácií vyplýva neodškriepiteľná skutočnosť, že riziko havarijného úniku digestátu (resp. fugátu) z bioplynových staníc je nenulové a patrí k jedným z mála preukázateľne sa vyskytujúcich negatívnych vplyvov zariadení tohto typu. Za uvedenú viac ako desaťročnú históriu prevádzky bioplynových staníc

došlo na území Slovenskej republiky k niekoľkým únikom digestátu z bioplynových staníc do životného prostredia.
Je zároveň ale potrebné povedať, že prakticky vo všetkých prípadoch išlo o úniky, ktoré neboli zapríčinené nevhodným stavebným prevedením (s jednou jedinou výnimkou, ktorou je mediálne známy havarijný únik z bioplynovej stanice v Budči) ale nevhodnými prevádzkovými opatreniami, pričom drvivá väčšina prípadov bola zapríčinená zásadným zanedbaním bezpečnostných a prevádzkových povinností prevádzok, ktoré sa nachádzali v niektorej z foriem tzv. úpadku (konkurz, reštrukturalizácia) zo strany príslušného správcu daného úpadcu.
Z uvedených skutočností vyplývajú pre tento bod Rozsahu hodnotenia tri zásadné skutočnosti:

- *všeobecne aplikované stavebné prevedenie bioplynových staníc a požiadavky, ktoré na toto stavebné prevedenie kladie príslušná legislatíva (predovšetkým zákon č. 364/2004 Z.z. o vodách a Vyhláška MŽP SR č. 200/2018 Z.z.) sú pre účely minimalizácie rizika znečistenia povrchových a podzemných vôd na akceptovateľnú úroveň plne postačujúce a pokiaľ navrhovateľ pri výstavbe splní všetky relevantné požiadavky ustanovené v týchto predpisoch (ktorých neúplný rozsah v kapitole C.III.5 uvádza) je možné predpokladať prijateľnú mieru ochrany životného prostredia a predovšetkým povrchových a podzemných vôd,*
- *všeobecne aplikované požiadavky na prevádzkovú prax v oblasti nakladania s tzv. znečisťujúcimi látkami, ktoré definuje príslušná legislatíva (predovšetkým zákon č. 364/2004 Z.z. o vodách a Vyhláška MŽP SR č. 200/2018 Z.z.) sú pre účely minimalizácie rizika znečistenia povrchových a podzemných vôd na akceptovateľnú úroveň plne postačujúce a pokiaľ navrhovateľ bude pri prevádzke plniť všetky relevantné, legislatívne ustanovené povinnosti je možné predpokladať prijateľnú mieru ochrany životného prostredia a predovšetkým povrchových a podzemných vôd,*
- *s ohľadom na skutočnosť, že nie je možné zabezpečiť 100 %-nú istotu toho, že k havarijnému úniku nedôjde (predovšetkým na základe historických skúseností z iných bioplynových staníc, obzvlášť v prípadoch úpadku týchto prevádzok) je podľa môjho názoru potrebné v následnom povoľovacom procese kriticky vyhodnotiť možnosť doplňujúcich stavebných opatrení, ktoré môžu ako doplňujúci bariérový prvok prispieť k zabráneniu odtoku prípadného úniku digestátu väčšieho rozsahu predovšetkým do povrchových vôd. Takýmto opatrením (ktorého realizovateľnosť a účinnosť by mal posúdiť a vyhodnotiť predovšetkým miestne príslušný Okresný úrad, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Úsek štátnej vodnej správy) je napríklad realizovanie oplotenia areálu ako vybetónovaného múrika do výšky cca 0,5 metra po celom obvode areálu, aby zároveň plnil funkciu dodatočnej záchytnej nádrže (bariéry) prijateľného zádržného objemu. V kapitole 6.1 tohto Odborného posudku formulujem opatrenie v tomto znení.*

Po doplnení vyššie uvedených skutočností zo strany spracovateľa Odborného posudku považujem podmienku uvedenú v bode 2.2.2 Rozsahu hodnotenia za splnenú v primeranom rozsahu.

Bod rozsahu hodnotenia 2.2.3. V správe o hodnotení rozpracovať posúdenie vplyvu navrhovanej Biometánovej stanice na sústavu NATURA 2000, CHVÚ Čergov, zamerané na ochranu biotopov a to aj z dôvodu blízkej prítomnosti MCHÚ PR Slatiny pri Šarišskom Jastrabí, PP Okrúhly kopec, SKCHVU 052 Čergov v súvislosti biotopov druhov národného a európskeho významu, a to ako v prípade bežnej prevádzky, tak aj v prípade vzniknutého havarijného stavu.
Vyhodnotenie navrhovateľom:

Kapitola C.III.7. a kapitola C.III.9 Príloha č. 5.
Posúdenie splnenia:
Splnené v požadovanom rozsahu.
Kapitola C.III.7 a C.III.9 odborne primeraným a dostatočným spôsobom vyhodnocuje vplyvy navrhovanej činnosti na sústavu všetkých území NATURA 2000 v reálne ovplyvniteľnej vzdialenosti od posudzovanej lokality. Primerané hodnotenie vplyvu na územia NATURA 2000, z ktorého uvedené kapitoly vychádzajú a ktoré je prílohou posudzovanej Správy o hodnotení identifikuje a hodnotí vplyvy na všetky územia sústavy NATURA 2000 ktoré sa nachádzajú bližšie ako cca 12 km od posudzovanej lokality.

Bod rozsahu hodnotenia 2.2.4. V správe o hodnotení rozpracovať posúdenie vplyvu navrhovanej Biometánovej stanice na Rybársky revír č. 4-1352-4-2 Vesné a revíru č. 4-1530- 4-1 Ľubotínka č. 1 o ichtiologický prieskum toku so zameraním na druhové zloženie rýb, početnosť rýb a biomasu rýb a vykonať analýzu kvality vody zo zameraním na parametre organického zaťaženia.
Vyhodnotenie navrhovateľom:
Príloha č. 6.
Posúdenie splnenia:
Splnené v požadovanom rozsahu.
V kapitole C.III.7 je primerane opísaný vplyv navrhovanej činnosti na rybársky revír, vyhodnotený v Prílohe č. 6. Ichtyologický prieskum, v blízkosti navrhovanej činnosti, taktiež v Prílohe č. 8 bola doložená analýza kvality vody zo zameraním na parametre organického zaťaženia.

Bod rozsahu hodnotenia 2.2.5. V správe o hodnotení uviesť, na ktoré konkrétne poľnohospodárske parcely, v akom množstve a v akom období sa bude aplikovať digestát (fugát, separát).
Vyhodnotenie navrhovateľom:
Kvalitatívne požiadavky na digestát vo forme separátu a fugátu budú známe až po podrobnom rozbore vykonanom certifikovanou spoločnosťou – UKSUP v Bratislave. Na základe analýzy a určenia vhodnosti aplikácie digestátu na pôdu pre konkrétnu plodinu bude realizovaný odpredaj celej produkcie napr. do Poľskej republiky. Túto požiadavku nie je možné v etape EIA konkretizovať. Podrobné popísanie parciel, množstva a kde bude aplikovaný digestát bude súčasťou povoľovacieho procesu.
Posúdenie splnenia:
Splnené čiastočne. Požiadavka nesplniteľná v plnom rozsahu.
Aplikácia digestátu/fugátu z bioplynových staníc je oblasť, ktorá je na území Slovenskej republiky v ustálenej a z pohľadu vplyvov na pôdu a životné prostredie uspokojivej podobe upravovaná platnou legislatívou (predovšetkým zákon č. 136/2000 Z.z. o hnojivách). Plnenie požiadaviek vyplývajúcich z tejto právnej normy navyše (opäť v ustálenej a uspokojivej podobe) kontroluje a vymáha Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky ako poverený orgán štátnej správy.
Aplikácia digestátu a predovšetkým podmienky za ktorých sa digestát môže aplikovať na poľnohospodársku pôdu, tak aby nedošlo k ujme na životnom prostredí, ale naopak aby táto aplikácia bola pre životné prostredie (a sprostredkovane aj pre zdravie ľudí) prospešná teda nie je žiadnou neznámou a neprebádanou oblasťou ale naopak ide o oblasť v ktorej je dispozícii široká poznatková báza a viac ako 10 ročné praktické skúsenosti s aplikáciou digestátu na území Slovenskej republiky. Spracovateľ tohto odborného posudku nedisponuje žiadnou relevantnou, overiteľnou informáciou preukazujúcou akýkoľvek škodlivý vplyv aplikácie digestátu (za predpokladu, že sú dodržané zákonom predpísané podmienky).

Ako hlavné požiadavky, definujúce nezávadnú a prospešnú aplikáciu digestátu je potrebné uviesť nasledovné:

- *povinnosť v pravidelných overovať akreditovanými chemickými analýzami predpísané kvalitatívne vlastnosti digestátu (vrátane obsahu prípadných škodlivých prvkov),*
- *povinnosť v pravidelných intervaloch certifikovať celý objem vyprodukovaného digestátu ako certifikované hnojivo (tzv. sekundárny zdroj živín),*
- *povinnosť aplikovať digestát v množstvách ktoré zabezpečia primerane nízku úroveň tzv. dusíkového zaťaženia pôdy a podzemnej vody,*
- *povinnosť aplikovať digestát výlučne vo vhodných sezónnych obdobiach.*

Je navyše potrebné zdôrazniť, že plnenie uvedených povinností Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky nielen vymáha ale aj priebežne náhodným spôsobom kontroluje u všetkých producentov digestátu.
Z uvedených faktov vyplýva predovšetkým skutočnosť, že aplikácia digestátu na poľnohospodársku pôdu je štandardným procesom a súčasťou environmentálne vhodného hospodárenia a nie je možné ju v žiadnom prípade považovať za rizikovú, resp. škodlivú činnosť. Rovnako z uvedených skutočností vyplýva aj dôsledok, že digestát je z bioplynovej stanice (a teda aj z posudzovanej Biometánovej stanice) možné expedovať výlučne v „režime hnojiva“, t.j. ako certifikovaný sekundárny zdroj živín. Takýto expedovaný materiálový tok už ale predstavuje plnohodnotný produkt, ktorý spĺňa zákonom predpísané náležitosti, ktoré sú navyše harmonizované v celom priestore EÚ. Platí teda, že požiadavky, ktoré definujú plnohodnotne certifikovaný sekundárny zdroj živín sú identické v Slovenskej aj Poľskej republike a digestát certifikovaný ako sekundárny zdroj živín na území Slovenskej republiky teda napĺňa definíciu produktu/tovaru aj na území Poľskej republiky.
Keďže ale v zmysle platných zásad práva EÚ je zásada voľného pohybu tovaru kľúčovým prvkom pri vytváraní a rozvoji vnútorného trhu a je dokonca jednou zo základných zmluvných zásad EÚ (čl. 26 a 28 až 37 Zmluvy o fungovaní EÚ), nie je možné považovať cezhraničný pohyb tovaru za akokoľvek diskriminujúci prvok.
Rovnako platí, že v momente kedy daný materiálový výstupný tok z nejakej prevádzky (v tomto prípade digestát) dosiahne certifikovaný stav produktu / tovaru, nie je možné jeho šírenie na voľnom a otvorenom Európskom trhu považovať za potenciálne škodlivý výstup z navrhovanej činnosti. Sú to totižto práve požiadavky kladené na tento výstup, ktoré zabezpečujú takú úroveň kvality a čistoty, ktorá zabezpečí primeranú úroveň ochrany životného prostredia, bez potreby sledovania a ďalšieho hodnotenia toku tohto tovaru.
V tomto duchu je požiadavka postulovaná v bode 2.2.5 Rozsahu hodnotenia porovnateľná s požiadavkou na podrobné a záväzné sledovanie predaja a pohybu akéhokoľvek iného tovaru, resp. služby. Za ekvivalentný príklad preukazujúci neodôvodnenosť tejto požiadavky je možné považovať požiadavku na podrobnú a záväznú identifikáciu každého budúceho odberateľa (kupcu) pre každý automobil vyrobený v niektorej z automobiliek na území Slovenskej republiky ako aj požiadavku na cezhraničné posudzovanie každej automobilovej výroby na území Slovenskej republiky, ktoré umiestňujú svoju produkciu na zahraničné trhy. Keďže požiadavky tohto typu v informačnom systéme archivujúcom dokumentáciu zo všetkých procesov EIA na území Slovenskej republiky nie je možné nájsť, je to podľa môjho názoru dostatočne preukazný argument, dokazujúci neodôvodnenosť a hlavne nesplniteľnosť požiadavky, ktorú v bode 2.2.5 postuloval Príslušný orgán.
Je zároveň potrebné si uvedomiť, že požiadavka na taxatívne a záväzné vymedzenie všetkých budúcich odberateľov produktu, pre prevádzku, ktorá sa nachádza ešte len v štádiu procesu EIA (a teda nebola ani stavebne povolená a nie je v prevádzkovom, produkčnom stave) je v takomto rannom štádiu povoľovacieho procesu nielen neodôvodnená ale priamo nesplniteľná, nakoľko navrhovateľ (budúci prevádzkovateľ) nemôže s niekoľkoročným

predstihom záväzne a vyčerpávajúco identifikovať všetkých budúcich odberateľov produktu, z prevádzky, ktorú ešte ani nepostavil.
S prihliadnutím na vyššie uvedené skutočnosti považujem splnenie požiadavky v tomto bode zo strany spracovateľova Správy o hodnotení za primerané.

Bod rozsahu hodnotenia 2.2.6. V správe o hodnotení rozpracovať v prípade variantného riešenia o ďalších vodných tokov hodnotenie v rovnakom rozsahu aj na ďalších recipientoch v okrese Stará Ľubovňa i mimo hraníc okresu.
Vyhodnotenie navrhovateľom:
Variantné riešenie je technologického charakteru – lokalita ostáva nezmenená.
Posúdenie splnenia:
Splnené v požadovanom rozsahu.

Bod rozsahu hodnotenia 2.2.7. V správe o hodnotení rozpracovať posúdenie vplyvu navrhovanej Biometánovej stanice k odpadom, ovzdušiu, pôde a vplyvu na povrchové a podzemné vody.
Vyhodnotenie navrhovateľom:
Kapitola C.III.4., 5., 6.
Posúdenie splnenia:
Splnené v primeranom rozsahu.
Vplyv navrhovanej Biometánovej stanice k odpadom nie je popísaný v navrhovateľom uvedených kapitolách, ale v kapitole C.III.18 Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi:
V kapitole C.III.5 je rozpracované posúdenie vplyvu navrhovanej Biometánovej stanice na povrchové vody, s výhradami, ktoré k nemu uvádzam v rámci vyhodnotenia splnenia bodu 2.2.2 Rozsahu hodnotenia.

Bod rozsahu hodnotenia 2.2.8. V správe o hodnotení uviesť spôsob nakladania so vzniknutými odpadmi počas výstavby zariadenia a odpadmi počas prevádzky v súlade s legislatívou odpadového hospodárstva.
Vyhodnotenie navrhovateľom:
Kapitola B.II.4.
Posúdenie splnenia:
Splnené v požadovanom rozsahu.

Bod rozsahu hodnotenia 2.2.9. V správe o hodnotení zapracovať/zohľadniť dodržiavanie ustanovení § 39 zákona č. 364/2004 Z. z. o zaobchádzaní so znečisťujúcimi látkami v priamej nadväznosti na vyhlášku 200/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní so znečisťujúcimi látkami o náležitostiach havarijného plánu a postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd.
Vyhodnotenie navrhovateľom:
Akceptované, legislatívna povinnosť do povoľovacieho procesu,
- Technickým opatrením (dvojitý betónový plášť sedimentačných a akumulačných nádrží, umelá betónová hrádza na juhozápadnom okraji areálu a pod.) zabezpečiť aby v prípade havárie alebo neočakávanej udalosti sa uskladnený a nahromadený digestát nevylial von z areálu navrhovanej činnosti;
- Pri prečerpávaní digestátu do cisterny, zabezpečiť priestor pred prípadným únikom napr. vybudovaným betónovej zádržnej vane alebo bazénom alebo iným technickým zariadeným, ktoré dokáže odčerpať prebytočný digestát naspäť do akumulačných nádrží.“
Posúdenie splnenia:

Splnené v požadovanom rozsahu.
V kapitole C.IV.1. sú uvedené Opatrenia zamerané na ochranu povrchových a podzemných vôd uvedených vo vyhodnotení navrhovateľa.

Bod rozsahu hodnotenia 2.2.10. Prílohu správy bude tvoriť podrobný hydrogeologický prieskum, Záverečná správa, v ktorej sa vyhodnotí geologická úloha, musí byť vypracovaná podľa prílohy č. 7 vyhlášky MŽP SR č. 51/2008 Z. z., ktorou sa vykonáva geologický zákon v znení neskorších predpisov vo vzťahu k odberu podzemných vôd a vypúšťaniu vôd z povrchového odtoku cez ORL.
Vyhodnotenie navrhovateľom:
Príloha č. 3.
Posúdenie splnenia:
Nesplnená v požadovanom rozsahu.
Príloha č. 3 Správy o hodnotení (Inžinierskogeologický, hydrogeologický prieskum a geologický prieskum životného prostredia, Záverečná správa, INECOGEO Poprad, február 2020) síce predstavuje záverečnú správu z hydrogeologickej úlohy „Šarišské Jastrabie – biometánová stanica 4 MW“, táto sa ale venuje výlučne posúdeniu hydrochemických vlastností podzemných vôd (z hľadiska plánovaného zakladania stavby).
Požiadavka Rozsahu hodnotenia explicitne postuluje záverečnú správu v zmysle Prílohy č. 7 Vyhlášky MŽP SR č. 51/2008 Z.z., t.j. Záverečnú správu s výpočtom množstiev vôd (za účelom overenia možnosti zásobovania posudzovaného areálu podzemnou vodou.
Uvedenú skutočnosť nie je možné hodnotiť inak ako čiastočné nesplnenie požiadavky uvedenej v bode č. 2.2.10 Rozsahu hodnotenia.
Na druhej strane je ale potrebné prihliadnuť na nasledovné skutočnosti:

- Posúdenie primeranosti množstiev podzemných vôd je povinnou súčasťou procesu vydávania povolenia na osobitné užívanie vôd – povolenia na odber podzemných vôd, v zmysle §21 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách. Záverečnú správu z hydrogeologickej úlohy v štruktúre podľa Prílohy č. 7 Vyhlášky MŽP SR č. 51/2008 Z.z. teda navrhovateľ bude zo zákona musieť vypracovať v etape pred vydaním stavebného povolenia plánovaného objektu na odber podzemných vôd, pričom miestne príslušný Okresný úrad, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Úsek štátnej vodnej správy príslušné povolenie na osobitné užívanie vôd môže vydať výlučne v tom prípade, ak Záverečná správa preukáže trvalo udržateľné disponibilné množstvo podzemných vôd, zodpovedajúce predpokladaným nárokom odberného objektu.
- Celková požadovaná výdatnosť odberného objektu – studne pre potreby celého areálu je v Správe o hodnotení určená na úrovni 0,3 l.s-1, čo je v porovnaní s bežnou výdatnosťou kolektorov podzemných vôd aj v oblastiach tohto charakteru primerane malý nárok.

S ohľadom na uvedené skutočnosti a pod podmienkou, že najneskôr v procese stavebného povoľovania posudzovanej prevádzky navrhovateľ potvrdí trvalo udržateľnú disponibilnú kapacitu podzemných vôd zodpovedajúcu jeho prezentovaným nárokom prostredníctvom Záverečnej správy vypracovanej odborne spôsobilou osobou nepovažujem uvedený nedostatok za zásadný.

Bod rozsahu hodnotenia 2.2.11. V správe o hodnotení resp. prílohu bude tvoriť Primerané posúdenia vplyvu v zmysle smernice NATURA ku všetkým zložkám životného prostredia.
Vyhodnotenie navrhovateľom:
Príloha č. 5.
Posúdenie splnenia:

Splnené v akceptovateľnom rozsahu.

Bod rozsahu hodnotenia 2.2.12. Posudzovanie ďalšieho reálneho variantu navrhovanej činnosti (§ 22 ods. 6 zákona č. 24/2006 Z. z.).
Vyhodnotenie navrhovateľom:
Akceptované.
Posúdenie splnenia:
Splnené v požadovanom rozsahu.
Duplicitný bod – zhodné s bodom rozsahu hodnotenia 2.2.1.

Bod rozsahu hodnotenia 2.2.13. V správe o hodnotení zapracovať návrhy zmierňujúcich opatrení na záujmy ochrany prírody a to na všetky chránené územia (Chránené vtáčie územie Čergov (SKCHVU052);PR Slatina pri Šarišskom Jastrabí; PP Okrúhly kopec; PP Rebrá), biotopy národného a európskeho významu, biotopy druhov národného a európskeho významu a v prípade bežnej prevádzky navrhnúť postup pri havárii.
Vyhodnotenie navrhovateľom:
Príloha č. 5.
Posúdenie splnenia:
Splnené v akceptovateľnom rozsahu.
V kapitole C.IV.1. sú uvedené opatrenia zamerané na ochranu prírody a chránené územia popísané v Prílohe č.5 Primerané hodnotenie vplyvu na územia Natura 2000.

Bod rozsahu hodnotenia 2.2.14. V správe o hodnotení zapracovať návrhy zmierňujúcich opatrení pre podzemné a povrchové vody, nakoľko miestne toky sú biotopmi chránených druhov (bobor vodný, rak riečny, obojživelníky).
Vyhodnotenie navrhovateľom:
Technickým opatrením (dvojitý betónový plášť sedimentačných a akumulačných nádrží, umelá betónová hrádza na juhozápadnom okraji areálu a pod.) zabezpečiť aby v prípade havárie alebo neočakávanej udalosti sa uskladnený a nahromadený digestát nevylial von z areálu navrhovanej činnosti; - Pri prečerpávaní digestátu do cisterny, zabezpečiť priestor pred prípadným únikom napr. vybudovaným betónovej zádržnej vane alebo bazénom alebo iným technickým zariadeným, ktoré dokáže odčerpať prebytočný digestát naspäť do akumulačných nádrží.“ , uvedené v kapit. Opatrenia zamerané na ochranu vôd.
Posúdenie splnenia:
Splnené v akceptovateľnom rozsahu.
V kapitole C.IV.1. sú uvedené Opatrenia na zmiernenie vplyvov na vody a Opatrenia zamerané na ochranu povrchových vôd uvedených vo vyjadrení navrhovateľa.

Bod rozsahu hodnotenia 2.2.15. V správe o hodnotení navrhnúť opatrenia na zabránenie prípadného šírenia inváznych druhov rastlín.
Vyhodnotenie navrhovateľom:
Príloha č. 5.
Posúdenie splnenia:
Nesplnené.
V Prílohe č.5 Primerané hodnotenie vplyvu na územia Natura 2000 sa nenachádza zmienka o inváznych druhoch rastlín a taktiež ani v Správe o hodnotení nie sú tieto opatrenia popísané.
Keďže (v zmysle Metodickej príručky spracovateľa odborného posudku v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie) je úlohou spracovateľa odborného posudku vyhodnotiť úplnosť a primeranosť posúdenia a v relevantných prípadoch (v prípade, že je to

v možnostiach spracovateľa odborného posudku) aj rozšíriť a doplniť toto posúdenia o chýbajúce, resp. nedostatočne vyhodnotené resp. vypracované časti, rozširujem uvedený nesplnený bod Rozsahu hodnotenia o nasledovné vyhodnotenie a návrh príslušných opatrení v nasledovnom znení:

- „Samostatnú pozornosť v rámci monitoringu rastlinných druhov treba venovať inváznym druhom rastlín, ktorých zoznam je uvedený vo Vyhláške MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení.
- Pokiaľ pri výstavbe alebo prevádzke bude zaznamenaný výskyt inváznych druhov, bude vyhotovený o tom záznam v podobe „Evidenčného listu inváznych druhov rastlín“. Je potrebné, aby stavebník pri pozitívnom náleze inváznych druhov zabezpečil ich odstránenie v zmysle prílohy č. 2 Vyhlášky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, aby sa zamedzilo ich rozširovaniu. V prípade výskytu expanzívnych druhov sa požaduje ich likvidácia kosením, nakoľko sú tiež schopné ovplyvniť okolitú vegetáciu.
- V prípade nálezu inváznych druhov rastlín je podľa § 7b ods. 3 zákona 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov „vlastník, správca alebo užívateľ pozemku povinný odstraňovať invázne druhy rastlín podľa odseku 2 zo svojho pozemku spôsobom, ktorý ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným predpisom, a starať sa o pozemok tak, aby sa zamedzilo ich opätovnému šíreniu. V súčasnosti zároveň platí nový zákon 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia inváznych nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, kde §4 hovorí o opatreniach na rýchlu eradikáciu týchto druhov.“

S prihliadnutím na vyššie uvedené doplnenie požadovaných opatrení považujem uvedený nedostatok za akceptovateľný

Bod rozsahu hodnotenia 2.2.16. Preukázať súlad s platným územným plánom VÚC Prešovského samosprávneho kraja, nakoľko predložený návrh nerešpektuje Zásady a regulatívy priestorového usporiadania územia z hľadiska starostlivosti o krajinu. (jedná sa o záväzný dokument).

Vyhodnotenie navrhovateľom:
Príloha č. 7.
Posúdenie splnenia:
Splnené v požadovanom rozsahu.
V prílohe č 7. sa nachádza vyjadrenie Prešovského samosprávneho kraja, Odboru strategického rozvoja, k projektovej dokumentácii pre územné konanie „Biometánová stanica 4,0 MW, ENG“, kde je uvedené:
Z hľadiska záujmov platného UPN PSK v záujmovom území, po podrobnom preštudovaní PD pre stavbu „Biometánová stanica 4,0 MW, ENG“ berieme na vedomie umiestnenie stavby na parcele č. E KN 979 v k. ú. Šarišské Jastrabie a nemáme k nej pripomienky.

Bod rozsahu hodnotenia 2.2.17. V bode X. Správy o hodnotení okrem zhrnutia navrhovanej činnosti a jej vplyvov na životné prostredie sa vyjadriť ku všetkým pripomienkam doručeným k zámeru resp. doručeným k určenému rozsahu hodnotenia a v prehľadnej forme vyhodnotiť splnenie všetkých požiadaviek a odporúčaní zo stanovísk doručených k zámeru a k určenému rozsahu hodnotenia, resp. odôvodniť ich nesplnenie.

Vyhodnotenie navrhovateľom:
Príloha č. 9 a 10.
Posúdenie splnenia:
Splnené v požadovanom rozsahu.

Spracovateľ správy tento bod rozsahu hodnotenia nezačlenil do kapitoly X. Všeobecne zrozumiteľné záverečné zhrnutie, ale spracoval ho samostatne v Prílohe č. 9. a 10.

Bod rozsahu hodnotenia 2.2.18. Príslušnému orgánu boli doručené stanoviská od nasledujúcich subjektov: Krajský pamiatkový úrad Prešov; Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor krízového riadenia; Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor starostlivosti o životné prostredie, ako dotknutý orgán z hľadiska odpadového hospodárstva; Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor starostlivosti o životné prostredie, ako dotknutý orgán z hľadiska štátnej vodnej správy; Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Starej Ľubovni; Regionálna veterinárna a potravinová správa Stará Ľubovňa; Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja; Štátna ochrana prírody SR, Správa Pieninského národného parku; Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor starostlivosti o životné prostredie, z hľadiska štátnej správy ochrany prírody a krajiny; Prešovský samosprávny kraj, odbor regionálneho rozvoja; Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor štátnej správy ochrany prírody a krajiny; Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave; Združenie domových samospráv, Bratislava; Slovenský rybársky zväz – Rada Žilina; Ing. Róbert Fejko – fyzická osoba – dotknutá verejnosť, ktoré tvoria prílohu tohto Rozsahu hodnotenia a v Správe o hodnotení je ich potrebné podrobne rozpracovať.
Vyhodnotenie navrhovateľom:
Akceptované.
Posúdenie splnenia:
Splnené v požadovanom rozsahu.

3.1.3.1. Súhrnné vyhodnotenie nedostatkov v splnení predpísaného Rozsahu hodnotenia

V rámci posúdenia dostatočnosti splnenia predpísaného Rozsahu hodnotenia som všetky predpísané body Rozsahu hodnotenia v rámci vyhodnotenia ich splnenia spracovateľom Správy o hodnotení rozdelil do nasledovných skupín:

1. *„Nesplnené.“ Ide o body Rozsahu hodnotenia, ktoré v Správe o hodnotení neboli žiadnym spôsobom riešené a ktorých nezohľadnenie považujem za nedostatok negatívnym spôsobom neovplyvňujúce celkové závery posúdenia. Pri týchto bodoch som vykonal vlastné doplňujúce posúdenie.*
2. *„Splnené čiastočne.“ / „Splnené nedostatočne.“ Ide o body Rozsahu hodnotenia, ktoré v Správe o hodnotení boli riešené len čiastočne, v nedostatočnom rozsahu. Rovnako ako v predchádzajúcom prípade platí, že ide o body, ktorých neúplné riešenie nemá potenciál negatívne ovplyvniť výsledky a závery posúdenia a aj v týchto prípadoch som posúdenie resp. vyhodnotenie vykonané spracovateľom Správy doplnil a rozšíril do vyhovujúceho rozsahu.*
3. *„Splnené v akceptovateľnom rozsahu.“ / „Splnené v požadovanom rozsahu.“ Ide o body Rozsahu hodnotenia, ktoré boli v Správe o hodnotení preukázateľne splnené v celom požadovanom rozsahu (pri jednoduchšie formulovaných a jednoznačne vyhodnotiteľných požiadavkách) resp. ktoré boli vyhodnotené v rozsahu, ktorý podľa môjho názoru napĺňa podstatu uvedenej požiadavky.*

Po zohľadnení vlastných doplnení ku všetkým bodom Rozsahu hodnotenia zaradeným do 1. a 2. skupiny a po zohľadnení dôvodov uvedených pri všetkých bodoch 3. skupiny považujem Správu o hodnotení za vypracovanú v súlade s platným Rozsahom hodnotenia. Správa

o hodnotení spolu s doplňujúcimi posúdeniami prezentovanými v tomto Odbornom posudku predstavuje postačujúcu údajovú bázu na primerane odborné rozhodnutie o vydaní súhlasného resp. nesúhlasného záverečného stanoviska.

3.2. Stanoviská podľa §35 zákona č. 24/2006 Z.z. a verejné prerokovanie navrhovanej činnosti

Odchylne od štruktúry odporúčanej Metodickou príručkou spracovateľa odborného posudku v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie (RNDr. Soňa Antalová, CSc., doc. RNDr. Katarína Pavličková, CSc., Mgr. Imrich Vozár, SAŽP 2020) je v rámci tejto kapitoly začlenená aj kapitola Verejné prerokovanie, pričom je zaradená ihneď za kapitolou Stručná charakteristika stanovísk a pred kapitolou *Návrh a odôvodnenie odporúčania akceptovať alebo neakceptovať stanoviská a požiadavky vyplývajúce z písomných stanovísk*. Dôvodom tejto zmeny je skutočnosť, že záznam z verejného prerokovania je možné považovať za formu stanoviska dotknutej verejnosti a je teda potrebné sa vysporiadať so všetkými stanoviskami / požiadavkami / námietkami, ktoré na verejnom prerokovaní zazneli rovnakým spôsobom ako s ostatnými stanoviskami). V záverečnej podkapitole *Návrh a odôvodnenie odporúčania akceptovať alebo neakceptovať stanoviská a požiadavky* následne sumárne hodnotím všetky stanoviská a požiadavky (vrátane tých, ktoré zazneli len na verejnom prerokovaní).

3.2.1. Stručná charakteristika stanovísk a návrh a odôvodnenie odporúčania akceptovať alebo neakceptovať stanoviská a požiadavky vyplývajúce z písomných stanovísk

V zmysle § 35 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie boli v zákonom stanovenej lehote doručené stanoviská uvedená v nasledovnom texte.
Stanoviská sú rozdelené do nasledovných skupín:

- povoľujúci a rezortný orgán,
- dotknuté orgány,
- dotknuté obce,
- verejnosť.

V záujme zachovania primeraného rozsahu Odborného posudku sú v nasledovnom texte všetky stanoviská v stručnom rozsahu identifikované a sú uvedené všetky pripomienky, požiadavky resp. námietky, ktoré sú v ňom uvedené (pričom v záujme stručnosti tieto neuvádzam v plnom znení). Pripomienky, požiadavky a námietky následne hodnotím z hľadiska ich relevantnosti a odôvodnenosti.
V záverečnej kapitole tejto časti (4.2.3 *Návrh a odôvodnenie odporúčania akceptovať alebo neakceptovať stanoviská a požiadavky vyplývajúce z písomných stanovísk*) sa následne podrobne venujem výlučne relevantným a odôvodneným pripomienkam, požiadavkám resp. námietkam.

3.2.1.1. Povoľujúci a rezortný orgán

Povoľujúce orgány:

- Obec Šarišské Jastrabie, Obecný úrad, Šarišské Jastrabie 257, 065 48 Šarišské Jastrabie
- Okresný úrad Stará Ľubovňa, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Úsek štátnej správy odpadového hospodárstva, Nám. gen. Štefánika 1, 064 01 Stará Ľubovňa,
- Okresný úrad Stará Ľubovňa, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Úsek štátnej správy ochrany ovzdušia, Nám. gen. Štefánika 1, 064 01 Stará Ľubovňa,
- Okresný úrad Stará Ľubovňa, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Úsek štátnej vodnej správy, Nám. gen. Štefánika 1, 064 01 Stará Ľubovňa,
- Regionálna veterinárna a potravinová správa Stará Ľubovňa, Levočská 4/338, 064 01 Stará Ľubovňa.

Rezortný orgán:

- Ministerstvo životného prostredia SR, sekcia environmentálneho hodnotenia a odpadového hospodárstva, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava
- Ministerstvo hospodárstva SR, Mlynské nivy 44/A, 821 09 Ružinov, 827 15 Bratislava

Z vyššie uvedených orgánov doručili stanoviská nasledovné

- Okresný úrad Stará Ľubovňa, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Úsek štátnej správy odpadového hospodárstva, Nám. gen. Štefánika 1, 064 01 Stará Ľubovňa,
- Okresný úrad Stará Ľubovňa, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Úsek štátnej správy ochrany ovzdušia, Nám. gen. Štefánika 1, 064 01 Stará Ľubovňa,
- Regionálna veterinárna a potravinová správa Stará Ľubovňa, Levočská 4/338, 064 01 Stará Ľubovňa.

Stanovisko Ministerstvo životného prostredia SR, sekcie ochrany prírody a biodiverzity, Odboru štátnej správy ochrany prírody a krajiny je nutné považovať za stanovisko dotknutého orgánu. Navrhovateľ taktiež disponuje súhlasným záväzným stanoviskom Obce Šarišské Jastrabie (Záväzné stanovisko obce k vydaniu územného rozhodnutia a stavebného povolenia, list. č. Ocú 74/2019-13 z 15.5.2019), ktoré síce nebolo súčasťou Správy o hodnotení, bolo ale, ako Príloha č. 3, súčasťou Zámeru činnosti. S ohľadom na dôležitosť postavenia Obce ako hlavného povoľujúceho orgánu (plní funkciu stavebného úradu), hodnotím uvedené stanovisko v tejto časti aj napriek tomu, že formálne nebolo súčasťou Správy o hodnotení.

SÚHLASNÉ STANOVISKO: Obec Šarišské Jastrabie, Obecný úrad, Šarišské Jastrabie 257, 065 48 Šarišské Jastrabie; list č. Ocú 74/2019-13 z 15.5.2019; Záväzné stanovisko obce k vydaniu územného rozhodnutia a stavebného povolenia

Ako je zrejmé zo samotného názvu stanoviska, Obec Šarišské Jastrabie ako budúci hlavný povoľujúci orgán vyjadruje súhlas s plánovaným umiestnením projektu „Biometánová stanica 4,0 MW ENG“ v jej katastrálnom území. Súčasťou stanoviska nie sú žiadne námietky, spresňujúce pripomienky ani doplňujúce požiadavky.

Vyhodnotenie relevantnosti: Keďže v zmysle platného legislatívneho rámca definujúceho povoľovací proces je úloha miestnej samosprávy (obce na území ktorej sa plánuje realizácia príslušného projektu) kľúčová, považujem stanovisko obce za jedno z kľúčových stanovísk k posudzovanému projektu.

NESÚHLASNÉ STANOVISKO: Okresný úrad Stará Ľubovňa, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Úsek štátnej správy odpadového hospodárstva, Nám. gen. Štefánika 1, 064 01 Stará Ľubovňa; list č. OU-SL-OSZP-2023/007120-002 z 7.9.2023

Okresný úrad Stará Ľubovňa, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Úsek štátnej správy odpadového hospodárstva vo svojom stanovisku uvádza prakticky jedinú námietku týkajúcu sa nejednoznačnosti určenia celkovej ročnej kapacity zhodnocovaných odpadov.

Námietka: „Zároveň upozorňujeme navrhovateľa, že na str. 35 a 36, je uvedené že vstupnou surovinou bude kukuričná siláž o ročnej produkcii 83 095 t/rok, kde zároveň vstupnou surovinou približne 40 % budú tvoriť biologické odpady kategórie O – ostatný odpad v maximálnom objeme do 5 000 t/rok a to 20 02 01 a 02 01 03 s prevahou odpadov kategórie 20 a to sú komunálne odpady (biologicky rozložiteľné odpady. Upozorňujeme navrhovateľa že v správe o hodnotení je uvedené, že 40% vstupnej suroviny sú biologický rozložiteľné odpady, ktoré tvoria množstvo do 5 000 t/rok, pričom podľa prepočtu vstupná surovina biologický rozložiteľných odpadov je vyššia ako sa uvádza v správe, a preto v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov, podľa prílohy č. 8, Infraštruktúra 9, položky č. 6, sa uvádza, že činnosť podlieha zisťovaciemu konaniu.“

Vysporiadanie navrhovateľa:
Jedná sa o nesúlad v uvedení vstupnej suroviny a to 40 % biologicky rozložiteľného odpadu. Tu ide čisto o textovú chybu, ktorá vznikla nedopatrením pri písaní Správy o hodnotení, nakoľko aj v samotnej Technickej správe (PD k územnému rozhodnutiu) a v Zámere navrhovanej činnosti sú uvedené správne údaje.
Správne má byť uvedené nasledovné znenie :
Vstupnou surovinou do procesu bude siláž o ročnej produkcii 83 095 t/rok, kde zároveň vstupnú surovinu budú tvoriť biologické odpady kat.“O“ v max.objeme do 5 000 t/rok a to 20 02 01 a 02 01 03 s prevahou kategórie 20 a to sú komunálne BRO, ktoré tvoria 5 000t/rok.

Vyhodnotenie relevantnosti a odôvodnenosti: *Námietka je relevantná. Kapitola B.I.3 Suroviny – druh spotreby (denná, ročná), spôsob získavania je napísaná zmätočným spôsobom. Spracovateľ Správy o hodnotení pre Variant I aj II uvádza nasledovné:*
„Základnou surovinou pre výrobu plynu v BMS je kukuričná siláž, ktorej ročná potreba je 83095 t.rok^{-1}.
....
Odpady ako vstupné suroviny - približne 40 % budú tvoriť biologické odpady kategórie O – ostatný odpad v maximálnom objeme do 5 000 t/rok^{-1}. Katalógové číslo vstupných odpadov bude 20 02 01 a 02 01 03 s prevahou odpadov kategórie 20 a to sú komunálne odpady (biologicky rozložiteľné odpady). “
Zmätočnosť uvedeného opisu spočíva vo vzájomnom rozpore medzi údajom o maximálnej ročnej kapacite zhodnocovaných odpadov na úrovni 5 000 t/rok^{-1} a medzi údajom o maximálnom percentuálnom podiele odpadov z celkového množstva vstupných surovín na úrovni 40 % (čo v prepočte predstavuje celkové množstvo odpadov v rozsahu cca 33 000 až 55 000 t/rok, podľa toho ktorý z vyššie uvedených údajov považujeme za základ pre výpočet percentuálneho podielu).
Z uvedeného je zrejmé, že za dodržania podmienky maximálne 5 000 t/rok^{-1} vstupných odpadov nie je možné dosiahnuť podiel odpadov z celkových vstupov na úrovni 40%.
S ohľadom na skutočnosť, že

- *celková spotreba biomasy (v podobe kukuričnej siláže, resp. vhodných, biologicky rozložiteľných odpadov) je na viacerých miestach Správy o hodnotení jednotne definovaná na úrovni 83 095 t.rok^{-1},*
- *bilancia výstupných materiálových prúdov, definovaná v kapitole B.II.1 (Údaje o výstupoch – Produkty výroby) pomerne presne zodpovedá tejto maximálnej spotrebe vstupnej biomasy,*

považujem za správny údaj o celkovej spotrebe vstupných odpadov hodnotu 5 000 t/rok^{-1} a údaj o predpokladanom podiele vstupných odpadov na úrovni 40% za chybu spracovateľa Správy o hodnotení. Navrhovateľ vo svojom vyjadrení k uvedenej námietke (citovanom vyššie) uvedený nedostatok odôvodnil presne v tomto duchu (ako chybu písania) a potvrdil správnosť údaju o maximálne ročnej kapacite zhodnocovaných odpadov na úrovni 5 000 t/rok^{-1}.
Keďže jedným z hlavných účelov procesu posudzovania vplyvov v prípade, že súčasťou tohto procesu je aj činnosť zhodnocovania odpadov, je explicitne stanoviť maximálne prípustné ročné kapacity zhodnocovaných odpadov (prípustné z hľadiska predpokladaných vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľov), ktoré sú následne záväzné pre všetky ďalšie stupne povoľovacieho procesu, navrhujem, aby Príslušný orgán, v prípade, že k posudzovanej činnosti vydá súhlasné záverečné stanovisko, v podmienkach tohto stanoviska explicitne stanovil maximálnu posúdenú ročnú kapacitu zhodnocovaných odpadov práve na úrovni 5 000 t/rok^{-1}.
S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti, hodnotím námietku predkladateľa ako relevantnú, akceptovanú a za predpokladu začlenenia vyššie uvedenej podmienky do rozsahu záväzných opatrení Príslušným orgánom aj za vyriešenú.

NESÚHLASNÉ STANOVISKO: Okresný úrad Stará Ľubovňa, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Úsek štátnej správy ochrany ovzdušia, Nám.- gen. Štefánika 1, 064 01 Stará Ľubovňa; list č. OU-SL-OSZP-2023/007185-002 z 20.9.2023

Okresný úrad Stará Ľubovňa, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Úsek štátnej správy ochrany ovzdušia vo svojom stanovisku uvádza niekoľko kritických pripomienok a námietok, v nasledovnom znení:

Námietky:
„V správe o hodnotení požadujeme uviesť, na ktoré pozemky sa má aplikovať digestát vo forme separátu a fugátu a zároveň uviesť v akých množstvách v akom období a zároveň akým spôsobom sa bude uskutočňovať aplikácia digestátu na pôdu pre jeho zachovanie a obmedzenie emisií a to na konkrétnych poľnohospodárskych pozemkoch na území SR. Sme toho názoru, že navrhovaná činnosť podlieha posudzovaniu navrhovaných činností v zmysle platnej legislatívy na území SR a obehové hospodárstvo pre danú činnosť musí byť zvládnuteľná na území SR, t.j. zabezpečenie vstupných surovín (kukuričná siláž a iný vstupný zelený biologicko-rozložiteľný odpad ako aj biologický odpad) musí byť realizovateľné na území SR a rovnako reálna musí byť využiteľnosť, resp. únosná miera aplikovateľnosti výstupného produktu fugátu a separátu na konkrétne poľnohospodárske pozemky na území SR, nakoľko projekt predpokladá množstvo spracovanej suroviny alebo bioodpadu až 192 t/deň. “
„v prípade, že budú základné vstupné suroviny dovážané z Poľskej republiky a digestát bude využívaný ako hnojivo pri pestovaní vstupnej suroviny v Poľskej republike, bude sa jednať nesporne o činnosť, ktorá presahuje štátne hranice, žiadame dopracovať vplyv navrhovanej činnosti presahujúcej štátne hranice a preukázanie príslušného právneho rámca,

realizovateľnosti takejto činnosť na území Poľskej republiky. V opačnom prípade by sa jednalo o nerealizovateľnosť zámeru. “

Vysporiadanie navrhovateľa:
Podľa investičného zámeru navrhovateľa a Správy o hodnotení navrhovateľ uvádza, ako možnosť zabezpečenia primárnej suroviny pre BMS a následného využitia digestátu ako vysoko kvalitného biologického hnojiva tak dodávateľov zo Slovenska, ako aj z Poľskej republiky. Teda nikde nie je uvedené, že to bude zabezpečované čisto z Poľskej republiky. Legislatíva EÚ zaručuje slobodný a voľný pohyb certifikovaného tovaru a surovín na území celej EÚ. Pri zabezpečovaní vstupných surovín od slovenských dodávateľov a nimi následnom využití digestátu ako hnojiva nie je možné a ani logické v tomto štádiu procesu určiť, akým spôsobom, v akých množstvách a ani na aké pozemky sa bude aplikovať digestát, nakoľko sme ešte len v štádiu posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie. Ako navrhovateľa a investor poukazujeme hlavne na to, že v tomto štádiu a v štádiu keď nie je vydané Rozhodnutie o umiestnení stavby, nie je možné konkretizovať prípadných dodávateľov vstupných surovín a tým aj následnú aplikáciu digestátu, tak, ako to momentálne požaduje OÚ SL OSŽP. Po odbornej konzultácii sme dospeli k záveru, že tieto požiadavky nemôžu byť súčasťou v tomto štádiu posudzovania.
V prípade, že sa bude dovážať základná vstupná surovina z Poľskej republiky a digestát sa bude využívať ako hnojivo pri pestovaní vstupnej suroviny v Poľskej republike a aplikovať sa bude na poľnohospodárske pôdy v Poľskej republike, uvedenie konkrétnych pozemkov, kde sa bude aplikovať digestát, jeho množstvo, obdobie a spôsob aplikácie v etape spracovania Správy o hodnotení tak isto nie je možné konkretizovať. Nakladanie s digestátom na území Poľskej republiky sa bude riadiť podmienkami tamojšej legislatívy. V žiadnom prípade sa nejedná o vplyv navrhovanej činnosti presahujúcej štátne hranice, nakoľko predmetný digestát bude certifikovaný ako biologické hnojivo s ktorým je možné pri dodržaní všetkých platných noriem voľne obchodovať v rámci celej Európskej únie.
Dovážané vstupné suroviny, ktoré budú spracovávané v Biometánovej stanici, sa aj v súčasnosti pestujú v Poľskej republike. Na tieto poľnohospodárske pôdy sú aj v súčasnosti aplikované hnojivá. Navrhovaná činnosť bude v podstate pokračovaním tejto poľnohospodárskej činnosti s pridanou hodnotou – výrobou bioplynu z obnoviteľných zdrojov energie (po jeho vyčistení a úprave bude plyn dodávaný do distribučnej plynárenskej siete zemného plynu) a získaním kvalitného hnojiva. Vstupné suroviny do BMS budú certifikované a digestát bude mať certifikované kvalitatívne parametre Ústredným kontrolným a skúšobným ústavom poľnohospodárskym Bratislava (ÚKSUP). Preprava surovín a hnojiva bude realizované v uzatvorených dopravných prostriedkoch (prevažne železničná doprava a menej nákladná automobilová doprava). Navrhovaná technológia v obidvoch variantoch zabezpečuje minimálny negatívny vplyv predmetnej činnosti na zložky životného prostredia. Navyše štátna hranica SR – PR sa od lokality navrhovanej činnosti nachádza v dostatočnej vzdialenosti, cca 6 km vzdušnou čiarou. Z uvedených dôvodov je zreteľné, že navrhovaná činnosť nebude mať vplyv presahujúci štátne hranice.

Vyhodnotenie relevantnosti a odôvodnenosti: *Námietky nepovažujem za relevantné. Z čisto procesného hľadiska, príslušné ustanovenia zákona č. 24/2006 Z.z. v štádiu doručovania pripomienok k správe o nehodnotení nepovoľujú žiadny mechanizmus, ktorým by sa Správa o hodnotení mohla formálne upravovať. Pripomienkujúci orgán môže maximálne žiadať doplnenie určitých informácií, nie ale vo forme dopracovania Správy o hodnotení (pokiaľ Príslušný orgán Správu o hodnotení nevrátil na dopracovanie v zmysle §31 ods.5 zákona).*
K samotnému obsahu a podstate uvedenej námietky je potrebné vziať do úvahy, že aplikácia digestátu/fugátu z bioplynových staníc je oblasť, ktorá je na území Slovenskej republiky

v ustálenej a z pohľadu vplyvov na pôdu a životné prostredie uspokojivej podobe upravovaná platnou legislatívou (predovšetkým zákon č. 136/2000 Z.z. o hnojivách). Plnenie požiadaviek vyplývajúcich z tejto právnej normy navyše (opäť v ustálenej a uspokojivej podobe) kontroluje a vymáha Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky ako poverený orgán štátnej správy.
Aplikácia digestátu a predovšetkým podmienky za ktorých sa digestát môže aplikovať na poľnohospodársku pôdu, tak aby nedošlo k ujme na životnom prostredí, ale naopak aby táto aplikácia bola pre životné prostredie (a sprostredkovane aj pre zdravie ľudí) prospešná teda nie je žiadnou neznámou a neprebádanou oblasťou ale naopak ide o oblasť v ktorej je dispozícii široká poznatková báza a viac ako 10 ročné praktické skúsenosti s aplikáciou digestátu na území Slovenskej republiky. Spracovateľ tohto odborného posudku nedisponuje žiadnou relevantnou, overiteľnou informáciou preukazujúcou akýkoľvek škodlivý vplyv aplikácie digestátu (za predpokladu, že sú dodržané zákonom predpísané podmienky).
Ako hlavné požiadavky, definujúce nezávadnú a prospešnú aplikáciu digestátu je potrebné uviesť nasledovné:

- *povinnosť v pravidelných overovať akreditovanými chemickými analýzami predpísané kvalitatívne vlastnosti digestátu (vrátane obsahu prípadných škodlivých prvkov),*
- *povinnosť v pravidelných intervaloch certifikovať celý objem vyprodukovaného digestátu ako certifikované hnojivo (tzv. sekundárny zdroj živín),*
- *povinnosť aplikovať digestát v množstvách ktoré zabezpečia primerane nízku úroveň tzv. dusíkového zaťaženia pôdy a podzemnej vody,*
- *povinnosť aplikovať digestát výlučne vo vhodných sezónnych obdobiach.*

Je navyše potrebné zdôrazniť, že plnenie uvedených povinností Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky nielen vymáha ale aj priebežne náhodným spôsobom kontroluje u všetkých producentov digestátu.
Z uvedených faktov vyplýva predovšetkým skutočnosť, že aplikácia digestátu na poľnohospodársku pôdu je štandardným procesom a súčasťou environmentálne vhodného hospodárenia a nie je možné ju v žiadnom prípade považovať za rizikovú, resp. škodlivú činnosť. Rovnako z uvedených skutočností vyplýva aj dôsledok, že digestát je z bioplynovej stanice (a teda aj z posudzovanej Biometánovej stanice) možné expedovať výlučne v „režime hnojiva“, t.j. ako certifikovaný sekundárny zdroj živín. Takýto expedovaný materiálový tok už ale predstavuje plnohodnotný produkt, ktorý spĺňa zákonom predpísané náležitosti, ktoré sú navyše harmonizované v celom priestore EÚ. Platí teda, že požiadavky, ktoré definujú plnohodnotne certifikovaný sekundárny zdroj živín sú identické v Slovenskej aj Poľskej republike a digestát certifikovaný ako sekundárny zdroj živín na území Slovenskej republiky teda napĺňa definíciu produktu/tovaru aj na území Poľskej republiky.
Keďže ale v zmysle platných zásad práva EÚ je zásada voľného pohybu tovaru kľúčovým prvkom pri vytváraní a rozvoji vnútorného trhu a je dokonca jednou zo základných zmluvných zásad EÚ (čl. 26 a 28 až 37 Zmluvy o fungovaní EÚ), nie je možné považovať cezhraničný pohyb tovaru za akokoľvek diskriminujúci prvok.
Rovnako platí, že v momente kedy daný materiálový výstupný tok z nejakej prevádzky (v tomto prípade digestát) dosiahne certifikovaný stav produktu / tovaru, nie je možné jeho šírenie na voľnom a otvorenom Európskom trhu považovať za potenciálne škodlivý výstup z navrhovanej činnosti. Sú to totižto práve požiadavky kladené na tento výstup, ktoré zabezpečujú takú úroveň kvality a čistoty, ktorá zabezpečí primeranú úroveň ochrany životného prostredia, bez potreby sledovania a ďalšieho hodnotenia toku tohto tovaru.
V tomto duchu je požiadavka postulovaná v bode 2.2.5 Rozsahu hodnotenia porovnateľná s požiadavkou na podrobné a záväzné sledovanie predaja a pohybu akéhokoľvek iného tovaru, resp. služby. Za ekvivalentný príklad preukazujúci neodôvodnenosť tejto požiadavky je

možné považovať požiadavku na podrobnú a záväznú identifikáciu každého budúceho odberateľa (kupcu) pre každý automobil vyrobený v niektorej z automobiliek na území Slovenskej republiky ako aj požiadavku na cezhraničné posudzovanie každej automobilovej výroby na území Slovenskej republiky, ktoré umiestňujú svoju produkciu na zahraničné trhy. Keďže požiadavky tohto typu v informačnom systéme archivujúcom dokumentáciu zo všetkých procesov EIA na území Slovenskej republiky nie je možné nájsť, je to podľa môjho názoru dostatočne preukazný argument, dokazujúci neodôvodnenosť a hlavne nesplniteľnosť požiadavky, ktorú v bode 2.2.5 postuloval Príslušný orgán.
Je zároveň potrebné si uvedomiť, že požiadavka na taxatívne a záväzné vymedzenie všetkých budúcich odberateľov produktu, pre prevádzku, ktorá sa nachádza ešte len v štádiu procesu EIA (a teda nebola ani stavebne povolená a nie je v prevádzkovom, produkčnom stave) je v takomto rannom štádiu povoľovacieho procesu nielen neodôvodnená ale priamo nesplniteľná, nakoľko navrhovateľ (budúci prevádzkovateľ) nemôže s niekoľkoročným predstihom záväzne a vyčerpávajúco identifikovať všetkých budúcich odberateľov produktu, z prevádzky, ktorú ešte ani nepostavil.
S prihliadnutím na vyššie uvedené skutočnosti považujem vyššie uvedené námietky a požiadavky za neopodstatnené.

Námietka: „V správe o hodnotení požadujeme uviesť, ak nie je možné kontinuálne vznikajúci bioplyn spotrebovávať pri plánovaných alebo neplánovaných odstávkach niektorej časti technológie spôsob nakladania s prebytočným plynom, aby nedošlo k vypúšťaniu bioplynu do ovzdušia ani k zápach.“

Vysporiadanie navrhovateľa:
Celá produkcia čistého bioplynu je rozdelená do dvoch častí. Primárna a teda podstatná časť bioplynu bude odovzdávaná do distribučnej siete SPP a druhá časť vyprodukovaného bioplynu bude použitá pre vlastnú potrebu Biometánovej stanice, ako je uvedené v Technickej správe, ktorá je súčasťou DUR. Počas prevádzky BMS je stanovená jedna plánovaná technologická prestávka za rok potrebná ku kontrole a údržbe celej technologickej časti BMS, To znamená, že pri tejto, alebo neplánovanej odstávke technológie bude všetok vyprodukovaný bioplyn odvedený do distribučnej siete SPP. Technologická časť BMS je navrhovaná a riešená tak, že do zahájenia odstávky nemôžu vzniknúť akékoľvek prebytky bioplynu. Pred zahájením odstávky musia byť fermentory vyprázdnené, všetky vyfermentované zvyšky tak tekuté ako aj tuhé budú uskladnené v hermeticky uzavretých skladovacích zásobníkoch k tomu určených. Následne počas technologickej odstávky nie je možné plnenie fermentorov vstupnými surovinami, teda nemôže tu vznikať prebytočný bioplyn.

Vyhodnotenie relevantnosti a odôvodnenosti:
S ohľadom na primerane odborné doplňujúce vysvetlenie navrhovateľa považujem uvedenú doplňujúcu požiadavku za plnohodnotne vysporiadanú.

Námietka: „Žiadame uviesť opatrenia, ktoré budú znamenať elimináciu negatívnych vplyvov a tým sú otvorené zásobníky vyfermentovaných zvyškov (koncový sklad) – stavebný objekt SO 03, nakoľko sa uvoľňuje odpadový plyn v podobe H_2S, ktorý pri vyšších koncentráciach je prudko jedovatý, s prihliadnutím na blízkosť obydlí a poveternostné podmienky.“

Vysporiadanie navrhovateľa:
Všetky fermentory, zásobníky vyfermentovaných zvyškov, koncový sklad SO 03, všetky technologické zariadenia a vedenia, ktorými je vyrábaný alebo vedený bioplyn sú hermeticky

uzavreté tak do ovzdušia, ako aj do zeme (pôdy). Fermentory a všetky zásobníky na digestát a vyfermentované zvyšky sú stavebne riešené dvojitým železobetónovým plášťom, kde medzi jednotlivými plášťami bude inštalovaná elektronická signalizácia prípadného poškodenia, alebo iného narušenia vnútorného plášťa. To znamená, že tu nie je predpoklad vzniku negatívnych vplyvov.

Vyhodnotenie relevantnosti a odôvodnenosti:
S prihliadnutím na primerane odborné doplňujúce vysvetlenie navrhovateľa, v ktorom upresňuje, že všetky objekty skladovania digestátu budú hermeticky uzavreté, považujem uvedenú doplňujúcu požiadavku za plnohodnotne vysporiadanú.
Spracovateľ odborného posudku, ako osoba, ktorá má dlhoročné praktické skúsenosti s povoľovaním a prevádzkou bioplynových staníc na území Slovenskej republiky ale pri tejto námietke považuje za potrebné kriticky zdôrazniť neodbornosť a zjavnú zaujatosť príslušného orgánu štátnej správy ochrany ovzdušia v tomto konkrétnom prípade. Z cca 110 bioplynových staníc na území Slovenskej republiky je aktuálne stále viac ako 40% tzv. koncových skladov (koncových zásobných nádrží na digestát) prevádzkovaných v otvorenom móde. Platí taktiež, že v úvodnom období rokov 2010 až 2016 bolo v takomto móde prevádzkovaných podstatne viac ako 40 % bioplynových staníc. Za celé toto obdobie nemá spracovateľ tohto odborného posudku informáciu o žiadnom overiteľnom a na objektívnych skutočnostiach založenom dôkaze o emisiách H_2S z koncových skladov v množstvách, ktoré by z pohľadu zdravia obyvateľov v priľahlých obytných zónach boli škodlivé. Je názorom spracovateľa tohto posudku, že Okresný úrad, Odbor starostlivosti o životné prostredia úsek štátnej správy ochrany ovzdušia ako odborný orgán ochrany ovzdušia by svoje stanoviská a prípadné námietky mal formulovať výlučne na základe a s prihliadnutím na overiteľné skutočnosti a v prípade tvrdenia takej zásadnosti ako možná jedovatosť emisií z danej činnosti pre obyvateľov okolitých obytných zón takéto skutočnosti (ktoré ho viedli k formulovaniu príslušného záveru) aj explicitne uvádzať. Úsek ochrany ovzdušia v tejto námietke ale neuviedol žiadne dohľadateľné skutočnosti, ktoré by preukazovali prítomnosť problému emisií H_2S z digestátu na úrovni, ktorá by bola pre ľudské zdravie škodlivá.
Alarmistické, nijakým spôsobom nepodložené formulácie o jedovatosti plynov uvoľňovaných z produkovaného digestátu sú podľa môjho názoru pomerne zásadným porušením zásady odbornosti, ktorou by sa orgán štátnej správy mal veľmi striktne riadiť.
Aj s prihliadnutím na uvedené skutočnosti považujem teda uvedenú námietku za absolútne nerelevantnú.

STANOVISKO S PRIPOMIENKAMI: Regionálna veterinárna a potravinová správa Stará Ľubovňa, Levočská 4/338, 064 01 Stará Ľubovňa; list č. 63/2023-520 zo 6.9.2023

Regionálna veterinárna a potravinová správa vo svojom stanovisku doručila niekoľko kritických pripomienok v nasledovnom znení:

Pripomienky:
„Na str. 20 Tabuľka č. 1, str. 113 Tabuľka č. 30 doplniť hnoj a hnojovicu ako VŽP KAT 2a“
„V Správe o hodnotení žiadame uviesť správne pojmy v zmysle platnej legislatívy na nakladanie s VŽP a tiež používať v súčasnosti platnú legislatívu na nakladanie s VŽP.“
„V časti II.4 charakter navrhovanej činnosti – žiadame prepracovať, nakoľko sa jedná aj o transformáciu VŽP materiál kategórie 2 - hnoj, hnojovica. Na nakladanie s VŽP na účel transformácie sú stanovené požiadavky v čl. 10 a prílohe V nariadení Komisie (EÚ) č. 142/2011, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009,

ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov neurčených na ľudskú spotrebu a ktorým sa vykonáva smernica Rady 97/78/ES, pokiaľ ide o určité vzorky a predmety vyňaté spod povinnosti veterinárnych kontrol na hraniciach podľa tejto smernice (ďalej len „nariadenie (EÚ) č. 142/2011“) a čl. 13, čl. 24, čl. 25, čl. 28, 29 a čl. 44 nariadení (ES) č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov neurčených na ľudskú spotrebu a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1774/2002 (ďalej len nariadenie (ES) č. 1069/2009 “).“
„V časti II. bod 17 uviesť namiesto pojmu „Povolenie“ pojem „Schválenie“ a to nasledovne - Schválenie podľa § 8 ods. 3 písm. i) bod 1 zákona č. 39/2007 o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov“
„V časti XII 2. Niektorá súvisiaca legislatíva doplniť nariadenie (EÚ) č. 142/2011 a nariadenie (ES) č. 1069/2009“

Vysporiadanie navrhovateľa:
Pripomienky akceptujeme . Správne pojmy a legislatívu v zmysle zákona č.39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov doplníme do povoľovacieho procesu, a to konkrétne do žiadosti o schválenie prevádzkarne podľa §8 ods.3 písm. i) bod 1 zákona č.39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov.

Vyhodnotenie relevantnosti a odôvodnenosti:
Z čisto procesného hľadiska, príslušné ustanovenia zákona č. 24/2006 Z.z. v štádiu doručovania pripomienok k správe o nehodnotení nepovoľujú žiadny mechanizmus, ktorým by sa Správa o hodnotení mohla formálne upravovať. Pripomienkujúci orgán môže maximálne žiadať doplnenie určitých informácií, nie ale vo forme dopracovania Správy o hodnotení (pokiaľ Príslušný orgán Správu o hodnotení nevrátil na dopracovanie v zmysle §31 ods.5 zákona).
Odhliadnuc od uvedenej skutočnosti formálneho charakteru považujem všetky vyššie uvedené pripomienky Regionálnej a veterinárnej správy za opodstatnené.
S ohľadom na akceptáciu týchto pripomienok zo strany navrhovateľ v plnom rozsahu a s prihliadnutím na skutočnosť, že vo všetkých prípadoch ide o pripomienky čisto administratívneho charakteru, ktoré je možné odstrániť vo vlastnom povoľovacom procese v zmysle zákona č. 39/2007, považujem uvedené pripomienky v etape EIA za uspokojivo vysporiadané.

3.2.1.2. Dotknuté orgány

Dotknuté orgány:

- Okresný úrad Stará Ľubovňa, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Úsek ochrany prírody a krajiny, Nám. gen. Štefánika 1, 064 01 Stará Ľubovňa,
- Okresný úrad Stará Ľubovňa, Odbor krízového riadenia, Nám. gen. Štefánika 1, 064 01 Stará Ľubovňa
- Ministerstvo hospodárstva SR, Mlynské nivy 44/A, 821 09 Ružinov, 827 15 Bratislava
- Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru, Mýtna č. 5, 064 01 Stará Ľubovňa
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Starej Ľubovni, Obrancov mieru 508/1, 064 01 Stará Ľubovňa

Z vyššie uvedených dotknutých orgánov doručili stanovisko k Správe o hodnotení nasledovné orgány:

Nesúhlasné stanovisko

- Okresný úrad Stará Ľubovňa, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Úsek ochrany prírody a krajiny, Nám. gen. Štefánika 1, 064 01 Stará Ľubovňa,

Súhlas s pripomienkami:

- Ministerstvo životného prostredia SR, Sekcia ochrany prírody a biodiverzity, Odbor štátnej správy ochrany prírody a krajiny, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava,
- Okresný úrad Stará Ľubovňa, Pozemkový a lesný odbor, Nám. gen. Štefánika 1, 064 01 Stará Ľubovňa

Súhlas bez pripomienok:

- Okresný úrad Stará Ľubovňa, Odbor krízového riadenia, Nám. gen. Štefánika 1, 064 01 Stará Ľubovňa,
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Starej Ľubovni, Obrancov mieru 508/1, 064 01 Stará Ľubovňa
- Prešovský samosprávny kraj, Úrad Prešovského samosprávneho kraja, Námestie mieru 2, 080 01 Prešov
- OR Hasičského a záchranného zboru v Starej Ľubovni, Mýtna č. 5, 064 01 Stará Ľubovňa

V nasledujúcej časti uvádzam a vyhodnocujem výlučne stanoviská nesúhlasné a súhlasné s pripomienkami (keďže stanoviská súhlasné bez pripomienok nepostulujú žiadne požiadavky alebo námietky, ktoré by bolo potrebné vyhodnocovať.

NESÚHLASNÉ STANOVISKO: Okresný úrad Stará Ľubovňa, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Úsek štátnej správy ochrany prírody a krajiny, Nám.- gen. Štefánika 1, 064 01 Stará Ľubovňa; list č. OU-SL-OSZP-2023/007813-002 z 20.9.2023

Okresný úrad Stará Ľubovňa, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Úsek štátnej správy ochrany prírody a krajiny vo svojom stanovisku uvádza niekoľko kritických pripomienok a námietok, v nasledovnom znení:

Námietka: „dopracovanie ďalšieho reálneho variantu navrhovanej činnosti a to variantu s umiestnením BMS v inej lokalite. Vzhľadom k tomu, že sa jedná o technologické varianty navrhovanej činnosti, stavba v obidvoch variantných riešeniach je navrhovaná v tej istej lokalite, situovanej na tých istých parcelách nachádzajúcich sa v extraviláne katastrálneho územia Šarišské Jastrabie a má rovnaké plošné rozmery. V dokumentácii sú navrhované varianty 2, avšak obidva varianty sú technologického charakteru. Variant I ostal pôvodný, popísaný v zámere – spočíva v skupinovom usporiadaní technologických zariadení BMS. Variant II rieši zmenu usporiadania technológie rozhodujúcich výrobných zariadení – fermentory a zásobníky na „digestát“ a to v ich lineárnom usporiadaní. Uvedená zmena znamená v technologickom procese úpravu v jednostrannej manipulácii so surovinami – prevádzkové hľadisko – na druhej strane dôjde k zmene príslušnej infraštruktúry, avšak ani jeden variant navrhovanej činnosť nezohľadňuje požiadavku umiestniť BMS do inej lokality, kde jej umiestnenie nebude mať vplyv na celkový krajinný obraz v tejto lokalite so zvýšenou estetickou hodnotou, jedinečnou na území okresov Stará Ľubovňa a Sabinov, tvorenou poľnohospodárskou krajinou v bradlovom pásme;“

Vysporiadanie navrhovateľa:
Navrhovateľ doložil riadne vypracovaný ďalší reálny variant tak, ako požadoval OÚ SL OSŽP v rozsahu hodnotenia, Podrobne je to pripomienkované a vysvetlené pri subjekte č. 9, bod 1.
Navrhovateľ disponuje súhlasným stanoviskom obce k umiestneniu a výstavbe navrhovanej činnosti a nájomnou zmluvou vo vzťahu k navrhovanej lokalite. Obec Šarišské Jastrabie vydalo pre navrhovateľa súhlasné záväzné stanovisko k vydaniu územného rozhodnutia a stavebného povolenia č.j. Oc˘U 74/2019 – 13 zo dňa 15.05.2019 a výpis z uznesenia č. 219/2021 zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva zo dňa 10.12.2021, kde drvivá väčšina poslancov zahlasovala za výstavbu investičného zámeru. Po vyhodnotení všetkých vplyvov uvedených v predkladanej správe o hodnotení neboli preukázané významné negatívne vplyvy navrhovanej činnosti situovanej v dotknutom území.

Vyhodnotenie relevantnosti a odôvodnenosti:
Príslušný orgán uložil navrhovateľovi rozpracovať posúdenie ďalšieho variantu umiestnenia Biometánovej stanice. Navrhovateľ v Správe o hodnotení spracoval a posúdil doplňujúci variant, ktorého podstatou je iné priestorové rozmiestnenie jednotlivých objektov navrhovanej Biometánovej stanice na lokalite identickej s lokalitou určenou pre pôvodne navrhovaný variant. Uvedené riešenie hodnotí Okresný úrad Stará Ľubovňa, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Úsek štátnej správy ochrany prírody a krajiny vo svojom záväznom stanovisku č. sp. OU-SL-OSZP-2023/007813-002 zo dňa 18.9.2023 ako nesplnenie požadovaného rozsahu hodnotenia. Ako odôvodnenie tohto stanoviska uvádza nasledovné:
„Vzhľadom k tomu, že sa jedná o technologické varianty navrhovanej činnosti, stavba v obidvoch variantných riešeniach je navrhovaná v tej istej lokalite, situovanej na tých istých parcelách nachádzajúcich sa v extraviláne katastrálneho územia Šarišské Jastrabie a má rovnaké plošné rozmery. V dokumentácii sú navrhované varianty 2, avšak obidva varianty sú technologického charakteru. Variant I ostal pôvodný, popísaný v zámere – spočíva v skupinovom usporiadaní technologických zariadení BMS. Variant II rieši zmenu usporiadania technológie rozhodujúcich výrobných zariadení – fermentory a zásobníky na „digestát“ a to v ich lineárnom usporiadaní. Uvedená zmena znamená v technologickom procese úpravu v jednostrannej manipulácii so surovinami – prevádzkové hľadisko – na druhej strane dôjde k zmene príslušnej infraštruktúry, avšak ani jeden variant navrhovanej činnosť nezohľadňuje požiadavku umiestniť BMS do inej lokality, kde jej umiestnenie nebude mať vplyv na celkový krajinný obraz v tejto lokalite so zvýšenou estetickou hodnotou, jedinečnou na území

okresov Stará Ľubovňa a Sabinov, tvorenou poľnohospodárskou krajinou v bradlovom pásme.“

Zo striktne formálneho pohľadu je možné samozrejme diskutovať, čo presne formulácia „ďalšieho variantu umiestnenia Biometánovej stanice“, znamená. Podľa názoru spracovateľa odborného posudku je zrejmé, že záujmom a snahou príslušného orgánu bolo v tomto bode zaviazať navrhovateľa na vypracovanie a posúdenie variantu Biometánovej stanice v inom lokalitnom umiestnení, formulácia použitá v Rozsahu hodnotenia ale pri striktne formálnom výklade umožňuje aj interpretáciu, ktorú použil navrhovateľ. Spracovateľ tohto odborného posudku má za to, že je predovšetkým povinnosťou príslušného orgánu ako riadiaceho orgánu v procese EIA explicitne formulovať body Rozsahu hodnotenia tak aby ich výklad bol jednoznačný a nebolo ho možné vyložiť spôsobom iným ako tým, ktorý má Príslušný orgán na zreteli. Ak tak Príslušný orgán neurobí a do platného Rozsahu hodnotenia zapracuje body, ktoré je možné vyložiť aj iným spôsobom (a navrhovateľ zvolí takýto alternatívny, ale prípustný spôsob výkladu) nie je možné (podľa názoru spracovateľa Odborného posudku) klásť takúto situáciu za vinu navrhovateľovi. Zo striktne formálneho, obsahového hľadiska navrhovateľ príslušný bod č. 2.2.1 Rozsahu hodnotenia splnil.

Spracovateľ tohto Odborného posudku zároveň považuje za potrebné upozorniť aj na skutočnosť, že samotný pôvodný zámer Príslušného orgánu, ktorým bolo uložiť navrhovateľovi výber inej, priestorovo oddelenej lokality a vykonanie procesu posúdenia na tejto lokalite je vo svojej podstate sporná, keďže Príslušný orgán v právnom rámci, ktorý zdôrazňuje ochranu voľného trhu, slobodného podnikania a predovšetkým vlastníckeho práva nemôže uložiť navrhovateľovi posúdenie navrhovanej činnosti na inej lokalite ako na tej, ku ktorej navrhovateľ disponuje vlastníckym právom, resp. iným ekvivalentným právom na užívanie (nájomná zmluva, zmluva o budúcej zmluve a podobne). Ak totižto navrhovateľ nedisponuje žiadnou inou lokalitou vhodnou (podľa jeho uváženia) na umiestnenie navrhovanej činnosti, znamenalo by trvanie na takejto požiadavke zo strany Príslušného orgánu prakticky znemožnenie vykonania procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie pre daného navrhovateľa. Zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov ale takéto právo Príslušnému orgánu v žiadnom zo svojich ustanovení nepriznáva. Z uvedených dôvodov pokladám samotné zahrnutie záväznej požiadavky na doplnenie ďalšej lokality za požiadavku, ktorá je v rozpore nielen s duchom ale aj formálnym obsahom zákona č. 24/2006 Z.z.

S prihliadnutím na tieto skutočnosti a so zdôraznením, že presné znenie bodu 2.2.1 Rozsahu hodnotenia umožňuje formálny výklad, ktorý zvolil navrhovateľ, teda považujem túto námietku za nerelevantnú.

Námietky:

„v správe o hodnotení okrem zapracovania vyššie uvedenej požiadavky ďalej požadujeme uviesť, na ktoré pozemky sa má aplikovať digestát vo forme separátu a fugátu a zároveň uviesť v akých množstvách a v akom období a to pre územie SR. Sme toho názoru, že navrhovateľ vôbec nemá vyriešené obehové hospodárstvo na území SR a snaží sa to zámerne prekrývať, že pre uvedenú činnosť budú základné vstupné suroviny (kukuričná siláž) dovážané z Poľskej republiky a digestát, vyfermentovaný tekutý zvyšok, bude využívaný ako hnojivo pri pestovaní vstupnej suroviny v Poľskej republike. Nie je možné však navrhovateľa žiadnym legislatívnym opatrením zaviazať podmienkou, aby do budúcna boli dodávky vstupnej suroviny – biomasy a vývozu výstupného produktu – fugátu a separátu realizované iba výlučne na území Poľskej republiky. Ak by sa navrhovaná činnosť povolila, bude navrhovateľ v budúcnosti a to najmä z ekonomických a prevádzkových dôvodov hľadať dodávateľa vstupnej suroviny (kukuričnej siláže) na území SR a rovnako hľadať možnosti, kde digestát, vyfermentovaný tekutý zvyšok aplikovať na území SR. Sme toho názoru, že

posudzovanie navrhovanej činnosti prebieha na území SR, kde uplatňujeme legislatívu platnú na území SR“
„ďalej žiadame dopracovať vplyv navrhovanej činnosti presahujúcej štátne hranice, nakoľko uvedenou činnosťou bude nepochybne dochádzať, vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti, k vplyvom na životné prostredie a zdravie obyvateľstva v Poľskej republike“

Vysporiadanie navrhovateľa:
Tento bod je pripomienkovaný a vysvetlený pri subjekte č. 8, bod 1 a 2.
Ako navrhovateľ a investor chceme uviesť, že vyjadrenie OÚ SL, OSŽP, konkrétne jeho vedúceho Ladislava Poláka o nejakom zámernom prekrývaní z našej strany je neodborné, neprofesionálne a je čisto úmyselné, účelové a dovolíme si tvrdiť, že aj protizákonné v snahe bezdôvodne a bez akejkoľvek príčiny navrhovanú činnosť zmariť. Všetky stanoviská dotknutých orgánov ku Správe o hodnotená a k DUR a hlavne stanovisko Ministerstvo životného prostredia sú kladné, len vedúci OSŽP OÚ SL Ladislav Polák cez úsek Štátnej správy ochrany prírody sa vehementne snaží nesúhlasným stanoviskom znegovať navrhovanú činnosť. Navrhovaná činnosť je veľmi strategicky významná v dnešnej dobe, ako aj v budúcnosti pre zabezpečenie energetickej a hlavne ekologickej suroviny.
My, ako navrhovateľ a investor máme právo slobodne a voľne nakupovať a predávať certifikovaný tovar (základná vstupná surovina, digestát) tak na území Slovenskej republiky, ako aj na území celej EÚ. Dokumentácia, požadovaná v Rozsahu hodnotenia bola vypracovaná na veľmi kvalitnej odbornej a technickej úrovni, čomu by sa mal OÚ SL OSŽP v prvom rade odborne venovať. OÚ SL OSŽP a hlavne jeho vedúci Ladislav Polák ani nepovažovali za potrebné sa zúčastniť na verejnom prerokovaní. A preto uvádzať názor zo strany OÚ SL OSŽP o nevyriešení obehového hospodárstva je prinajmenšom nevhodné a primitívne.

Vyhodnotenie relevantnosti a odôvodnenosti:
Námietky nepovažujem za relevantné. Aplikácia digestátu/fugátu z bioplynových staníc je oblasť, ktorá je na území Slovenskej republiky v ustálenej a z pohľadu vplyvov na pôdu a životné prostredie uspokojivej podobe upravovaná platnou legislatívou (predovšetkým zákon č. 136/2000 Z.z. o hnojivách). Plnenie požiadaviek vyplývajúcich z tejto právnej normy navyše (opäť v ustálenej a uspokojivej podobe) kontroluje a vymáha Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky ako poverený orgán štátnej správy.
Aplikácia digestátu a predovšetkým podmienky za ktorých sa digestát môže aplikovať na poľnohospodársku pôdu, tak aby nedošlo k ujme na životnom prostredí, ale naopak aby táto aplikácia bola pre životné prostredie (a sprostredkovane aj pre zdravie ľudí) prospešná teda nie je žiadnou neznámou a neprebádanou oblasťou ale naopak ide o oblasť v ktorej je dispozícii široká poznatková báza a viac ako 10 ročné praktické skúsenosti s aplikáciou digestátu na území Slovenskej republiky. Spracovateľ tohto odborného posudku nedisponuje žiadnou relevantnou, overiteľnou informáciou preukazujúcou akýkoľvek škodlivý vplyv aplikácie digestátu (za predpokladu, že sú dodržané zákonom predpísané podmienky).
Ako hlavné požiadavky, definujúce nezávadnú a prospešnú aplikáciu digestátu je potrebné uviesť nasledovné:

- *povinnosť v pravidelných overovať akreditovanými chemickými analýzami predpísané kvalitatívne vlastnosti digestátu (vrátane obsahu prípadných škodlivých prvkov),*
- *povinnosť v pravidelných intervaloch certifikovať celý objem vyprodukovaného digestátu ako certifikované hnojivo (tzv. sekundárny zdroj živín),*
- *povinnosť aplikovať digestát v množstvách ktoré zabezpečia primerane nízku úroveň tzv. dusíkového zaťaženia pôdy a podzemnej vody,*
- *povinnosť aplikovať digestát výlučne vo vhodných sezónnych obdobiach.*

Je navyše potrebné zdôrazniť, že plnenie uvedených povinností Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky nielen vymáha ale aj priebežne náhodným spôsobom kontroluje u všetkých producentov digestátu.
Z uvedených faktov vyplýva predovšetkým skutočnosť, že aplikácia digestátu na poľnohospodársku pôdu je štandardným procesom a súčasťou environmentálne vhodného hospodárenia a nie je možné ju v žiadnom prípade považovať za rizikovú, resp. škodlivú činnosť. Rovnako z uvedených skutočností vyplýva aj dôsledok, že digestát je z bioplynovej stanice (a teda aj z posudzovanej Biometánovej stanice) možné expedovať výlučne v „režime hnojiva", t.j. ako certifikovaný sekundárny zdroj živín. Takýto expedovaný materiálový tok už ale predstavuje plnohodnotný produkt, ktorý spĺňa zákonom predpísané náležitosti, ktoré sú navyše harmonizované v celom priestore EÚ. Platí teda, že požiadavky, ktoré definujú plnohodnotne certifikovaný sekundárny zdroj živín sú identické v Slovenskej aj Poľskej republike a digestát certifikovaný ako sekundárny zdroj živín na území Slovenskej republiky teda napĺňa definíciu produktu/tovaru aj na území Poľskej republiky.
Keďže ale v zmysle platných zásad práva EÚ je zásada voľného pohybu tovaru kľúčovým prvkom pri vytváraní a rozvoji vnútorného trhu a je dokonca jednou zo základných zmluvných zásad EÚ (čl. 26 a 28 až 37 Zmluvy o fungovaní EÚ), nie je možné považovať cezhraničný pohyb tovaru za akokoľvek diskriminujúci prvok.
Rovnako platí, že v momente kedy daný materiálový výstupný tok z nejakej prevádzky (v tomto prípade digestát) dosiahne certifikovaný stav produktu / tovaru, nie je možné jeho šírenie na voľnom a otvorenom Európskom trhu považovať za potenciálne škodlivý výstup z navrhovanej činnosti. Sú to totižto práve požiadavky kladené na tento výstup, ktoré zabezpečujú takú úroveň kvality a čistoty, ktorá zabezpečí primeranú úroveň ochrany životného prostredia, bez potreby sledovania a ďalšieho hodnotenia toku tohto tovaru.
V tomto duchu je požiadavka postulovaná v bode 2.2.5 Rozsahu hodnotenia porovnateľná s požiadavkou na podrobné a záväzné sledovanie predaja a pohybu akéhokoľvek iného tovaru, resp. služby. Za ekvivalentný príklad preukazujúci neodôvodnenosť tejto požiadavky je možné považovať požiadavku na podrobnú a záväznú identifikáciu každého budúceho odberateľa (kupcu) pre každý automobil vyrobený v niektorej z automobiliek na území Slovenskej republiky ako aj požiadavku na cezhraničné posudzovanie každej automobilovej výroby na území Slovenskej republiky, ktoré umiestňujú svoju produkciu na zahraničné trhy. Keďže požiadavky tohto typu v informačnom systéme archivujúcom dokumentáciu zo všetkých procesov EIA na území Slovenskej republiky nie je možné nájsť, je to podľa môjho názoru dostatočne preukazný argument, dokazujúci neodôvodnenosť a hlavne nesplniteľnosť požiadavky, ktorú v bode 2.2.5 postuloval Príslušný orgán.
Je zároveň potrebné si uvedomiť, že požiadavka na taxatívne a záväzné vymedzenie všetkých budúcich odberateľov produktu, pre prevádzku, ktorá sa nachádza ešte len v štádiu procesu EIA (a teda nebola ani stavebne povolená a nie je v prevádzkovom, produkčnom stave) je v takomto rannom štádiu povoľovacieho procesu nielen neodôvodnená ale priamo nesplniteľná, nakoľko navrhovateľ (budúci prevádzkovateľ) nemôže s niekoľkoročným predstihom záväzne a vyčerpávajúco identifikovať všetkých budúcich odberateľov produktu, z prevádzky, ktorú ešte ani nepostavil.
S prihliadnutím na vyššie uvedené skutočnosti považujem vyššie uvedené námietky a požiadavky za neopodstatnené.

SÚHLASNÉ STANOVISKO S PRIPOMIENKAMI: Ministerstvo životného prostredia SR, Sekcia ochrany prírody a biodiverzity, Odbor štátnej správy ochrany prírody a krajiny, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava; list č. 2044/2023-6.3 z 13.9.2023

Ministerstvo životného prostredia SR, Sekcia ochrany prírody a biodiverzity, Odbor štátnej správy ochrany prírody a krajiny, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava vo svojom stanovisku uvádza jedinú pripomienku v nasledovnom znení:

Námietka: „Navrhovaná činnosť na uvedenej lokalite vstupuje do územia bez nadväznosti na existujúcu zástavbu, do krajiny so zvýšenou estetickou hodnotou, jedinečnou na území okresov Stará Ľubovňa a Sabinov, tvorenou poľnohospodárskou krajinou v bradlovom pásme. Celkový krajinný obraz v tejto lokalite sa nenávratne zmení. V tomto prípade by bolo vhodné zabezpečiť zmierňujúce opatrenie a to vysadením vzrastlej zelene okolo navrhovanej činnosti aj z južnej strany, aby navrhovaná činnosť nepôsobila rušivo v danom území a aby sa vytvorila vegetačná clona medzi samotnou navrhovanou činnosťou a príjazdovou komunikáciou.“

Vysporiadanie navrhovateľa:
Vegetačná clona z južnej strany Biometánovej stanice bude realizovaná po ukončení výstavby a po realizácii terénnych úprav okolia stavby.

***Vyhodnotenie relevantnosti a odôvodnenosti**: Námietku považujem za relevantnú a oprávnenú. S ohľadom na skutočnosť, že v Primeranom hodnotení vplyvu na územia NAURA 2000 sú definované zmierňujúce opatrenia, ktorých súčasťou je návrh na výsadbu krovinatých porastov v konkrétnom druhovom zložení (t.j. prakticky to isté opatrenie, len podstatne podrobnejšie formulované) je **možné vyššiu uvedenú požiadavku Ministerstvo životného prostredia SR, Sekcia ochrany prírody a biodiverzity, Odbor štátnej správy ochrany prírody a krajiny považovať za akceptovanú (prijatím tohto opatrenia)**.*

SÚHLASNÉ STANOVISKO S PRIPOMIENKAMI: Okresný úrad Stará Ľubovňa, Pozemkový a lesný odbor, Nám. gen. Štefánika 1, 064 01 Stará Ľubovňa,; list č. OU-SL-PLO-2023/007174-002 zo 16.9.2023

Okresný úrad Stará Ľubovňa, Pozemkový a lesný odbor, Nám. gen. Štefánika 1, 064 01 Stará Ľubovňa vo svojom stanovisku pripomienky v nasledovnom znení:
Stanovisko : „Okresný úrad Stará Ľubovňa, pozemkový a lesný odbor súhlasí s navrhovaným zámerom stavby na poľnohospodárskej pôde za dodržania týchto podmienok:

1. Zabezpečiť, aby pri realizácii prác nedošlo k poškodeniu a zhoršeniu prirodzených vlastností predmetnej a priľahlej poľnohospodárskej pôdy.
2. Nenarušovať ucelenosť honov a nesťažovať obhospodarovanie poľnohospodárskej pôdy nevhodným situovaním stavby, jej delením a drobením alebo vytváraním častí nevhodných na obhospodarovanie poľnohospodárskymi mechanizmami.
3. Vykonať skrývku humusového horizontu poľnohospodárskej pôdy odnímanej natrvalo a zabezpečiť jej hospodárne a účelné využitie na základe bilancie skrývky humusového horizontu.
4. Zabezpečiť základnú starostlivosť o poľnohospodársku pôdu odňatú podľa § 17 zákona o ochrane poľnohospodárskej pôdy až do realizácie stavby najmä pred zaburinením pozemkov a porastom samonáletu drevín.

Pred začiatkom vykonávania stavebných prác, t. j. nepoľnohospodárskej činnosti na poľnohospodárskej pôde, je investor stavby povinný:

Pri trvalom odňatí poľnohospodárskej pôdy požiadať Okresný úrad Stará Ľubovňa, pozemkový a lesný odbor o odňatie PP v zmysle § 17 zákona o ochrane poľnohospodárskej pôdy a k žiadosti predložiť nasledovné doklady a náležitosti:

a/ projektovú dokumentáciu,

b/ základné identifikačné údaje o pozemkoch:

- dve vyhotovenia GP,
- potvrdenie o bonitovanej pôdno-ekologickej jednotke,

c/ bilanciu skrývky humusového horizontu poľnohospodárskej pôdy s návrhom na jej hospodárne využitie spracovanú podľa § 3 vyhlášky MP SR č. 508/2004 Z. z.,

d/ vyjadrenie účastníkov konania a dotknutých orgánov štátnej správy a samosprávy,

e) právoplatné územné rozhodnutie, alebo potvrdenie stavebného úradu o zlúčení územného a stavebného konania.

Pri použití poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodársky zámer na čas kratší ako 1 rok vrátane uvedenia poľnohospodárskej pôdy do pôvodného stavu dodržať dobu realizácie prác a postupovať podľa § 18 zákona o ochrane poľnohospodárskej pôdy:

- vykonať skrývku humusového horizontu poľnohospodárskej pôdy a zabezpečiť starostlivosť o skladovanú skrývku na základe bilancie skrývky humusového horizontu,
- doložiť návrh vrátenia poľnohospodárskej pôdy do pôvodného stavu,
- zabezpečiť ošetrenie skládky a následné vrátenie dočasne odňatej poľnohospodárskej pôdy do pôvodného kvalitatívneho stavu jednoduchou spätnou rekultiváciou, t.j. vyčistením manipulačných plôch a rozhrnutím skladovaného podorničia a ornice na celú plochu dočasného odňatia,

oznámiť orgánu ochrany poľnohospodárskej pôdy začiatok a ukončenie použitia poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodársky účel.“

Vysporiadanie navrhovateľa:
Akceptujeme všetky podmienky. Budú zapracované do ďalšieho stupňa projektovej dokumentácie.

Vyhodnotenie relevantnosti a odôvodnenosti: *Požiadavky Pozemkového a lesného odboru považujem za relevantné a oprávnené. Za konkrétne, špecifické opatrenia je možné považovať požiadavky uvedené v prvej časti tohto stanoviska. Tieto požiadavky navrhujem v plnom rozsahu prebrať do záväzného rozsahu opatrení a podmienok. Následné pripomienky týkajúce sa postupu navrhovateľa pri vynímané pôdneho fondu sú „automatické“, legislatívne ukotvené požiadavky, ktoré sa na navrhovateľa vzťahujú bez ohľadu na to, či sú v rozsahu opatrení uvedené alebo nie. Z uvedených dôvodov nepovažujem za potrebné tieto pripomienky zapracovať do rozsahu opatrení.*

3.2.1.3. Dotknuté obce

V zmysle kapitoly A.II.12 vypracovanej Správy o hodnotení je za dotknutú obec považovaná obec Šarišské Jastrabie.
Aj napriek uvedenej skutočnosti doručili k Správe o hodnotení stanoviská dve ďalšie obce:

- Obec Ďurková,
- Obec Pusté Pole.

Stanoviská uvedených obcí v tejto časti uvádzam aj napriek skutočnosti, že formálne nepatria do rozsahu dotknutých obcí. Keďže obidve doručené stanoviská sú po obsahovej stránke identické a neobsahujú žiadne explicitne formulované námietky, pripomienky resp. doplňujúce požiadavky, v tejto časti ich len uvádzam v plnom znení.

STANOVISKO: Obec Ďurková, Ďurková 18, 065 41 Ľubotín; list č. OcÚ 15/2023-003 z 12.9.2023: Obec Ďurková, v zastúpení starostkou Ivanou Opinovou, vydáva toto stanovisko k správe o hodnotení navrhovanej činnosti. Na základe verejne dostupných informácií boli na obci podané len ústne námietky obyvateľov obce Ďurková proti plánovanej výstavbe „Biometánová stanica 4,0 MW ENG“. Podľa nám dostupných informácií bol zo strany obyvateľov dotknutých obcí iniciovaný zber podpisov. „Petícia“ proti plánovanej výstavby „Biometánová stanica 4,0 MW ENG“.
Informácie pre verejnosť boli vyvesené na úradnej tabuli obce, ako aj na webovom sídle obce Ďurková od 10.08.2023 do 11.09.2023.

Vysporiadanie navrhovateľa:
Akceptujeme, tu je ale potrebné zdôrazniť, že Obec Ďurková nie je nijako reálne dotknutým orgánom k navrhovanej činnosti a bola účelovo a úmyselne zaradená vedúcim Odboru starostlivo o životné prostredie Okresného úradu Stará Ľubovňa Ladislavom Polákom, ako aj ním povereným pracovníkom až do povinného hodnotenia. Túto skutočnosť jednoznačne potvrdzuje aj fakt, že Obec Ďurková nebola stanovená ako dotknutý orgán do zisťovacieho konania, ktoré predchádzalo povinnému hodnoteniu.

STANOVISKO: Obec Pusté Pole, Pusté Pole 66, 065 41 Ľubotín; list č. Pu-57/2023-OcÚ-001 z 11.9.2023: Obec Pusté Pole, v zastúpení starostom Ondrejom Andraščíkom, vydáva toto stanovisko k správe o hodnotení navrhovanej činnosti. Na základe verejne dostupných informácií boli na obci podané len ústne námietky obyvateľov obce Pusté Pole proti plánovanej výstavbe „Biometánová stanica 4,0 MW ENG“. Podľa nám dostupných informácií bol zo strany obyvateľov dotknutých obcí iniciovaný zber podpisov. „Petícia“ proti plánovanej výstavby „Biometánová stanica 4,0 MW ENG“.
Informácie pre verejnosť boli vyvesené na úradnej tabuli obce, ako aj na webovom sídle obce Pusté Pole od 10.08.2023 do 11.09.2023.

Vysporiadanie navrhovateľa:
Akceptujeme, tu je ale potrebné zdôrazniť, že Obec Pusté Pole nie je nijako reálne dotknutým orgánom k navrhovanej činnosti a bola účelovo a úmyselne zaradená vedúcim Odboru starostlivo o životné prostredie Okresného úradu Stará Ľubovňa Ladislavom Polákom, ako aj ním povereným pracovníkom až do povinného hodnotenia. Túto skutočnosť jednoznačne potvrdzuje aj fakt, že Obec Pusté Pole nebola stanovená ako dotknutý orgán do zisťovacieho konania, ktoré predchádzalo povinnému hodnoteniu.

3.2.1.4. Dotknutá verejnosť

Z okruhu dotknutej verejnosti doručilo k Správe o hodnotení stanovisko iba občianske združenie Združenie domových samospráv, o.z.

SÚHLASNÉ STANOVISKO S PRIPOMIENKAMI: Združenie domových samospráv, o.z., Rovniankova 14, P.O. BOX 218, 851 02 Bratislava, stanovisko z 21.8.2023

Občianske združenie uvádza vo svojom stanovisku dve nasledovné pripomienky:
Pripomienka: „Poukazujeme však praktickú stránku vplyvu na ovzdušie, a tým sú otvorené zásobníky vyfermentovaných zvyškov (koncový sklad) – stavebný objekt SO 03. Mnohé obdobné prevádzky majú práve s týmto problém a zakrývajú tieto nádrže v záujme eliminácie zápachu. Nie je to teda zanedbateľný vplyv a blízkosť obydlí 900 m nie je pre intenzitu zápachu neprekonateľnou prekážkou.“

Vysporiadanie navrhovateľa:
Tento bod je pripomienkovaný a vysvetlený pri subjekte č. 8, bod 4.

Vyhodnotenie relevantnosti a odôvodnenosti:
S prihliadnutím na primerane odborné doplňujúce vysvetlenie navrhovateľa, v ktorom upresňuje, že všetky objekty skladovania digestátu budú hermeticky uzavreté, považujem uvedenú doplňujúcu požiadavku za plnohodnotne vysporiadanú.

Pripomienka: „Preto žiadame uviesť dôvody, prečo nedochádza po anaeróbnom procese výroby bioplynu k aeróbnemu zhodnoteniu digestátu (fugátu), čo by zásadným spôsobilo skvalitnenie výsledného produktu a jeho schopnosť rýchleho rozkladu v pôde s prevládajúcou organickou povahou nad minerálnou. V digestáte sa tiež môžu nachádzať toxické látky, hlavne ťažké kovy. Tieto sa tam dostávajú z odpadov. Z odpadov z poľnohospodárskeho chovu zvierat sa do digestátu dostávajú hlavne meď a zinok. Aj preto je vhodné digestát upraviť. Napríklad je vhodné miešanie s inými (rastlinnými) odpadmi a následné aeróbne spracovanie (kompostovanie). V procese kompostovania sa upravia vlastnosti a zmiešaním s rastlinným odpadom sa zníži koncentrácia ťažkých kovov vo výslednom komposte.“

Vysporiadanie navrhovateľa:
Navrhovaná činnosť BMS je absolútne uzavretý technologický systém tak do ovzdušia ako aj do zeme (pôdy). Je oveľa účinnejšie digestát (fugát) aplikovať priamo na pôdu a následne ho zapracovať hlbokou orbou do pôdy ako ho miešať s inými rastlinnými odpadmi pri kompostovaní. Tu je potrebné zdôrazniť, že kompostoviská sú otvorené systémy, z ktorých prakticky všetok vytvorený metán pri fermentácii uniká voľne do ovzdušia.

Vyhodnotenie relevantnosti a odôvodnenosti:
Spracovateľ Odborného posudku nemá žiadnu vedomosť o technológii bioplynovej stanice, ktorá by umožňovala technologicky a ekonomicky zmysluplné následné kompostovanie digestátu. Vzhľadom na vysoký podiel vody v produkovaním digestáte jeho zmiešavanie s inými biologicky rozložiteľnými odpadmi za účelom kompostovania nie je vhodným procesným postupom, keďže kvalitný proces kompostovania vyžaduje určitý maximálny podiel vlhkosti v kompostovanej biomase (aby sa predchádzalo hnilobným procesom a s tým spojenými emisiami nadmerne zapáchajúcich látok a metánu).
V Európskom hospodárskom priestore (najbližšie k SR už aj v Českej republike) sú v posledných rokoch dohľadateľné prevádzkové pokusy s využitím separátu (zvyškovej sušiny

odseparovanej z digestátu) v procese kompostovania v kombinácii s inými vstupnými biologicky rozložiteľnými materiálmi a takýto druh procesu je teoreticky predstaviteľný aj na posudzovanej prevádzke. Keďže ale proces kompostovania vyžaduje podstatné rozšírenie ako objektovej skladby prevádzky, tak aj navrhovaných vstupov, ich množstiev ako aj procesných postupov a implikuje zásadne odlišné predpokladané vplyvy na životné prostredie, nie je možné bez ďalšieho podrobného posúdenia takýto procesný postup jednoducho zakomponovať do aktuálne posudzovanej činnosti. Občianskym združením navrhovaný ďalší postup úpravy hlavného výstupného materiálového prúdu je možné (výlučne pre spomínanú časť zvyškovej sušiny – separátu) dať do pozornosti prevádzkovateľa s odporúčaním zvážiť možnosť takéhoto následného využitia a v prípade jeho využiteľnosti v prvom kroku predovšetkým podrobne posúdiť a vyhodnotiť jeho očakávané pozitívne aj negatívne vplyvy na životné prostredie (v novom procese posudzovania vplyvov na životné prostredie).
Spracovateľ Odborného posudku považuje za potrebné uviesť na pravú mieru informáciu o možnej prítomnosti toxických látok, hlavne ťažkých kovov. Ako bolo uvedené na iných miestach tohto Odborného posudku, digestát z každej bioplynovej stanice prevádzkovanej na území Slovenskej republiky podlieha minimálne 1x ročne povinnej recertifikácii, ktorej súčasťou je aj analytický rozbor jeho zloženia, vrátane analýzy obsahu prítomných ťažkých kovov. Spracovateľ Odborného posudku má k dispozícii niekoľko 100 protokolov z takýchto akreditovaných analytických rozborov vrátane digestátu z bioplynových staníc, ktoré spracúvajú biologicky rozložiteľný odpad každého druhu a nenachádza sa medzi nimi jeden jediný protokol, ktorý by preukazoval zvýšené koncentrácie ťažkých kovov. Rovnako nemá spracovateľ z dlhoročnej praxe žiadnu vedomosť o tom, že by Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky ako poverený certifikačný orgán v tejto veci niektorej z bioplynových staníc nevydal certifikát o tzv. sekundárnom zdroji živín z dôvodu zvýšenej koncentrácie ťažkých kovov.
Na základe uvedených skutočností považujem vyššie uvedenú pripomienku občianskeho združenia za nepodloženú a neodôvodnenú.

3.2.2. Verejné prerokovanie

V zmysle §34 ods.2 zákona č. 24/2006 Z.z. je dotknutá obec do uplynutia doby vystavenia všeobecne zrozumiteľného záverečného zhrnutia podľa §34 ods. 1 zákona č. 24/2006 Z.z. povinná po dohode a v spolupráci s navrhovateľom zabezpečiť verejné prerokovanie navrhovanej činnosti.
V zmysle §34 ods.3 zákona č. 24/2006 Z.z. oznámi dotknutá obec termín a miesto konania verejného prerokovania podľa §34 ods. 1 zákona č. 24/2006 Z.z. verejnosti najneskôr desať pracovných dní pred jeho konaním a prizve naň príslušný orgán, rezortný orgán a dotknutý orgán.
V zmysle §34 ods.5 zákona č. 24/2006 Z.z. môžu dotknuté obce vykonať spoločné verejné prerokovanie.

Obec Šarišské Jastrabie, listom č. 122/2023-2 zo 22.08.2023 oznámila v zmysle §34 ods.2 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie termín a miesto konania verejného prerokovania (zasadačka Obecného úradu Šarišské Jastrabie, 19.9.2023 o 10:00 hod.). Termín a miesto konania verejného prerokovania obec oznámila aj príslušnému orgánu, rezortnému orgánu a dotknutým orgánom.
Záznam z verejného prerokovania Správy o hodnotení zaslala obec dňa 27.09.2023 na príslušný orgán. Prílohou záznamu je prezenčná listina všetkých účastníkov verejného prerokovania.
Vyhodnotenie splnenia zákonom stanovených podmienok: Dotknutá obec splnila zákonnú povinnosť oznámiť konanie verejného prerokovania minimálne 10 dní pred jeho konaním.
Dotknuté obce splnili zákonom stanovenú povinnosť prizvať na verejné prerokovanie príslušný orgán, rezortný orgán aj dotknuté orgány.

ZÂZNAM z verejného prerokovania Správy o hodnotení vplyvov na životné prostredie podľa zákona NR SR č 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov k navrhovanej činnosti „ Biometánová stanica 4,0 MW ENG“

Prítomní:

- zástupcovia, starostovia dotknutých obcí Šarišské Jastrabie, Pusté Pole, Kyjov, Ďurková
- zástupca navrhovateľa, Ľubomír Opina,
- spracovateľka Správy o hodnotení – Ing. Andrea Kiernozsová, spoluriešiteľka Správy o hodnotení – Valéria Bočková.
- P. Michal Šulík, občan s trvalým pobytom v obci Pusté Pole.

Priebeh verejného prerokovania
Verejné prerokovanie otvoril a prítomných privítal starosta Obce Šarišské Jastrabie, PaedDr. Ľubomír Rešetár. Všetkých prítomných oboznámil so zaslaním Správy o hodnotení vplyvov na životné prostredie podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov k navrhovanej činnosti „ Biometánová stanica 4,0 MW ENG“, ktorá bola doručená navrhovateľovi, dotknutým obciam, dotknutej verejnosti (účastníkom konania), ďalej povoľujúcemu orgánu a ostatným dotknutým orgánom.

Po uvedenom úvodnom prejave vystúpila Ing. Andrea Kiernoszová ako spracovateľka environmentálnej dokumentácie – Správy o hodnotení. V krátkosti vysvetlila doterajší priebeh procesu posudzovania vplyvov, dôvod a význam verejného prerokovania a predpokladané následné pokračovanie procesu posudzovania.
Následne bola otvorená časť diskusia, v ktorej zazneli predovšetkým nasledovné otázky, námietky a pripomienky (všetky otázky, námietky a pripomienky sú uvedené v skrátenej podobe, ich plné znenie je k nahliadnutiu v zápisnici z verejného prerokovania):

- Starostka obce Ďurková tlmočila obavy a nejasnosti obyvateľov obce a požiadala o bližšie informácie súvisiace s prepravou vstupných surovín a výstupných produktov, zaťaženosť cestných komunikácií a železničnej trate v súvislosti s prevádzkou BMS, o stanovení miesta prekládky do železničných vagónov o vplyvoch činnosti na kvalitu ovzdušia.
- Starosta obce Pusté Pole sa informoval o spôsobe dopravy vstupnej suroviny a výstupného produktu a navrhovanej dopravnej trase.
- Starosta obce Kyjov sa informoval na obdobný problém – obavy obyvateľov v súvislosti s dopravnou záťažou.
- Starostovia obcí Pusté Pole a Kyjov a pán Šulík z obce Pusté Pole vyjadrili obavy súvisiace s pachovými vplyvmi navrhovanej činnosti na obytné časti obcí.
- Starostka obce Ďurková žiadala o informáciu, ako sa bude postupovať v prípade havarijnej situácie. Tiež sa zaujímala o dôvod výberu lokality.
- Starosta obce Pusté Pole sa informoval o pracovných príležitostiach v súvislosti s prevádzkou BMS.
- Starosta obce Kyjov sa opýtal, ako sa bude postupovať v procese EIA v prípade, že obyvatelia budú mať námietky.

Záverečné vyhodnotenie a záver posudzovateľa k verejnému prerokovaniu: Verejné prerokovania bolo realizované v súlade so zákonom o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.
Informácie prezentované na verejnom prerokovaní zo strany navrhovateľa aj spracovateľky Správy o hodnotení hodnotím ako primerané zmyslu účelu verejného prerokovania (ktorým je v skrátenej a odborne primerane náročnej podobe informovať dotknutú verejnosť o navrhovanej činnosti a jej relevantných environmentálnych aspektoch.
Navrhovateľ a spracovateľka Správy o hodnotení uspokojivo a v primeranom rozsahu zodpovedali všetky otázky a pripomienky zo strany účastníkov verejného prerokovania

3.3. Komplexné zhodnotenie vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie

3.3.1. Úplnosť zistenia kladných a záporných vplyvov činnosti vrátane ich vzájomného pôsobenia

Spracovateľ Správy o hodnotení v kapitole C.III identifikoval a vyhodnotil všetky základné okruhy vplyvov, ktoré určuje predpísaná štruktúra Správy o hodnotení (v zmysle Prílohy č.11 zákona č. 24/2006 Z.z.).
V nasledujúcich čiastkových kapitolách uvádzam stručný prehľad najdôležitejších kladných a záporných vplyvov identifikovaných v rámci jednotlivých základných okruhov a v záverečnej čiastkovej kapitole tejto časti hodnotím úplnosť zistenia vplyvov.

3.3.1.1. Vplyvy na obyvateľstvo, vrátane hodnotenia zdravotných rizík – identifikované kladné a záporné vplyvy

Spracovateľ Správy o hodnotení v tejto časti v primeranom rozsahu identifikoval ako vplyvy počas výstavby tak aj vplyvy počas prevádzky. S ohľadom na skutočnosť, že prevádzkovú fázu posudzovanej činnosti nie je možné časovým spôsobom obmedziť je neprítomnosť identifikácie vplyvov po ukončení prevádzky akceptovateľná.
V etape výstavby identifikoval ako najvýznamnejšie vplyvy:

- sekundárna prašnosť z vyvolanej dopravy,
- zvýšené emisie z výfukových plynov z vyvolanej dopravy,
- zvýšená akustická záťaž z vyvolanej dopravy,
- zvýšené riziko znečistenia pôdy a podzemnej vody v dôsledku prípadného havarijného úniku ropných látok zo stavebných mechanizmov.

S použitím metódy expertného úsudku pri všetkých vyššie uvedených vplyvoch spracovateľ Správy došiel k odôvodnenému záveru, že celkový rozsah a významnosť vplyvov počas výstavby budú v akceptovateľných medziach.

V etape prevádzky identifikoval ako najvýznamnejšie vplyvy

- zvýšená dopravná záťaž,
- znečistenie ovzdušia v dôsledku vyvolanej dopravy a vnútroareálovej obsluhy,
- hluková záťaž z vlastnej technológie, z vyvolanej dopravy a z vnútroareálovej obsluhy,
- zdravotné riziká vyplývajúce z vyššie identifikovaných vplyvov.

Čiastkový záver spracovateľa: *S použitím metódy expertného úsudku došiel spracovateľ Správy k odôvodnenému záveru, že celkový rozsah a významnosť vyššie uvedených vplyvov budú hlboko pod príslušnými, legislatívne ustanovenými hraničnými hodnotami a budú teda prijateľné.*
K uvedenému záveru došiel okrem iného aj na základe vyhodnotenia navrhovaného umiestnenia posudzovanej činnosti na lokalitu, ktorá je situovaná v primeranej vzdialenosti od najbližších obytných zón. Uvedená skutočnosť je dôležitá aj v kontexte príslušným orgánom požadovaného iného návrhu lokalitného umiestnenia, s odôvodnením, že navrhovateľ by mal zvážiť umiestnenie navrhovanej činnosti na niektorom z tzv. brown-fieldov

tvorených okolitými areálmi opustených poľnohospodárskych družstiev. Uvedený návrh a požiadavka Príslušného orgánu je ale v pomerne zásadnom rozpore s princípom priority ochrany zdravia obyvateľov. V zmysle tohto princípu a zaužívanej aplikačnej praxe majú v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie faktory negatívne ovplyvňujúce zdravie a celkový komfort obyvateľov podstatne vyššiu váhu ako faktory vplyvu na celkovú scenériu krajiny. Keďže požiadavka na umiestnenie navrhovanej činnosti do niektorého z areálov bývalých poľnohospodárskych družstiev (ktoré sa vo všeobecnosti nachádzajú v tesnom dotyku s obytnými zónami) by mala za priamy následok zhoršenie kvality obyvateľov priľahlých obytných zón, hodnotím uvedenú požiadavku Príslušného orgánu ako neprimeranú a v rozpore s princípmi procesu posudzovania vplyvov.
So závermi spracovateľa v tejto čiastkovej kapitole súhlasím v plnom rozsahu.

3.3.1.2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery – identifikované kladné a záporné vplyvy

V prípade geomorfologických pomerov spracovateľ konštatuje neprítomnosť akýchkoľvek významných negatívnych vplyvov ako počas výstavby tak počas prevádzky.
V prípade horninového prostredia spracovateľ identifikoval vplyvy štandardného rozsahu vyplývajúce z predpokladaného spôsobu zakladania stavby. Uvedené vplyvy nepovažuje za významné. K vplyvom na horninové prostredie sú rovnako priradené riziká rôznych havarijných únikov počas výstavby aj počas prevádzky, ktoré bude potrebné obmedzovať predovšetkým prevádzkovými opatreniami.
Čiastkový záver spracovateľa: *S použitím metódy expertného úsudku došiel spracovateľ Správy k odôvodnenému záveru, že celkový rozsah a významnosť vyššie uvedených vplyvov budú hlboko pod príslušnými, legislatívne ustanovenými hraničnými hodnotami a budú teda prijateľné.*
So závermi spracovateľa v tejto čiastkovej kapitole súhlasím v plnom rozsahu.

3.3.1.3. Vplyvy na klimatické pomery a zraniteľnosť navrhovanej činnosti voči zmene klímy – identifikované kladné a záporné vplyvy

Spracovateľ nepredpokladá závažné negatívne vplyvy navrhovanej činnosti na zmenu klimatických pomerov v dotknutom území ani v etape výstavby ani v etape prevádzky. Rovnako nepredpokladá negatívne vplyvy na mikroklimatické pomery.
Ako pozitívny vplyv spracovateľ identifikuje nepriame zníženie produkcie skleníkových plynov, ktoré vznikajú v dôsledku skládkovania.
Zistený nedostatok a Čiastkový záver spracovateľa*: Činnosť výroby biometánu z obnoviteľných zdrojov je, v podmienkach a situácii kedy nadobúdajú na význame problémy spojené s klimatickou zmenou ako aj problémy spojené s energetickou krízou (vyvolanou vojnovým konfliktom na Ukrajine) činnosťou s extrémne vysokým pozitívnym prínosom k riešeniu resp. minimalizácii vyššie uvedených problémov modernej doby. Je názorom spracovateľa Odborného posudku, že spracovateľ Správy o hodnotení nevenoval dostatočnú pozornosť identifikácii a celkovému vyhodnoteniu pozitívnych dopadov navrhovanej činnosti na faktory ovplyvňujúce klimatickú zmenu a na energetickú bezpečnosť Slovenskej republiky. Celkový pozitívny vplyv a prínos navrhovanej činnosti je v týchto aspektov podľa názoru spracovateľa Odborného posudku významne vyšší ako prezentovaný v predloženej Správe o hodnotení.*

S ohľadom na skutočnosť, že ide o pochybenie spracovateľa Správy o hodnotení, ktoré nepodceňuje očakávané negatívne vplyvy na životné prostredie (ale naopak podceňuje oprávnene očakávané pozitívne vplyvy navrhovanej činnosti) nepovažujem uvedený nedostatok za natoľko významný aby zneplatnil resp. zásadne zmenil celkové závery procesu posúdenia.

3.3.1.4. Vplyvy na ovzdušie – identifikované kladné a záporné vplyvy

Spracovateľ Správy o hodnotení v tejto časti v primeranom rozsahu identifikoval ako vplyvy počas výstavby tak aj vplyvy počas prevádzky (*s výnimkou uvedenou vo vyhodnotení tejto časti*).
V etape výstavby identifikoval ako najvýznamnejšie faktory podmieňujúce (negatívne) vplyvy na ovzdušie:

- stavebné mechanizmy,
- nákladná doprava,
- stavenisko.

S ohľadom na umiestnenie dotknutého územia (v primeranej odstupovej vzdialenosti od obytných zón) sa celkové vplyvy výstavby na ovzdušie hodnotia ako málo významné.

V etape prevádzky spracovateľ identifikoval dve hlavné zložky vplyvu na ovzdušie:

- vlastná technológia prevádzky
- vyvolaná dopravná obsluha.

S použitím metódy expertného úsudku vyhodnotil spracovateľ celkový vplyv navrhovanej činnosti na ovzdušie ako akceptovateľný (úrovne imisného zaťaženia sú hlboko pod stanovenými limitmi pre všetky hodnotené znečisťujúce látky).
***Zistený nedostatok a Čiastkový záver spracovateľa**: Keďže fyzikálnym princípom vlastného zariadenia na tzv. „upgrade“ bioplynu produkovaného v procese anaeróbnej fermentácie na biometán je zvyšovanie podielu metánu v produkovanom plyne procesom oddeľovania CO_2 prítomného v tomto plyne (spolu s ďalšími čiastkovými procesmi odstraňovania nečistôt ako H_2S) je nevyhnutným vedľajším materiálovým výstupným prúdom aj prúd tohto CO_2, ktorý sa (v podobe tzv. „odfuku“) vo vyčistenej podobe (t.j. prakticky ako čistý CO_2) vypúšťa do vonkajšieho ovzdušia. Aj napriek skutočnosti, že ide o čistý CO_2, t.j. z pohľadu kvality ovzdušia o neškodný plyn, ide zároveň o skleníkový plyn a takýto organizovaný „odfuk“ napĺňa definíciu výduchu v zmysle platnej terminológie zákona č. 146/2023 Z.z. o ochrane ovzdušia. Na takýto odfuk sa následne v ďalšej etape povoľovacieho procesu nadväzujú povinnosti jeho kategorizácie a povolenia ako zdroja znečistenia ovzdušia. Zároveň platí, že kontinuálne, organizované vypúšťanie akejkoľvek plynnej zložky do vonkajšieho ovzdušia je nutné hodnotiť ako vplyv posudzovanej technológie na životné prostredie, čo predložená Správa o hodnotení nerobí a uvedený vplyv nijakým spôsobom ani neidentifikuje a ani nehodnotí.*
Na druhej strane, s ohľadom na nasledujúce skutočnosti:

- *plyn vypúšťaný uvedený odfukom má charakter vysoko čistého CO_2, t.j. plynnej zložky, ktorá sa vo vonkajšom ovzduší vyskytuje prirodzene*
- *celkové množstvo vypúšťaného CO_2 bude zodpovedať cca 20 – 40% objemového podielu z celkového objemu spracovaného bioplynu a bude teda (z pohľadu vplyvov na vonkajšie ovzdušie) na akceptovateľnej úrovni*

- *samotný princíp anaeróbnej fermentácie s následným energetickým využitím vznikajúceho biometánu (a s tým spojenou konverziou na CO_2) predstavuje z pohľadu vplyvu na klimatickú zmenu vysoko pozitívny vplyv, keďže ide o konverziu ktorá znižuje negatívny skleníkový potenciál (jednak z dôvodu spomínanej konverzie a jednak z dôvodu náhrady fosílnych zdrojov energie zdrojom obnoviteľným)*

je možné ***celkový vplyv CO_2 vypúšťaného cez uvedený odfuk do vonkajšieho ovzdušia považovať v kumulatívnom hodnotení za zanedbateľný, resp. dokonca priamo za pozitívny. Z uvedených dôvodov nepovažujem vyššie uvedený nedostatok za významný***.

3.3.1.5. Vplyvy na vodné pomery a Vplyvy na pôdu – identifikované kladné a záporné vplyvy

Spracovateľ v tejto časti hodnotil ako vplyvy počas výstavby tak aj vplyvy počas prevádzky a to ako na vodné toky v bezprostrednom okolí tak aj na podzemné vody a na pôdne prostredie. Identifikácia vplyvov je rozdelená na etapu výstavby a etapu prevádzky.
Vplyvmi v etape výstavby sú predovšetkým riziká pri zaobchádzaní s kvapalnými znečisťujúcimi látkami pri práci stavebných mechanizmov a rekonštrukcia objektu čerpacej stanice, ktorá sa nachádza v bezprostrednej blízkosti vodného toku.
K vplyvom počas prevádzky spracovateľ radí predovšetkým riziká pri zaobchádzaní so znečisťujúcimi látkami, s ktorými sa na prevádzke bude manipulovať.
Zistený nedostatok a Čiastkový záver spracovateľa: *Navrhovateľ formálne hodnotí predpokladané vplyvy navrhovanej Biometánovej stanice na povrchové a podzemné vody a dochádza (k správnemu) záveru, že vplyvy na povrchové a podzemné vody pri „správne prevádzkovanom zariadení“ je možné považovať za nesignifikantné, resp. priamo za neprítomné. Potiaľto je úvaha a argumentácia navrhovateľa korektná.*
Považujem ale za potrebné upozorniť na skutočnosť, že navrhovateľ sa v Správe o hodnotení len v minimálnom rozsahu venuje práve tým aspektom požiadaviek na stavebné prevedenie a na vlastnú prevádzku Biometánovej stanice, ktorých úlohou je minimalizovať pravdepodobnosť neštandardných, havarijných situácií s potenciálnom poškodenia povrchových a podzemných vôd. S ohľadom na skutočnosť, že na území Slovenskej republiky je v dlhodobej (viac ako 10 ročnej) prevádzke viac ako 100 bioplynových staníc, existuje pomerne široká a štatisticky preukazná báza informácií o účinnosti jednotlivých stavebných a prevádzkových opatrení, pričom z tejto bázy informácií vyplýva neodškriepiteľná skutočnosť, že riziko havarijného úniku digestátu (resp. fugátu) z bioplynových staníc je nenulové a patrí k jedným z mála preukázateľne sa vyskytujúcich negatívnych vplyvov zariadení tohto typu. Za uvedenú viac ako desaťročnú históriu prevádzky bioplynových staníc došlo na území Slovenskej republiky k niekoľkým významným únikom digestátu z bioplynových staníc do životného prostredia.
Je zároveň ale potrebné povedať, že prakticky vo všetkých prípadoch išlo o úniky, ktoré neboli zapríčinené nevhodným stavebným prevedením ale nevhodnými prevádzkovými opatreniami, pričom drvivá väčšina prípadov bola zapríčinená zásadným zanedbaním bezpečnostných a prevádzkových povinností prevádzok, ktoré sa nachádzali v niektorej z foriem tzv. úpadku (konkurz, reštrukturalizácia) zo strany príslušného správcu daného úpadcu.
Z uvedených skutočností vyplývajú túto skupiny vplyvov platia tri zásadné skutočnosti:

- *všeobecne aplikované stavebné prevedenie bioplynových staníc a požiadavky, ktoré na toto stavebné prevedenie kladie príslušná legislatíva (predovšetkým zákon č. 364/2004 Z.z. o vodách a Vyhláška MŽP SR č. 200/2018 Z.z.) sú pre účely minimalizácie rizika znečistenia povrchových a podzemných vôd na akceptovateľnú úroveň plne postačujúce a pokiaľ navrhovateľ pri výstavbe splní všetky relevantné požiadavky*

ustanovené v týchto predpisoch je možné predpokladať prijateľnú mieru ochrany životného prostredia a predovšetkým povrchových a podzemných vôd,

- *všeobecne aplikované požiadavky na prevádzkovú prax v oblasti nakladania s tzv. znečisťujúcimi látkami, ktoré definuje príslušná legislatíva (predovšetkým zákon č. 364/2004 Z.z. o vodách a Vyhláška MŽP SR č. 200/2018 Z.z.) sú pre účely minimalizácie rizika znečistenia povrchových a podzemných vôd na akceptovateľnú úroveň plne postačujúce a pokiaľ navrhovateľ bude pri prevádzke plniť všetky relevantné, legislatívne ustanovené povinnosti je možné predpokladať prijateľnú mieru ochrany životného prostredia a predovšetkým povrchových a podzemných vôd,*
- *s ohľadom na skutočnosť, že nie je možné zabezpečiť 100 %-nú istotu toho, že k havarijnému úniku nedôjde (predovšetkým na základe historických skúseností z iných bioplynových staníc, obzvlášť v prípadoch úpadku týchto prevádzok) je podľa môjho názoru potrebné v následnom povoľovacom procese kriticky vyhodnotiť možnosť doplňujúcich stavebných opatrení, ktoré môžu ako doplňujúci bariérový prvok prispieť k zabráneniu odtoku prípadného úniku digestátu väčšieho rozsahu predovšetkým do povrchových vôd. Takýmto opatrením (ktorého realizovateľnosť a účinnosť by mal posúdiť a vyhodnotiť predovšetkým miestne príslušný Okresný úrad, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Úsek štátnej vodnej správy) je napríklad realizovanie oplotenia areálu ako vybetónovaného múrika do výšky cca 0,5 metra po celom obvode areálu, aby zároveň plnil funkciu dodatočnej záchytnej nádrže (bariéry) prijateľného zádržného objemu.*

Po doplnení vyššie uvedených skutočností zo strany spracovateľa Odborného posudku považujem celkové vyhodnotenie vplyvov na vodné pomery za postačujúce.

3.3.1.6. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy, Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, krajinný obraz, Vplyvy na chránené územia a ich ochranné pásma, Vyhodnotenie vplyvov navrhovanej činnosti na integritu územia sústavy NATURA 2000 – identifikované kladné a záporné vplyvy

***Čiastkový záver spracovateľa**: V prípade uvedených čiastkových kapitol ide v podstate o centrálnu časť posúdenia vplyvov navrhovanej činnosti, ktorej bolo venovaných najviac a najpodstatnejších požiadaviek aj v rámci platného Rozsahu hodnotenia.*
Spracovateľ Správy o hodnotenia zabezpečil vypracovanie všetkých požadovaných čiastkových odborných posúdení a závery aj odporúčania z týchto posúdení v plnom a uspokojivom rozsahu prebral do Správy o hodnotení.
Posúdenie uvedených vplyvov preto hodnotím ako rozsahovo aj odborne na veľmi uspokojivej úrovni bez akejkoľvek kritickej pripomienky.

3.3.1.7. Vplyvy na územný systém ekologickej stability – identifikované kladné a záporné vplyvy

Vplyvy na prvky ÚSES hodnotí navrhovateľ, s ohľadom na ich neprítomnosť priamo na dotknutej lokalite resp. v bezprostrednej blízkosti ako nulové.
***Čiastkový záver spracovateľa**: Prakticky jediným uvažovateľným vplyvom na najbližší prvok ÚSES (ktorým je hydrický biokoridor regionálneho významu RBk 20 Hradlová) je riziko znečistenia v dôsledku prípadného havarijného úniku digestátu. Za predpokladu prijatia*

doplnkových bezpečnostných opatrení v podobe terciárneho bariérového prvku – oplotenia areálu so súvislým betónovým múrikom je možné aj tento vplyv považovať za zanedbateľný.

3.3.1.8. Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme – identifikované kladné a záporné vplyvy

Spracovateľ nepredpokladá negatívne vplyvy v tejto oblasti.
***Čiastkový záver spracovateľa**: S prihliadnutím na navrhované umiestnenie posudzovanej činnosti s uvedeným hodnotením vplyvov súhlasím.*

3.3.1.9. Vplyvy na archeologické náleziská, Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality, Vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy – identifikované kladné a záporné vplyvy

Navrhovateľ nepredpokladá vplyv na archeologické náleziská, paleontologické náleziská, národné kultúrne pamiatky, historické pamiatky, pamiatkové územia a iné kultúrne hodnoty nehmotnej povahy ich ochranné pásma vzhľadom k tomu, že navrhovaná činnosť sa priamo ani nepriamo nedotýka žiadneho z uvedených kultúrnych prvkov.
***Čiastkový záver spracovateľa**: S prihliadnutím na navrhované umiestnenie posudzovanej činnosti s uvedeným hodnotením vplyvov súhlasím.*

3.3.1.10. Súhrnné vyhodnotenie úplnosti zistenia kladných a záporných vplyvov

S identifikáciou vplyvov a určením ich veľkosti, váhy a celkovej významnosti v nasledovných analyzovaných okruhoch:

- *vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery,*
- *vplyvy na pôdu,*
- *vplyvy na genofond (flóru, faunu, ich biotopy a biodiverzitu),*
- *vplyvy na krajinu,*
- *vplyvy na biodiverzitu, chránené územia a ich ochranné pásma,*
- *vplyvy na územný systém ekologickej stability,*
- *vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme,*
- *vplyvy na archeologické náleziská,*
- *vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality,*
- *vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy,*

súhlasím bez zásadných výhrad (po zohľadnení doplňujúcich čiastkových vyhodnotení uvedených v predchádzajúcej časti).
S prihliadnutím na vyššie uvedené zistenia a doplňujúce posúdenia je možné určenie rozsahu vplyvov považovať za primerané. Najpodstatnejšie chyby a nepresnosti obsiahnuté v tejto časti Správy o hodnotení spôsobujú výrazné podhodnotenie celkového pozitívneho prínosu navrhovanej činnosti na životné prostredie a obyvateľov.
V tomto kontexte je možné celkové posúdenie vplyvov (s prihliadnutím na doplňujúce posúdenie vykonané v tomto Odbornom posudku) považovať za primerané.

3.3.2. Použité metódy hodnotenia a úplnosť vstupných informácií

3.3.2.1. Posúdenie metód získania vstupných údajov a informácií

Spracovateľ Správy o hodnotení použil v procese získavania vstupných údajov a informácií všetky bežne používané metódy:

- *štúdium a analýza podkladov poskytnutých navrhovateľom,*
- *štúdium a analýza verejne dostupných údajov,*
- *štúdium a analýza odborných zdrojov,*
- *osobná obhliadka lokality,*
- *terénne prieskumy.*

Informácie o súčasnom stave jednotlivých zložiek životného prostredia boli získané najmä z nasledovných zdrojov:

- *odborné inštitúcie (Geofond, VÚPOP, SHMÚ, SOVS a pod.),*
- *literárnych podkladov (uvedené v kapitole C.XII. Správy o hodnotení),*
- *odborná posudky, štúdie a posúdenia (uvedené v kapitole C.XII. Správy o hodnotení)*
- *legislatívne podklady (uvedené v kapitole C.XII. Správy o hodnotení).*

Všetky materiály a zdroje použité pri vypracovaní Správy o hodnotení sú uvedené v kapitole C.XII.
Uvedené metódy získavania informácií hodnotím ako primerané a dostatočné.

3.3.2.2. Posúdenie metód identifikácie a hodnotenia vplyvov

Hlavnou metódou, ktorú spracovateľ Správy o hodnotení použil v procese identifikácie vplyvov je tzv. úsudok experta. Uvedená metóda pozostáva z viacerých krokov vo vzájomnej nadväznosti:

- *identifikácia výstupov z navrhovanej činnosti,*
- *identifikácia zložky (zložiek) životného prostredia, do ktorej identifikovaný výstup smeruje,*
- *zhodnotenie súčasného stavu príslušnej zložky životného prostredia,*
- *identifikácia environmentálneho aspektu/problému na ktorý identifikovaný výstup priamo resp. nepriamo pôsobí,*
- *komplexné vyhodnotenie celkového vplyvu príslušného vplyvu na daný aspekt/problém.*

S výnimkou nedostatkov podrobne a taxatívne uvedených v predchádzajúcich kapitolách tohto Odborného posudku bola táto metóda použitá primeraným spôsobom pre identifikáciu a vyhodnotenie všetkých relevantných vplyvov navrhovanej činnosti.
Všetky takéto identifikované nedostatky som sa snažil na primeranej odbornej úrovni odstrániť vlastnými čiastkovými posúdeniami, resp. podrobným zdôvodnením každého takto identifikovaného nedostatku.
Celková identifikácia a vyhodnotenie vplyvov v Správe o hodnotení a v čiastkových doplneniach/posúdeniach v prezentovaných v tomto Odbornom posudku tvoria podľa môjho názoru postačujúcu údajovú bázu na primerane odborné rozhodnutie o vydaní súhlasného resp. nesúhlasného záverečného stanoviska.

3.4. Varianty riešenia navrhovanej činnosti

Posudzovaná Správa o hodnotení je vypracovaná v jednom nulovom a dvoch realizačných variantoch, úlohou spracovateľa teda bolo zhodnotiť a vzájomne porovnať nulový a obidva realizačné varianty.
*Príslušný orgán uložil navrhovateľovi rozpracovať posúdenie druhého realizačného variantu umiestnenia Biometánovej stanice na základe pripomienok doručených k Správe o hodnotení. Navrhovateľ v Správe o hodnotení spracoval a posúdil doplňujúci variant, ktorého podstatou je iné priestorové rozmiestnenie jednotlivých objektov navrhovanej Biometánovej stanice na lokalite identickej s lokalitou určenou pre pôvodne navrhovaný variant. Uvedené riešenie hodnotí Okresný úrad Stará Ľubovňa, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Úsek štátnej správy ochrany prírody a krajiny vo svojom záväznom stanovisku č. sp. OU-SL-OSZP-2023/007813-002 zo dňa 18.9.2023 ako nesplnenie požadovaného rozsahu hodnotenia. Ako odôvodnenie tohto stanoviska uvádza nasledovné: „*Vzhľadom k tomu, že sa jedná o technologické varianty navrhovanej činnosti, stavba v obidvoch variantných riešeniach je navrhovaná v tej istej lokalite, situovanej na tých istých parcelách nachádzajúcich sa v extraviláne katastrálneho územia Šarišské Jastrabie a má rovnaké plošné rozmery. V dokumentácii sú navrhované varianty 2, avšak obidva varianty sú technologického charakteru. Variant I ostal pôvodný, popísaný v zámere – spočíva v skupinovom usporiadaní technologických zariadení BMS. Variant II rieši zmenu usporiadania technológie rozhodujúcich výrobných zariadení – fermentory a zásobníky na „digestát“ a to v ich lineárnom usporiadaní. Uvedená zmena znamená v technologickom procese úpravu v jednostrannej manipulácii so surovinami – prevádzkové hľadisko – na druhej strane dôjde k zmene príslušnej infraštruktúry, avšak ani jeden variant navrhovanej činnosť nezohľadňuje požiadavku umiestniť BMS do inej lokality, kde jej umiestnenie nebude mať vplyv na celkový krajinný obraz v tejto lokalite so zvýšenou estetickou hodnotou, jedinečnou na území okresov Stará Ľubovňa a Sabinov, tvorenou poľnohospodárskou krajinou v bradlovom pásme.*“
*Zo striktne formálneho pohľadu je možné samozrejme diskutovať, čo presne formulácia „*ďalšieho variantu umiestnenia Biometánovej stanice*“, znamená. Podľa názoru spracovateľa odborného posudku je zrejmé, že záujmom a snahou príslušného orgánu bolo v tomto bode zaviazať navrhovateľa na vypracovanie a posúdenie variantu Biometánovej stanice v inom lokalitnom umiestnení, formulácia použitá v Rozsahu hodnotenia ale pri striktne formálnom výklade umožňuje aj interpretáciu, ktorú použil navrhovateľ. Spracovateľ tohto odborného posudku má za to, že je predovšetkým povinnosťou príslušného orgánu ako riadiaceho orgánu v procese EIA explicitne formulovať body Rozsahu hodnotenia tak aby ich výklad bol jednoznačný a nebolo ho možné vyložiť spôsobom iným ako tým, ktorý má Príslušný orgán na zreteli. Ak tak Príslušný orgán neurobí a do platného Rozsahu hodnotenia zapracuje body, ktoré je možné vyložiť aj iným spôsobom (a navrhovateľ zvolí takýto alternatívny, ale prípustný spôsob výkladu) nie je možné (podľa názoru spracovateľa Odborného posudku) klásť takúto situáciu za vinu navrhovateľovi. Zo striktne formálneho, obsahového hľadiska navrhovateľ príslušný bod č. 2.2.1 Rozsahu hodnotenia splnil.*
Spracovateľ tohto Odborného posudku zároveň považuje za potrebné upozorniť aj na skutočnosť, že samotný pôvodný zámer Príslušného orgánu, ktorým bolo uložiť navrhovateľovi výber inej, priestorovo oddelenej lokality a vykonanie procesu posúdenia na tejto lokalite je vo svojej podstate sporná, keďže Príslušný orgán v právnom rámci, ktorý zdôrazňuje ochranu voľného trhu, slobodného podnikania a predovšetkým vlastníckeho práva nemôže uložiť navrhovateľovi posúdenie navrhovanej činnosti na inej lokalite ako na tej, ku ktorej navrhovateľ disponuje vlastníckym právom, resp. iným ekvivalentným právom na užívanie (nájomná zmluva, zmluva o budúcej zmluve a podobne). Ak totižto navrhovateľ

nedisponuje žiadnou inou lokalitou vhodnou (podľa jeho uváženia) na umiestnenie navrhovanej činnosti, znamenalo by trvanie na takejto požiadavke zo strany Príslušného orgánu prakticky znemožnenie vykonania procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie pre daného navrhovateľa. Zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov ale takéto právo Príslušnému orgánu v žiadnom zo svojich ustanovení nepriznáva. Z uvedených dôvodov pokladám samotné zahrnutie záväznej požiadavky na doplnenie ďalšej lokality za požiadavku, ktorá je v rozpore nielen s duchom ale aj formálnym obsahom zákona č. 24/2006 Z.z.

V neposlednom rade je taktiež potrebné zdôrazniť, že navrhovateľom predložená lokalita umiestnenia je situovaná v primeranej vzdialenosti od najbližších obytných zón. Uvedená skutočnosť je dôležitá aj v kontexte príslušným orgánom požadovaného iného návrhu lokalitného umiestnenia, s odôvodnením, že navrhovateľ by mal zvážiť umiestnenie navrhovanej činnosti na niektorom z tzv. brown-fieldov tvorených okolitými areálmi opustených poľnohospodárskych družstiev. Uvedený návrh a požiadavka Príslušného orgánu je ale v pomerne zásadnom rozpore s princípom priority ochrany zdravia obyvateľov. V zmysle tohto princípu a zaužívanej aplikačnej praxe majú v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie faktory negatívne ovplyvňujúce zdravie a celkový komfort obyvateľov podstatne vyššiu váhu ako napríklad faktory vplyvu na celkovú scenériu krajiny. Keďže požiadavka na umiestnenie navrhovanej činnosti do niektorého z areálov bývalých poľnohospodárskych družstiev (ktoré sa vo všeobecnosti nachádzajú v tesnom dotyku s obytnými zónami) by mala za priamy následok zhoršenie kvality obyvateľov priľahlých obytných zón, hodnotím uvedenú požiadavku Príslušného orgánu ako neprimeranú a v rozpore s vyššie uvedenými princípmi procesu posudzovania vplyvov.

Navrhovateľ zároveň prezentoval a overiteľne zdokladoval ako ďalší dôvod výberu danej lokality aj existenciu platnej zmluvy o pripojení zariadenia na výrobu biometánu k distribučnej sieti (zmluva uzatvorená medzi navrhovateľom a SPP – distribúcia, a.s.). Je všeobecne známou skutočnosťou, že jednou z kritických podmienok určujúcich realizovateľnosť projektov výroby biometánu je práve možnosť. Resp. nemožnosť pripojenia takéhoto zariadenia k najbližšie distribučnej plynovej infraštruktúre, pričom platí, že možnosti výberu takýchto miest sú z technicko-prevádzkových dôvodov distribučnej siete veľmi obmedzené. Z uvedeného dôvodu je prevádzkovateľom distribučnej sústavy deklarovaná a potvrdená možnosť napojenia takéhoto zariadenia v danom umiestnení veľmi silným (dalo by sa povedať, že až určujúcim) dôvodom pre výber danej lokality).

Na základe uvedených dôvodov mám za to, že voľba realizačných variantov zo strany navrhovateľa nie je porušením resp. nesplnením požiadavky Príslušného orgánu a z pohľadu primeranosti posúdenia vplyvov na životné prostredie je akceptovateľná.

Vzájomné porovnanie variantov a určenie optimálneho variantu, prezentované v kapitole C.V posudzovanej Správy o hodnotení je vykonané metódou tzv. hodnotiaceho opisu (t.j. ide o slovné vyhodnotenie).

Spracovateľ Správy o hodnotení v podkapitole C.V.2 (Výber optimálneho variantu) určil ako mierne výhodnejší (z pohľadu vplyvov na životné prostredie) II. realizačný variant.

V kapitole C.V.3 (Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu) následne uvádza argumenty, na základe ktorých určil optimálny variant.

S prihliadnutím na skutočnosť, že obidva posudzované realizačné varianty sú v identifikovanom rozsahu a závažnosti negatívnych vplyvov na životné prostredie úplne identické a veľmi mierne (nevýznamne) sa líšia v rozsahu a závažnosti pozitívnych vplyvov, považujem z pohľadu celkového vplyvu na životné prostredie obidva realizačné varianty za ekvivalentné. Obidva realizačné varianty zároveň považujem za lepšiu voľbu (z pohľadu celkových vplyvov na životné prostredie) aj v porovnaní s nulovým variantom.

3.5. Návrh opatrení a podmienok na vylúčenie alebo zníženie nepriaznivých vplyvov činnosti

Poznámka spracovateľa:
Kompletný rozsah opatrení navrhovaných spracovateľom Správy o hodnotení uvádzam v kapitole 1.3.3.3 tohto Odborného posudku.
V procese posudzovania je veľmi bežným nedostatkom uvádzanie automatických legislatívnych povinností (v ich plnom znení z príslušného legislatívneho predpisu) buď bez podrobného vyhodnotenia, či je príslušné ustanovenie pre posudzovanú činnosť relevantné, alebo bez uvedenia konkrétnych aspektov posudzovanej činnosti na ktoré sa príslušná citovaná povinnosť vzťahuje. Takýto prístup má potom za následok optické „nafúknutie" navrhovaného rozsahu opatrení, bez zásadného pozitívneho prínosu k zlepšeniu „environmentálneho profilu" posudzovanej činnosti.
Keďže obdobný nedostatok je možné sčasti identifikovať aj v posudzovanej Správe o hodnotení, sústredím sa v hodnotení rozsahu opatrení predovšetkým na identifikáciu tých opatrení, ktoré majú podobu citácie konkrétnej legislatívnej povinnosti bez uvedenia kontextu, v zmysle ktorého sú pre posudzovanú činnosť relevantné. Opatrenia tohto typu následne v záverečnom Návrhu opatrení (v kapitole 6.1 tohto Odborného posudku) úplne vypúšťam (keďže neurčujú žiadny konkrétny aspekt posudzovanej činnosti, na ktorý sa vzťahujú).
V druhom rade identifikujem tie opatrenia, ktoré majú rovnako formu citácie konkrétnej legislatívnej povinnosti, ale pri ktorých je uvedený konkrétny kontext, v zmysle ktorého sú pre posudzovanú činnosť relevantné. Zahrnutie tejto skupiny do rozsahu navrhovaných opatrení považujem za správne (aj napriek významnému efektu zahltenia) z toho dôvodu, že ich prínosom je vlastná identifikácia povinnosti a odôvodnenie jej relevantnosti (taxatívne vymedzenie relevantných legislatívnych povinností uľahčuje prácu povoľujúcich orgánov v následných etapách povoľovacieho procesu). S ohľadom na to, že ich celkový informatívny prínos v rámci procesu posudzovania nie je zásadný (ako uvádzam vyššie, v podstate len identifikujú relevantnosť požiadavky, ktorá sa na posudzovanú činnosť vzťahuje aj v prípade ak v rozsahu opatrení uvedená nie je) ich ale v záverečnom Návrhu opatrení (v kapitole 6.1 tohto Odborného posudku) uvádzam vždy ako súhrnnú skupinu ďalších relevantných opatrení až za konkrétne definovanými opatreniami (v samostatnom rozdelení pre Územnoplánovacie opatrenia, Opatrenia počas prípravy, Opatrenia počas výstavby a Opatrenia počas prevádzky).
Poslednou a pochopiteľne najdôležitejšou skupinou sú konkrétne, špecifické opatrenia, ktoré automaticky nevyplývajú z platných legislatívnych noriem a ukladajú budúcemu prevádzkovateľovi povinnosti nad rámec jeho „automatických" zákonných povinností. Tieto opatrenia majú v procese posudzovania vplyvov najväčšiu váhu a význam a z uvedeného dôvodu ich v záverečnom Návrhu opatrení (v kapitole 6.1 tohto Odborného posudku) pri každom samostatnom okruhu (Územnoplánovacie opatrenia, Opatrenia počas prípravy, Opatrenia počas výstavby a Opatrenia počas prevádzky) uvádzam ako prvé.
V prvej časti tejto kapitoly hodnotím výlučne opatrenia navrhnuté spracovateľom Správy o hodnotení v kapitole C.IV Správy o hodnotení. V záverečnej časti tejto kapitoly následne vyhodnocujem všetky ostatné identifikované nedostatky rozsahu opatrení navrhnutých v tejto kapitole, vrátane odôvodnenia doplňujúcich oparení, ktoré následne explicitne uvádzam v záverečnom Návrhu opatrení (v kapitole 6.1 tohto Odborného posudku).

Územnoplánovacie opatrenia
[*Správa o hodnotení, kapitola C.IV.1 str. 102*]
K novým záberom poľnohospodárskych pôdnych pozemkov dôjde v prípade realizácie obidvoch variantov navrhovanej činnosti. Dôjde ku zmene funkcie riešeného územia. Tieto zmeny budú premietnuté do územnoplánovacej dokumentácie VÚC Prešovského kraja.
Čiastkové vyhodnotenie: *Uvedenú formuláciu nie je možné považovať za opatrenie vykonateľné navrhovateľom. Zmeny územnoplánovacej dokumentácie VÚC môže vypracúvať a prijímať výlučne zodpovedný územnoplánovací orgán príslušného VÚC, nie navrhovateľ konkrétnej činnosti. Uvedený text teda nie je možné hodnotiť ako opatrenia a zo zoznamu opatrení ho navrhujem vypustiť.*

Technické, technologické, organizačné a prevádzkové opatrenia
Opatrenia v čase projektovania a prípravy stavby – obidva varianty
[*Správa o hodnotení, kapitola C.IV.1 str. 102 - 104]*

- Pred samotnou realizačnou fázou navrhovanej činnosti bude potrebné zabezpečiť územnotechnické podmienky, ktoré sú spojené s činnosťami v oblastiach prípravno-organizačnej a technickej.
  Čiastkové vyhodnotenie*: Legislatívna povinnosť bez špecifikovania relevantnosti. Opatrenie nijakým spôsobom nešpecifikuje, aké konkrétne požiadavky a v akom konkrétnom kontexte majú byť v prípade posudzovanej činnosti aplikované. Opatrenie navrhujem vypustiť.*

- Počas prípravy projektu požiadať o informácie o evidovaných archeologických pamiatkach Slovenský archeologický ústav v Nitre.
  Čiastkové vyhodnotenie*: Opatrenie hodnotím ako relevantné, špecifické opatrenie.*

- Pri zakladaní stavby zabezpečiť dôslednú spoluprácu medzi projektantom, statikom a geológom resp. geotechnikom (v zmysle odporúčania IG a HGP).
  Čiastkové vyhodnotenie*: Opatrenie hodnotím ako relevantné, špecifické opatrenie.*

- Počas výstavby bude potrebné vykonať opatrenia na zabezpečenie plynulosti a bezpečnosti cestnej premávky na ceste I/68, ktorá bude využívaná ako hlavná cesta pre stavebné dopravné prostriedky, príslušnými dopravnými značkami (obmedzenie rýchlosti, vjazdu a pod.),
  Čiastkové vyhodnotenie*: Opatrenie hodnotím ako relevantné, špecifické opatrenie.*

- zemné práce je nutné vykonávať vo vhodných klimatických podmienkach,
  Čiastkové vyhodnotenie*: Opatrenie hodnotím ako relevantné, špecifické opatrenie.*

- realizovať vyňatie z PPF,
- ***Čiastkové vyhodnotenie****: Legislatívna povinnosť so špecificky definovaným kontextom.*

- vykonať skrývku humusového horizontu poľnohospodárskej pôdy odnímanej natrvalo a zabezpečiť jej hospodárne a účelné využitie na základe bilancie skrývky humusového horizontu,
  Čiastkové vyhodnotenie*: Opatrenie hodnotím ako relevantné, špecifické opatrenie.*

- v prípade úniku ropných látok a oleja na terén realizovať zneškodnenie zasiahnutej zeminy podľa zásad nakladania so znečisťujúcimi látkami,
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Legislatívna povinnosť so špecificky definovaným kontextom.*

- zabezpečiť v priebehu výstavby dodržiavanie bezpečnostných predpisov a technických noriem pri manipulácii s ropnými produktmi a pravidelne kontrolovať technický stav mechanizačných prostriedkov a vozidiel,
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Legislatívna povinnosť so špecificky definovaným kontextom.*

- počas výstavby prísne dodržiavať bezpečnostné a hygienické normy a dôsledne dodržiavať všetky právne predpisy a nariadenia týkajúce sa zhodnocovania a zneškodňovania odpadov, ktorý vznikne počas výstavby,
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Legislatívna povinnosť bez špecifikovania relevantnosti. Opatrenie nijakým spôsobom nešpecifikuje, aké konkrétne požiadavky a v akom konkrétnom kontexte majú byť v prípade posudzovanej činnosti aplikované. Opatrenie navrhujem vypustiť.*

- prevádzkovateľ je povinný maximálne obmedziť manipulačné práce so suchými prašnými materiálmi na voľnom priestranstve za nepriaznivých meteorologických podmienok a podmienok okolia,
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Opatrenie hodnotím ako relevantné, špecifické opatrenie.*

- zamedziť prašnosti pravidelným kropením prašných miest a poľnej cesty,
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Opatrenie hodnotím ako relevantné, špecifické opatrenie.*

- prepravovať prašné stavebné materiály prekryté, resp. v paletách,
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Opatrenie hodnotím ako relevantné, špecifické opatrenie.*

- pred plánovanými stavebnými prácami s predpokladanými vysokými hladinami A zvuku (viac ako 70 dB vo vonkajšom chránenom priestore), informovať obyvateľov o plánovanom čase ich uskutočňovania,
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Opatrenie hodnotím ako relevantné, špecifické opatrenie.*

- stavebné práce vyznačujúce sa vyššími hladinami hluku vykonávať len v doobedňajších hodinách,
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Opatrenie hodnotím ako relevantné, špecifické opatrenie.*

- prednostne používať stavebné stroje a zariadenia s akustickými parametrami v zmysle požiadaviek uvedených v Nariadení vlády SR č. 79/2019 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody emisií hluku zariadení používaných vo vonkajšom priestore, v platnom znení,
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Opatrenie hodnotím ako relevantné, špecifické opatrenie.*

- poučiť všetkých dodávateľov na stavbe, na potrebu ochrany okolia stavby pred hlukom z ich činnosti,
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Opatrenie hodnotím ako relevantné, špecifické opatrenie.*

- odpady zo stavby odovzdať oprávnenej osobe na zhodnotenie resp. zneškodnenie alebo využiť pri stavbe,
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Legislatívna povinnosť so špecificky definovaným kontextom.*

- zemina potrebná pre opätovné použitie a zásypy sa budú ukladať v priestore staveniska (napr. pozdĺž výkopov, resp. na ďalšej voľnej ploche) a následne sa použije, nepožitú zeminu odovzdať oprávnenej spoločnosti,
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Opatrenie hodnotím ako relevantné, špecifické opatrenie.*

- na stavbe dodržiavať právne a technické normy na ochranu podzemných vôd pre manipulácie s ropnými látkami,
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Legislatívna povinnosť bez špecifikovania relevantnosti. Opatrenie nijakým spôsobom nešpecifikuje, aké konkrétne požiadavky a v akom konkrétnom kontexte majú byť v prípade posudzovanej činnosti aplikované. Opatrenie navrhujem vypustiť.*

- stavebné práce vykonávať podľa pokynov ŠOP SR (ročné obdobie, mimohniezdne obdobie, atď.),
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Opatrenie hodnotím ako relevantné, špecifické opatrenie.*

- pri pohybe stavebných mechanizmov vo zvýšenej miere predchádzať kolíziám s migrujúcimi terestrickými druhmi živočíchov,
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Opatrenie hodnotím ako relevantné, špecifické opatrenie.*

- po výstavbe vhodnou a rýchlou úpravou ciest resp. prostredia zamedziť šíreniu ruderálnych a nepôvodných druhov flóry,
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Opatrenie hodnotím ako relevantné, špecifické opatrenie.*

- dočasné zábery územia realizovať tak, aby boli čo najmenej narušené okolité biotopy, všetkých typov.
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Opatrenie hodnotím ako relevantné, špecifické opatrenie.*

<u>Opatrenia na zmiernenie vplyvov na geomorfologické pomery a horninové prostredie</u>

- Vhodnými technickými a technologickými opatreniami zamedziť ohrozeniu podzemných vôd, odkopy a násypy v danej lokalite vybudovať tak, aby s maximálnou mierou spĺňali požiadavky na ochranu spodných vôd.
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Opatrenie hodnotím ako relevantné, špecifické opatrenie.*

- Po realizovaní odkopu dôkladne hĺbkovo odvodniť stavenisko (podľa IG a HGP).
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Opatrenie hodnotím ako relevantné, špecifické opatrenie.*

- Po realizovaní odkopu a vyrovnaní terénu v mieste ťažkých kruhových nádrží realizovať doplnkový prieskum v rozsahu cca 7 dynamických penetračných sond (podľa IG a HGP).
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Opatrenie hodnotím ako relevantné, špecifické opatrenie.*

- Vo vybraných miestach zvýšiť únosnosť podložia - v strednej a spodnej časti staveniska zakladať objekty na hĺbkových základoch – pilótach (podľa IG a HGP).

***Čiastkové vyhodnotenie**: Opatrenie hodnotím ako relevantné, špecifické opatrenie.*

- Vykonať stabilizačné opatrenia pri realizácii odkopu, oporný múr musí byť v každom prípade kotvený a dokonale odvodnený (podľa IG a HGP).
- ***Čiastkové vyhodnotenie**: Opatrenie hodnotím ako relevantné, špecifické opatrenie.*

Opatrenia na zmiernenie vplyvov na pôdy

- Dočasne zabraté plochy prinavrátiť po skončení stavebných prác do pôvodného stavu navezením ornice a následným zatrávnením, resp. zazelenaním.
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Opatrenie hodnotím ako relevantné, špecifické opatrenie.*

Opatrenia na zmiernenie vplyvov na vody

- Doplňovať PHM alebo prevádzať údržbu používaných stavebných strojov a zariadení, na stavbe možno zásadne len v priestoroch „Zariadení staveníska“. Tieto musia byť vybavené tak, aby manipuláciou so znečisťujúcimi látkami nemohlo dôjsť k ohrozeniu kvality vôd.
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Opatrenie hodnotím ako relevantné, špecifické opatrenie.*

- Vypracovať plán havarijných opatrení pre etapu realizácie stavebných prác.
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Legislatívna povinnosť so špecificky definovaným kontextom.*

- Povrchové aj podpovrchové odvodňovacie systémy vybudovať s dostatočnou kapacitou pre navrhované objekty.
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Opatrenie hodnotím ako relevantné, špecifické opatrenie.*

- V prípade znečistených odpadových vôd ropnými látkami alebo inými nečistotami zabezpečiť pred ich vypustením do recipientov alebo voľne na terén ich prečistenie v odlučovačoch ropných látok alebo v lapačoch nečistôt.
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Legislatívna povinnosť so špecificky definovaným kontextom.*

Opatrenia z hľadiska ochrany ovzdušia

- Počas prepravy prašných materiálov musí byť prepravovaný materiál zakrytý, ak nie je prašnosť obmedzená dostatočnou vlhkosťou prepravovaného materiálu.
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Legislatívna povinnosť so špecificky definovaným kontextom.*

- Dráhu pádu pri sypaní prašných materiálov je potrebné obmedziť, napríklad sypaním pomocou vodiacich plechov.
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Legislatívna povinnosť so špecificky definovaným kontextom.*

- Dopravné cesty a manipulačné plochy je potrebné pravidelne čistiť a udržiavať dostatočnú vlhkosť povrchov na zabránenie rozprašovaniu alebo obmedzenie rozprašovania.

***Čiastkové vyhodnotenie**: Legislatívna povinnosť so špecificky definovaným kontextom.*

- Pri skladovaní prašných materiálov na stavenisku resp. na plochách na to zriadených je potrebné zakryť povrch skladovaných prašných materiálov/odpadov resp. udržiavať potrebnú vlhkosť povrchu uskladnených prašných materiálov/odpadov.
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Legislatívna povinnosť so špecificky definovaným kontextom.*

- Zabezpečiť pravidelnú údržbu a kontrolu technologických zariadení a výrobných uzlov, ktoré môžu byť zdrojom zápachu a v prípade poruchy bezodkladne vykonať nápravu.
- ***Čiastkové vyhodnotenie**: Legislatívna povinnosť so špecificky definovaným kontextom.*

Opatrenia počas prevádzky
[Správa o hodnotení, kapitola C.IV.1 str. 104-105]
V čase prevádzky navrhovaného zariadenia odporúčame aplikovať overené organizačné a prevádzkové opatrenia s dôrazom na:

- Citlivo vstupovať do biotopov a zasiahnuté biotopy správnymi manažérskymi zásahmi navrátiť do pôvodného stavu (orná pôda).
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Opatrenie hodnotím ako relevantné, špecifické opatrenie.*

- Ako prístupové cesty využívať dnes existujúce poľné cesty.
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Opatrenie hodnotím ako relevantné, špecifické opatrenie.*

- Zabezpečenie preberania vhodných odpadov.
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Opatrenie hodnotím ako relevantné, špecifické opatrenie.*

- Vylúčenie vykonávania hlučných činností vo vonkajších priestoroch počas nočnej prevádzky.
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Opatrenie hodnotím ako relevantné, špecifické opatrenie.*

- Zabezpečenie pravidelnej údržby a servisu inštalovanej technológie a používaných zariadení.
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Opatrenie hodnotím ako relevantné, špecifické opatrenie.*

- Zabezpečenie pravidelnej údržby a čistenia prevádzkových priestorov.
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Opatrenie hodnotím ako relevantné, špecifické opatrenie.*

- Prijímanie organizačných a logistických opatrení vedúcich k minimalizácii frekvencie cestnej prepravy počas rannej a poobednej dopravnej špičky.
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Opatrenie hodnotím ako relevantné, špecifické opatrenie.*

- Zabezpečenie všetkých potrebných prevádzkových, havarijných a servisných poriadkov a ďalšej internej prevádzkovej dokumentácie v zmysle osobitých právnych predpisov.
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Legislatívna povinnosť bez špecifikovania relevantnosti. Opatrenie nijakým spôsobom nešpecifikuje, aké konkrétne požiadavky a v akom*

konkrétnom kontexte majú byť v prípade posudzovanej činnosti aplikované. Opatrenie navrhujem vypustiť.

- Vedenie podrobnej prevádzkovej evidencie.
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Legislatívna povinnosť bez špecifikovania relevantnosti. Opatrenie nijakým spôsobom nešpecifikuje, aké konkrétne požiadavky a v akom konkrétnom kontexte majú byť v prípade posudzovanej činnosti aplikované. Opatrenie navrhujem vypustiť.*

- Pravidelné preškoľovanie pracovníkov z prevádzkových a havarijných predpisov.
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Legislatívna povinnosť bez špecifikovania relevantnosti. Opatrenie nijakým spôsobom nešpecifikuje, aké konkrétne požiadavky a v akom konkrétnom kontexte majú byť v prípade posudzovanej činnosti aplikované. Opatrenie navrhujem vypustiť.*

- V prípade znečistených odpadových vôd ropnými látkami alebo inými nečistotami zabezpečiť pred ich vypustením do recipientov alebo voľne na terén ich prečistenie v odlučovačoch ropných látok alebo v lapačoch nečistôt.
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Legislatívna povinnosť so špecificky definovaným kontextom.*

Opatrenia zamerané na podporu hniezdnych možností vtákov

Opatrenia zamerané na predmety ochrany: pŕhľaviar čiernohlavý (Saxicola rubicola (torquata)) na zlepšenie hniezdnych podmienok

- Zabezpečiť vysadenie krovinatých porastov napr. slivka trnková (Prunus spinosa), čremcha obyčajná (Padus avium), baza čierna (Sambucus nigra), vŕba (Salix spp.) po celom hornom (severnom) a východnom okraji prístupovej komunikácie v dĺžke približne 350 metrov a šírke min. 10 – 15 metrov, tak aby sa vytvorila vegetačná clona medzi samotnou navrhovanou činnosťou a hranicou CHVÚ.
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Opatrenie hodnotím ako relevantné, špecifické opatrenie.*

- Odstraňovať (kosiť, mulčovať a pod.) ruderálnu vegetáciu z blízkosti prístupovej komunikácie, medzí resp. v blízkosti poľnohospodárskych plodín a polí len v mimo hniezdnom období tzn. september – február príslušného kalendárneho roka.
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Opatrenie hodnotím ako relevantné, špecifické opatrenie.*

- Zabezpečiť manažment osvetlenia BMS počas noci/tmy, napr. vypínať v určitých intervaloch (napr. od polnoci do 4,00 hod.), farba a intenzita osvetlenia by mala byť max. 2700 K (LED), zabezpečiť osvetlenie s kolmým lúčom smerom nadol s ostrým uhlom resp. s vhodným tienidlom (percento vyžarovania do priestoru ULR=0 %).
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Opatrenie hodnotím ako relevantné, špecifické opatrenie.*

Opatrenia zamerané na predmety ochrany: prepelica poľná (Coturnix coturnix)

- V okolí navrhovanej činnosti odstraňovať (kosiť, mulčovať a pod.) travinobylinnú vegetáciu len v mimo hniezdnom období tzn. september – február príslušného kalendárneho roka alebo formou kosenia od „stredu plochy k jej okrajom“ resp. „z jedného konca na druhý“,
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Opatrenie hodnotím ako relevantné, špecifické opatrenie.*

- Zabezpečiť manažment osvetlenia BMS počas noci/tmy, napr. vypínať v určitých intervaloch (napr. od polnoci do 4,00 hod.), farba a intenzita osvetlenia by mala byť max. 2700 K (LED), zabezpečiť osvetlenie s kolmým lúčom smerom nadol s ostrým uhlom resp. s vhodným tienidlom (percento vyžarovania do priestoru ULR=0 %).
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Opatrenie hodnotím ako relevantné, špecifické opatrenie.*

Opatrenia zamerané na ochranu povrchových vôd

Opatrenia zamerané na predmety ochrany: bocian čierny (Ciconia nigra) na ochranu lovných biotopov v CHVÚ ale aj mimo CHVÚ v Bezmennom potoku a potoku Hradlová

- Technickým opatrením (dvojitý betónový plášť sedimentačných a akumulačných nádrží, umelá betónová hrádza na juhozápadnom okraji areálu a pod.) zabezpečiť aby v prípade havárie alebo neočakávanej udalosti sa uskladnený a nahromadený digestát nevylial von z areálu navrhovanej činnosti,
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Opatrenie hodnotím ako relevantné, špecifické opatrenie.*

- Pri prečerpávaní digestátu do cisterny, zabezpečiť priestor pred prípadným únikom napr. vybudovaným betónovej zádržnej vane alebo bazénom alebo iným technickým zariadeným, ktoré dokáže odčerpať prebytočný digestát naspäť do akumulačných nádrží.
  ***Čiastkové vyhodnotenie**: Opatrenie hodnotím ako relevantné, špecifické opatrenie.*

Vyššie uvedený prehľad opatrení je identický s rozsahom opatrení navrhovaným spracovateľom Správy o hodnotení v jej kapitole C.IV. V nasledujúcej časti uvádzam návrh doplňujúcich opatrení s podrobný zdôvodnením ich doplnenia (vždy ku každému návrhu opatrenia, resp. k skupine súvisiacich opatrení).

Doplňujúce opatrenia – explicitné definovanie povolenej kapacity zhodnocovaných odpadov

Keďže jedným z hlavných účelov procesu posudzovania vplyvov v prípade, že súčasťou tohto procesu je aj činnosť zhodnocovania odpadov, je nevyhnutne potrebné explicitne stanoviť maximálne prípustné ročné kapacity zhodnocovaných odpadov (prípustné z hľadiska predpokladaných vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľov), ktoré musia byť následne považované za záväzné pre všetky ďalšie stupne povoľovacieho procesu.
Z toho dôvodu navrhujem do rozsahu záväzných opatrení doplniť opatrenie/podmienku v nasledovnom znení:

- *Prevádzka BMS Šarišské Jastrabie ako zariadenie na zhodnocovanie odpadov v zmysle zákona o odpadoch môže v ďalšom povoľovacom procese žiadať o vydanie súhlasu na prevádzku zariadenia za zhodnocovanie odpadov v zmysle §97 ods.1 písm. c) zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch v maximálnej ročnej kapacite do 5 000 t/rok.*

Doplňujúce opatrenia – doplnenie terciárneho bariérového systému záchytu prípadného úniku digestátu

s ohľadom na skutočnosť, že nie je možné zabezpečiť 100 %-nú istotu toho, že k havarijnému úniku nedôjde (predovšetkým na základe historických skúseností z iných bioplynových staníc, obzvlášť v prípadoch úpadku týchto prevádzok) potrebné v následnom povoľovacom procese kriticky vyhodnotiť možnosť doplňujúcich stavebných opatrení, ktoré môžu ako doplňujúci

bariérový prvok prispieť k zabráneniu odtoku prípadného úniku digestátu väčšieho rozsahu predovšetkým do povrchových vôd.
Z toho dôvodu navrhujem do rozsahu záväzných opatrení doplniť opatrenie/podmienku v nasledovnom znení:

- *V etape vypracovania projektu pre stavebné povolenie musí navrhovateľ v koordinácii s poverený orgánom štátnej vodnej správy (Okresný úrad Stará Ľubovňa, Odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek štátnej vodnej správy) zvážiť realizáciu oplotenia areálu BMS Šarišské Jastrabie so spodnou časťou v podobe súvislého vybetónovaného múrika s výškou cca 0,5 metra po celom obvode areálu, aby zároveň plnil funkciu dodatočnej záchytnej nádrže (bariéry) prijateľného zádržného objemu.*

Doplňujúce opatrenia – opatrenia proti šíreniu inváznych rastlín

V zmysle požiadavky formulovanej v bode 2.2.15 Rozsahu hodnotenia „navrhnúť opatrenia na zabránenie prípadného šírenia inváznych druhov rastlín“ navrhujem do rozsahu záväzných opatrení doplniť opatrenie/podmienku v nasledovnom znení:

- *Pokiaľ pri výstavbe alebo prevádzke bude zaznamenaný výskyt inváznych druhov, bude vyhotovený o tom záznam v podobe „Evidenčného listu inváznych druhov rastlín“. Je potrebné, aby stavebník pri pozitívnom náleze inváznych druhov zabezpečil ich odstránenie v zmysle prílohy č. 2 Vyhlášky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, aby sa zamedzilo ich rozširovaniu. V prípade výskytu expanzívnych druhov sa požaduje ich likvidácia kosením, nakoľko sú tiež schopné ovplyvniť okolitú vegetáciu.*
- *V prípade nálezu inváznych druhov rastlín je podľa § 7b ods. 3 zákona 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov „vlastník, správca alebo užívateľ pozemku povinný odstraňovať invázne druhy rastlín podľa odseku 2 zo svojho pozemku spôsobom, ktorý ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným predpisom, a starať sa o pozemok tak, aby sa zamedzilo ich opätovnému šíreniu. V súčasnosti zároveň platí nový zákon 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia inváznych nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, kde §4 hovorí o opatreniach na rýchlu eradikáciu týchto druhov.*

Doplňujúce opatrenia – opatrenia na ochranu pôdneho fondu

Okresný úrad Stará Ľubovňa, pozemkový a lesný odbor súhlasí s navrhovaným zámerom stavby na poľnohospodárskej pôde za dodržania konkrétne formulovaných požiadaviek, ktoré v plnom rozsahu navrhujem prebrať ako záväzné opatrenia/podmienky:

- *Zabezpečiť, aby pri realizácii prác nedošlo k poškodeniu a zhoršeniu prirodzených vlastností predmetnej a priľahlej poľnohospodárskej pôdy.*
- *Nenarušovať ucelenosť honov a nesťažovať obhospodarovanie poľnohospodárskej pôdy nevhodným situovaním stavby, jej delením a drobením alebo vytváraním častí nevhodných na obhospodarovanie poľnohospodárskymi mechanizmami.*
- *Vykonať skrývku humusového horizontu poľnohospodárskej pôdy odnímanej natrvalo a zabezpečiť jej hospodárne a účelné využitie na základe bilancie skrývky humusového horizontu.*
- *Zabezpečiť základnú starostlivosť o poľnohospodársku pôdu odňatú podľa § 17 zákona o ochrane poľnohospodárskej pôdy až do realizácie stavby najmä pred zaburinením pozemkov a porastom samonáletu drevín.*

4. PRIEBEH PROCESU POSUDZOVANIA

Navrhovateľ, Fobos SWM energy s.r.o., Levočská 361/27,064 01 Stará Ľubovňa, (sídlo platné v čase podania predloženia zámeru), predložil dňa 08.11.2021 Okresnému úradu Stará Ľubovňa, Odboru starostlivosti o životné prostredie, podľa § 22 zákona zámer navrhovanej činnosti „Biometánová stanica 4,0 MW ENG“ (ďalej len „navrhovaná činnosť“) na posúdenie podľa zákona č. 24/2006 Z.z. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov sa dňom predloženia zámeru začalo konanie vo veci posudzovania predpokladaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie.
Okresný úrad Stará Ľubovňa, ako ústredný orgán štátnej správy starostlivosti o životné prostredie po prekontrolovaní úplnosti Zámeru, predložilo ho na zaujatie stanoviska podľa § 23 ods. 1 zákona dotknutým obciam a dotknutým orgánom štátnej správy a zároveň ho zverejnilo na webovom sídle Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, na adrese:
https://www.enviroportal.sk/eia/detail/biometanova-stanica-4-0-mw-eng

Rozhodnutím Okresného úradu Stará Ľubovňa, odbor starostlivosti o životné prostredie pod č. OU-SL-OSZP-2022/000191-027 zo dňa 19.01.2022, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 28.02.2022 bolo rozhodnuté, že navrhovaná činnosť „Biometánová stanica 4,0 MW ENG“ sa bude posudzovať.

Prerokovanie rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti v zmysle §30 ods.1 zákona č. 24/2006 Z.z. sa vykonalo v súlade s §65 ods. 1 zákona č.24/2006 Z.z. písomne v listinnej podobe a elektronickej podobe (v súlade so zákonom č. 305/2016 Z.z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) dňa 15.03.2022 na základe pozvánky č. OU-SL-OSZP-2022/000191-030 zo dňa 02.03.2022).
Na základe odborného posúdenia predloženého zámeru navrhovanej činnosti, zhodnotenia stavu životného prostredia v záujmovom území, doručených stanovísk orgánov štátnej správy, dotknutej obce, určil Okresný úrad Stará Ľubovňa rozsah hodnotenia navrhovanej činnosti č. OU-SL-OSZP-2022/000191-032 zo dňa 17.03.2022, ktorého návrh sa prerokoval v zmysle predchádzajúceho odseku.

Správu o hodnotení vypracovanú podľa prílohy č. 11 k zákonu MŽP SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a v zmysle vyššie citovaného Rozsahu hodnotenia predložil navrhovateľ, spoločnosť Fobos SWM energy s.r.o., Levočská 361/27,064 01 Stará Ľubovňa (sídlo platné v čase predloženia správy) Okresnému úradu Stará Ľubovňa, v bližšie neurčenom dátume (Príslušný orgán neposkytol spracovateľovi Odborného posudku v rámci sprístupnených podkladov Sprievodný list navrhovateľa k predloženiu Správy o hodnotení).
Okresný úrad Stará Ľubovňa zverejnil Správu o hodnotení na webovom sídle MŽP SR dňa 04.08.2023.

Správu o hodnotení vypracovala spoločnosť ENVIRO-KIERNOSZOVA, s.r.o., zastúpená jej štatutárom (konateľ spoločnosti) Ing. Andrea Kiernoszová, zapísaná v zozname odborne spôsobilých osôb pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie MŽP SR , pod číslom osvedčenia: 532/2010/OHPV, pre oblasti 2m – odpadové hospodárstvo, 2t – technológie, 3g – stavby pre odpadové hospodárstvo.
Súčasťou správy o hodnotení sú nasledovné prílohy:

- Situácia – skupinové usporiadanie technológie / Variant I
- Situácia – skupinové usporiadanie technológie / Variant II
- Záverečná správa, Inžinierskogeologický prieskum, spracovateľ RNDr. Dušan Baroš - INEKOGEO POPRAD, február 2020,
- Ornitologický prieskum vtákov a ich biotopov v blízkosti navrhovanej činnosti BIOMETÁNOVÁ STANICA 4,0 MW ENG, Inventarizačný prieskum vo vzťahu k vtákom a navrhovanej činnosti ako podklad pre primerané hodnotenie, spracovateľ OTONYCTERIS s.r.o., jún 2023,
- Primerane hodnotenie vplyvu na územia Natura 2000, spracovateľ OTONYCTERIS s.r.o., jún 2023,
- Ichtyologický prieskum v blízkosti navrhovanej činnosti BIOMETÁNOVÁ STANICA 4,0 MW ENG, spracovateľ OTONYCTERIS s.r.o., júl 2023,
- Vyjadrenie Prešovského samosprávneho kraja, Odbor strategického rozvoja, Oddelenie ÚP a ŽP k projektovej dokumentácii pre územné konanie, č. 07015/2023/DUPaZP-2, jún 2023,
- Protokol o skúške č.:23/11052, označenie vzorky Potok Hradlova (Šarišské Jastrabie) a Potok Ľubotínka (Ďurková), Akreditované skúšobné laboratórium EL spol. s r.o., jún 2023
- Spracovanie pripomienok vyplývajúcich z písomných stanovísk k zámeru, spracovateľ ENVIRO-KIERNOSZOVA, s.r.o., júl 2023,
- Plnenie špecifických požiadaviek z ROZSAHU HODNOTENIA pre navrhovanú činnosť „Šarišské Jastrabie – Biometánová stanica 4 MW“, spracovateľ ENVIRO-KIERNOSZOVA, s.r.o., júl 2023,
- Fotodokumentácia.

Okresný úrad Stará Ľubovňa, listom č. OU-SL-OSZP-2023/00715840-002 zo dňa 04.08.2023 rozoslalo správu o hodnotení navrhovanej činnosti na zaujatie stanoviska podľa § 33 ods. 1 zákona rezortnému orgánu, povoľujúcemu orgánu, dotknutým orgánom a dotknutej obci.
Upovedomenie o rozoslaní Správy o hodnotení list č. OU-SL-OSZP-2023/00715840-002 zo dňa 04.08.2023 nebol zo strany OU Stará Ľubovňa v sprístupnených podkladoch pre vypracovanie Odborného posudku doručený (číslo listu a deň spracovania bol dohľadaný z doručených stanovísk) preto nie je možné vyhodnotiť, presne ktorým dotknutým obciam, dotknutej verejnosti, povoľujúcemu orgánu, dotknutým orgánom a rezortnému orgánu bola Správa o hodnotení rozposlaná.

Obec Šarišské Jastrabie, listom č. 122/2023-2 zo 22.08.2023 oznámila v zmysle §34 ods.2 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie termín a miesto konania verejného prerokovania (zasadačka Obecného úradu Šarišské Jastrabie, 19.9.2023 o 10:00 hod.). Termín a miesto konania verejného prerokovania obec oznámila aj príslušnému orgánu, rezortnému orgánu a dotknutým orgánom.
Záznam z verejného prerokovania Správy o hodnotení zaslala obec dňa 27.09.2023 na príslušný orgán. Prílohou záznamu je prezenčná listina všetkých účastníkov verejného prerokovania.

4.1. Posúdenie dodržania zákonom stanovených lehôt

Lehota na zaslanie Správy o hodnotení
V zmysle §33 ods.1 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie je príslušný orgán povinný do siedmich dní od doručenia správy o hodnotení navrhovanej činnosti zaslať správu na zaujatie stanoviska povoľujúcemu orgánu, rezortnému orgánu, dotknutému orgánu, dotknutej obci a mimovládnej organizácii podporujúcej ochranu životného prostredia, ak podala podnet podľa § 19.
Správu o hodnotení vypracovanú podľa prílohy č. 11 k zákonu MŽP SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a v zmysle vyššie citovaného Rozsahu hodnotenia predložil navrhovateľ, spoločnosť Fobos SWM energy s.r.o., Levočská 361/27,064 01 Stará Ľubovňa (sídlo platné v čase predloženia správy) Okresnému úradu Stará Ľubovňa, v bližšie neurčenom dátume (Príslušný orgán neposkytol spracovateľovi Odborného posudku v rámci sprístupnených podkladov Sprievodný list navrhovateľa k predloženiu Správy o hodnotení).
Okresný úrad Stará Ľubovňa zverejnil Správu o hodnotení na webovom sídle MŽP SR dňa 04.08.2023.
Okresný úrad Stará Ľubovňa, listom č. OU-SL-OSZP-2023/00715840-002 zo dňa 04.08.2023 (doručeným medzi dňami 9.-10.8.2023) rozoslalo správu o hodnotení navrhovanej činnosti na zaujatie stanoviska podľa § 33 ods. 1 zákona rezortnému orgánu, povoľujúcemu orgánu, dotknutým orgánom a dotknutej obci.
***Vyhodnotenie splnenia lehoty**: Lehotu hodnotím ako dodržanú.*

Lehota na zverejnenie Správy o hodnotení dotknutou obcou
V zmysle §34 ods.1 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie je dotknutá obec povinná do troch pracovných dní od doručenia správy o hodnotení činnosti alebo všeobecne zrozumiteľného záverečného zhrnutia informovať o doručení správy o hodnotení činnosti verejnosť a zároveň zverejniť všeobecne zrozumiteľné záverečné zhrnutie počas 30 dní na úradnej tabuli a na svojom webovom sídle, ak ho má zriadené, a oznámiť kde a kedy možno do správy o hodnotení činnosti nahliadnuť, robiť z nej výpisy, odpisy alebo na vlastné náklady vyhotoviť kópie. Obec je zároveň povinná uviesť v akej lehote môže verejnosť podávať pripomienky a označiť miesto, kde sa môžu podávať.
***Vyhodnotenie splnenia lehoty**: Dátum doručenia správy o hodnotení navrhovanej činnosti je 9.-10.8.2023. Dotknutá obec Ďurková, listom číslo OcÚ 15/2023-003 z dňa 12.09.2023 poslala stanovisko k správe o hodnotení, kde bola priložená informácia pre verejnosť, ktorá bola vyvesená na úradnej tabuli obce, ako aj na webovom sídle obce Ďurková od 10.08.2023 do 11.09.2023.*
Dotknutá obec Pusté Pole, listom číslo Pu-57/2023-OcÚ-001 z dňa 11.09.2023 poslala stanovisko k správe o hodnotení, kde bola priložená informácia pre verejnosť, ktorá bola vyvesená na úradnej tabuli obce, ako aj na webovom sídle obce Pusté Pole od 10.08.2023 do 11.09.2023.
***Vyhodnotenie splnenia lehoty**: Lehotu hodnotím ako dodržanú.*

S ohľadom na skutočnosť, že v podkladoch poskytnutých k vypracovaniu Odborného posudku ani na webových sídlach dotknutej obce Šarišské Jastrabie nie sú k dispozícii informácie o dátume informovania o doručení správy, nie je možné dodržanie, resp. nedodržanie uvedenej lehoty vyhodnotiť.

Lehota na realizáciu verejného prerokovania
V zmysle §34 ods.1 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie je dotknutá obec povinná do uplynutia doby vystavenia všeobecne zrozumiteľného záverečného

zhrnutia podľa predchádzajúceho odseku zabezpečiť po dohode a v spolupráci s navrhovateľom verejné prerokovanie navrhovanej činnosti.

***Vyhodnotenie splnenia lehoty**:*

Z dátumu doručenia Správy o hodnotení príslušným orgánom 9.-10.8.2023, zo skutočnosti, že dotknuté obce uviedli dobu zverejnenia informácie pre verejnosť od 10.08 – 11.09.2023 a zo skutočnosti, že verejné prerokovanie bolo realizované dňa 19.9.2023 vyplýva záver, že lehota na realizáciu verejného prerokovania zo strany dotknutej obce dodržaná nebola, ale v akceptovateľnej lehote.

5. ZAPOJENIE VEREJNOSTI DO PROCESU POSUDZOVANIA

Zo strany verejnosti doručilo písomné pripomienky a stanoviská k Správe o hodnotení výlučne občianske združenie Združenie domových samospráv, o.z., Rovniankova 14, P.O. BOX 218, 851 02 Bratislava (stanovisko z 21.8.2023).
Občianske združenie uvádza vo svojom stanovisku dve nasledovné pripomienky:

Pripomienka: „Poukazujeme však praktickú stránku vplyvu na ovzdušie, a tým sú otvorené zásobníky vyfermentovaných zvyškov (koncový sklad) – stavebný objekt SO 03. Mnohé obdobné prevádzky majú práve s týmto problém a zakrývajú tieto nádrže v záujme eliminácie zápachu. Nie je to teda zanedbateľný vplyv a blízkosť obydlí 900 m nie je pre intenzitu zápachu neprekonateľnou prekážkou.“

Vysporiadanie navrhovateľa:
Tento bod je pripomienkovaný a vysvetlený pri subjekte č. 8, bod 4.

Vyhodnotenie relevantnosti a odôvodnenosti:
S prihliadnutím na primerane odborné doplňujúce vysvetlenie navrhovateľa, v ktorom upresňuje, že všetky objekty skladovania digestátu budú hermeticky uzavreté, považujem uvedenú doplňujúcu požiadavku za plnohodnotne vysporiadanú.

Pripomienka: „Preto žiadame uviesť dôvody, prečo nedochádza po anaeróbnom procese výroby bioplynu k aeróbnemu zhodnoteniu digestátu (fugátu), čo by zásadným spôsobilo skvalitnenie výsledného produktu a jeho schopnosť rýchleho rozkladu v pôde s prevládajúcou organickou povahou nad minerálnou. V digestáte sa tiež môžu nachádzať toxické látky, hlavne ťažké kovy. Tieto sa tam dostávajú z odpadov. Z odpadov z poľnohospodárskeho chovu zvierat sa do digestátu dostávajú hlavne meď a zinok. Aj preto je vhodné digestát upraviť. Napríklad je vhodné miešanie s inými (rastlinnými) odpadmi a následné aeróbne spracovanie (kompostovanie). V procese kompostovania sa upravia vlastnosti a zmiešaním s rastlinným odpadom sa zníži koncentrácia ťažkých kovov vo výslednom komposte.“

Vysporiadanie navrhovateľa:
Navrhovaná činnosť BMS je absolútne uzavretý technologický systém tak do ovzdušia ako aj do zeme (pôdy). Je oveľa účinnejšie digestát (fugát) aplikovať priamo na pôdu a následne ho zapracovať hlbokou orbou do pôdy ako ho miešať s inými rastlinnými odpadmi pri kompostovaní. Tu je potrebné zdôrazniť, že kompostoviská sú otvorené systémy, z ktorých prakticky všetok vytvorený metán pri fermentácii uniká voľne do ovzdušia.

Vyhodnotenie relevantnosti a odôvodnenosti:
Spracovateľ Odborného posudku nemá žiadnu vedomosť o technológii bioplynovej stanice, ktorá by umožňovala technologicky a ekonomicky zmysluplné následné kompostovanie digestátu. Vzhľadom na vysoký podiel vody v produkovaním digestáte jeho zmiešavanie s inými biologicky rozložiteľnými odpadmi za účelom kompostovania nie je vhodným procesným postupom, keďže kvalitný proces kompostovania vyžaduje určitý maximálny podiel

vlhkosti v kompostovanej biomase (aby sa predchádzalo hnilobným procesom a s tým spojenými emisiami nadmerne zapáchajúcich látok a metánu).
V Európskom hospodárskom priestore (najbližšie k SR už aj v Českej republike) sú v posledných rokoch dohľadateľné prevádzkové pokusy s využitím separátu (zvyškovej sušiny odseparovanej z digestátu) v procese kompostovania v kombinácii s inými vstupnými biologicky rozložiteľnými materiálmi a takýto druh procesu je teoreticky predstaviteľný aj na posudzovanej prevádzke. Keďže ale proces kompostovania vyžaduje podstatné rozšírenie ako objektovej skladby prevádzky, tak aj navrhovaných vstupov, ich množstiev ako aj procesných postupov a implikuje zásadne odlišné predpokladané vplyvy na životné prostredie, nie je možné bez ďalšieho podrobného posúdenia takýto procesný postup jednoducho zakomponovať do aktuálne posudzovanej činnosti. Občianskym združením navrhovaný ďalší postup úpravy hlavného výstupného materiálového prúdu je možné (výlučne pre spomínanú časť zvyškovej sušiny – separátu) dať do pozornosti prevádzkovateľa s odporúčaním zvážiť možnosť takéhoto následného využitia a v prípade jeho využiteľnosti v prvom kroku predovšetkým podrobne posúdiť a vyhodnotiť jeho očakávané pozitívne aj negatívne vplyvy na životné prostredie (v novom procese posudzovania vplyvov na životné prostredie).
Spracovateľ Odborného posudku považuje za potrebné uviesť na pravú mieru informáciu o možnej prítomnosti toxických látok, hlavne ťažkých kovov. Ako bolo uvedené na iných miestach tohto Odborného posudku, digestát z každej bioplynovej stanice prevádzkovanej na území Slovenskej republiky podlieha minimálne 1x ročne povinnej recertifikácii, ktorej súčasťou je aj analytický rozbor jeho zloženia, vrátane analýzy obsahu prítomných ťažkých kovov. Spracovateľ Odborného posudku má k dispozícii niekoľko 100 protokolov z takýchto akreditovaných analytických rozborov vrátane digestátu z bioplynových staníc, ktoré spracúvajú biologicky rozložiteľný odpad každého druhu a nenachádza sa medzi nimi jeden jediný protokol, ktorý by preukazoval zvýšené koncentrácie ťažkých kovov. Rovnako nemá spracovateľ z dlhoročnej praxe žiadnu vedomosť o tom, že by Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky ako poverený certifikačný orgán v tejto veci niektorej z bioplynových staníc nevydal certifikát o tzv. sekundárnom zdroji živín z dôvodu zvýšenej koncentrácie ťažkých kovov.
Na základe uvedených skutočností považujem vyššie uvedenú pripomienku občianskeho združenia za nepodloženú a neodôvodnenú.

6. ZÁVER

Posúdenie navrhovanej činnosti „Biometánová stanica 4,0 MW ENG“ vykonané v tomto Odbornom posudku bolo vykonané s využitím doručených podkladov, predovšetkým:

- *Správy o hodnotení navrhovanej činnosti Biometánová stanica 4,0 MW ENG, navrhovateľ Fobos SWM energy s.r.o., spracovateľ ENVIRO-KIERNOSZOVA, s.r.o., júl 2023, vrátane nasledovných samostatných dokumentácií tvoriacich jej prílohy:*
  - *Situácia – skupinové usporiadanie technológie / Variant I*
  - *Situácia – skupinové usporiadanie technológie / Variant II*
  - *Záverečná správa, Inžinierskogeologický prieskum, spracovateľ RNDr. Dušan Baroš - INEKOGEO POPRAD, február 2020,*
  - *Ornitologický prieskum vtákov a ich biotopov v blízkosti navrhovanej činnosti BIOMETÁNOVÁ STANICA 4,0 MW ENG, Inventarizačný prieskum vo vzťahu k vtákom a navrhovanej činnosti ako podklad pre primerané hodnotenie, spracovateľ OTONYCTERIS s.r.o., jún 2023,*
  - *Primerane hodnotenie vplyvu na územia Natura 2000, spracovateľ OTONYCTERIS s.r.o., jún 2023,*
  - *Ichtyologický prieskum v blízkosti navrhovanej činnosti BIOMETÁNOVÁ STANICA 4,0 MW ENG, spracovateľ OTONYCTERIS s.r.o., júl 2023,*
  - *Vyjadrenie Prešovského samosprávneho kraja, Odbor strategického rozvoja, Oddelenie ÚP a ŽP k projektovej dokumentácii pre územné konanie, č. 07015/2023/DUPaZP-2, jún 2023,*
  - *Protokol o skúške č.:23/11052, označenie vzorky Potok Hradlova (Šarišské Jastrabie) a Potok Ľubotínka (Ďurková), Akreditované skúšobné laboratórium EL spol. s r.o., jún 2023*
  - *Spracovanie pripomienok vyplývajúcich z písomných stanovísk k zámeru, spracovateľ ENVIRO-KIERNOSZOVA, s.r.o., júl 2023,*
  - *Plnenie špecifických požiadaviek z ROZSAHU HODNOTENIA pre navrhovanú činnosť „Šarišské Jastrabie – Biometánová stanica 4 MW“, spracovateľ ENVIRO-KIERNOSZOVA, s.r.o., júl 2023,*
  - *Fotodokumentácia.*
- *Rozsahu hodnotenia určený podľa § 30 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie pre hodnotenie vplyvov navrhovanej činnosti „Biometánová stanica 4,0 MW ENG“, Okresný úrad Stará Ľubovňa, Odbor starostlivosti o životné prostredie, marec 2022.*
- *Zámeru navrhovanej činnosti „Biometánová stanica 4,0 MW ENG“, navrhovateľ Fobos SWM energy s.r.o., spracovateľ ENVIRO-KIERNOSZOVA, s.r.o., november 2021.,*

ako aj všetkých ostatných podkladov taxatívne vymedzených v kapitole 3.2 tohto Odborného posudku.

Posudzovaná Správa o hodnotení je spracovaná na primeranej odbornej úrovni, umožňuje získať informácie a poznatky o navrhovanej činnosti a jej vplyvoch na životné prostredie a zdravie obyvateľov. So zohľadnením doplňujúceho riešenia jednotlivých nedostatkov identifikovaných v tomto Odbornom posudku je možné konštatovať, že Správa o hodnotení je po obsahovej stránke vypracovaná v primeranom a uspokojivom rozsahu a v súlade s platným Rozsahom hodnotenia. Správa o hodnotení spolu s doplňujúcimi posúdeniami prezentovanými

v tomto Odbornom posudku predstavuje postačujúcu údajovú bázu na primerane odborné rozhodnutie o navrhovanej činnosti.
Proces identifikácie vplyvov a určenie ich intenzity a priestorového rozsahu boli s výnimkou nedostatkov identifikovaných a odstránených v tomto Odbornom posudku vykonané správne. Celková identifikácia a vyhodnotenie vplyvov v Správe o hodnotení a v čiastkových doplneniach/posúdeniach v tomto prezentovaných v tomto Odbornom posudku tvoria podľa môjho názoru postačujúcu údajovú bázu na primerane odborné rozhodnutie o navrhovanej činnosti.
Podrobné posúdenie stanovísk a pripomienok subjektov zúčastnených na pripomienkovaní posudzovanej dokumentácie preukázalo, že žiadne zo stanovísk nemá vecné resp. odborné alebo vedecky doložené pripomienky, ktoré by navrhovanú činnosť klasifikovali ako nerealizovateľnú z technologických alebo environmentálnych dôvodov.
S prihliadnutím na skutočnosť, že obidva posudzované realizačné varianty sú v identifikovanom rozsahu a závažnosti negatívnych vplyvov na životné prostredie úplne identické a veľmi mierne (nevýznamne) sa líšia v rozsahu a závažnosti pozitívnych vplyvov, považujem z pohľadu celkového vplyvu na životné prostredie obidva realizačné varianty za ekvivalentné. Obidva realizačné varianty zároveň považujem za lepšiu voľbu (z pohľadu celkových vplyvov na životné prostredie) aj v porovnaní s nulovým variantom.
Na základe posúdenia predloženej dokumentácie, stanovísk subjektov, zápisnice a záznamu z verejného prerokovania ako aj na základe vlastných doplňujúcich posúdení vykonaných v procese posúdenia preto príslušnému orgánu, ktorým je v tomto prípade Okresný úrad Stará Ľubovňa, Odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek štátnej správy posudzovania vplyvov na životné prostredie odporúčam v Záverečnom stanovisku

s ú h l a s i ť

s realizáciou navrhovanej činnosti v ľubovoľnom z realizačných variantov posúdených v Správe o hodnotení, za podmienky splnenia opatrení navrhnutých v nasledujúcej kapitole 6.1 tohto Odborného posudku. Úplné znenie týchto opatrení odporúčam premietnuť do návrhu Záverečného stanoviska.

6.1. Návrh opatrení a podmienok na prípravu, realizáciu, prípadne na ukončenie navrhovanej činnosti

V kapitole prezentujem úplný návrh všetkých opatrení, v členení na opatrenia technické, technologické, organizačné resp. prevádzkové, pričom tieto opatrenia sú následne rozčlenené podľa etapy projektu pre ktorú sú relevantné na opatrenia počas projektovej prípravy (t.j. ešte pred vlastným začatím výstavby), opatrenia počas výstavby a opatrenia počas prevádzky. V každej z uvedených skupín sú opatrenia následne ešte rozčlenené na konkrétne, špecifické opatrenia, ktoré automaticky nevyplývajú z platných legislatívnych noriem (t.j. opatrenia, ktoré ukladajú budúcemu prevádzkovateľovi povinnosti nad rámec jeho „automatických" zákonných povinností) a opatrenia, ktoré prezentujú legislatívnu povinnosť vzťahujúcu sa na posudzovanú činnosť „automaticky" (t.j. bez ohľadu na to, či sú alebo nie sú v prezentovanom rozsahu uvedené). Ako uvádzam v kapitole 4.5, prítomnosť takýchto opatrení považujem za určitý prínos (aj napriek súvisiacemu efektu zahltenia) z toho dôvodu, že pomáhajú následným povoľujúcim orgánom a budúcemu prevádzkovateľovi identifikovať úplný rozsah všetkých relevantných zákonných povinností.
Opatrenia prezentované v tejto kapitole predstavujú kombináciu opatrení navrhovaných spracovateľom Správy o hodnotení (s prihliadnutím na závery ich kritického posúdenia, ktoré som vykonal v kapitole 4.5 tohto Odborného posudku), opatrení vyplývajúcich z čiastkových odborných štúdií/posúdení zabezpečených spracovateľom (ktoré spracovateľ nezahrnul do záverečného navrhovaného rozsahu opatrení) a doplňujúcich opatrení, ktorých potrebnosť vyplynula z procesu posúdenia vykonaného v tomto Odbornom posudku.

6.1.1. Technické, technologické, organizačné a prevádzkové opatrenia počas prípravy, výstavby a prevádzky

6.1.1.1. Opatrenia počas prípravy – špecifické opatrenia

- *Počas prípravy projektu požiadať o informácie o evidovaných archeologických pamiatkach Slovenský archeologický ústav v Nitre.*
- *V etape vypracovania projektu pre stavebné povolenie musí navrhovateľ v koordinácii s povereným orgánom štátnej vodnej správy (Okresný úrad Stará Ľubovňa, Odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek štátnej vodnej správy) zvážiť realizáciu oplotenia areálu BMS Šarišské Jastrabie so spodnou časťou v podobe súvislého vybetónovaného múrika s výškou cca 0,5 metra po celom obvode areálu, aby zároveň plnil funkciu dodatočnej záchytnej nádrže (bariéry) prijateľného zádržného objemu.*

6.1.1.2. Opatrenia počas prípravy –legislatívne povinnosti

- *Pred samotnou realizačnou fázou navrhovanej činnosti bude potrebné zabezpečiť územnotechnické podmienky, ktoré sú spojené s činnosťami v oblastiach prípravno-organizačnej a technickej.*
- *Realizovať vyňatie z PPF.*

6.1.1.3. Opatrenia počas výstavby – špecifické opatrenia

- *Pri zakladaní stavby zabezpečiť dôslednú spoluprácu medzi projektantom, statikom a geológom resp. geotechnikom (v zmysle odporúčania IG a HGP).*
- *Počas výstavby bude potrebné vykonať opatrenia na zabezpečenie plynulosti a bezpečnosti cestnej premávky na ceste I/68, ktorá bude využívaná ako hlavná cesta pre stavebné dopravné prostriedky, príslušnými dopravnými značkami (obmedzenie rýchlosti, vjazdu a pod.).*
- *Zemné práce je nutné vykonávať vo vhodných klimatických podmienkach.*
- *Vykonať skrývku humusového horizontu poľnohospodárskej pôdy odnímanej natrvalo a zabezpečiť jej hospodárne a účelné využitie na základe bilancie skrývky humusového horizontu.*
- *V prípade úniku ropných látok a oleja na terén realizovať zneškodnenie zasiahnutej zeminy podľa zásad nakladania so znečisťujúcimi látkami.*
- *Prevádzkovateľ je povinný maximálne obmedziť manipulačné práce so suchými prašnými materiálmi na voľnom priestranstve za nepriaznivých meteorologických podmienok a podmienok okolia.*
- *Zamedziť prašnosti pravidelným kropením prašných miest a poľnej cesty.*
- *Prepravovať prašné stavebné materiály prekryté, resp. v paletách.*
- *Pred plánovanými stavebnými prácami s predpokladanými vysokými hladinami A zvuku (viac ako 70 dB vo vonkajšom chránenom priestore), informovať obyvateľov o plánovanom čase ich uskutočňovania.*
- *Stavebné práce vyznačujúce sa vyššími hladinami hluku vykonávať len v doobedňajších hodinách.*
- *Prednostne používať stavebné stroje a zariadenia s akustickými parametrami v zmysle požiadaviek uvedených v Nariadení vlády SR č. 79/2019 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody emisií hluku zariadení používaných vo vonkajšom priestore, v platnom znení.*
- *Poučiť všetkých dodávateľov na stavbe, na potrebu ochrany okolia stavby pred hlukom z ich činnosti.*
- *Zemina potrebná pre opätovné použitie a zásypy sa budú ukladať v priestore staveniska (napr. pozdĺž výkopov, resp. na ďalšej voľnej ploche) a následne sa použije, nepožitú zeminu odovzdať oprávnenej spoločnosti.*
  Stavebné práce vykonávať podľa pokynov ŠOP SR (ročné obdobie, mimohniezdne obdobie, atď.).
- *Pri pohybe stavebných mechanizmov vo zvýšenej miere predchádzať kolíziám s migrujúcimi terestrickými druhmi živočíchov.*
- *Po výstavbe vhodnou a rýchlou úpravou ciest resp. prostredia zamedziť šíreniu ruderálnych a nepôvodných druhov flóry.*
- *Dočasné zábery územia realizovať tak, aby boli čo najmenej narušené okolité biotopy, všetkých typov.*
- *Vhodnými technickými a technologickými opatreniami zamedziť ohrozeniu podzemných vôd, odkopy a násypy v danej lokalite vybudovať tak, aby s maximálnou mierou spĺňali požiadavky na ochranu spodných vôd.*
- *Po realizovaní odkopu dôkladne hĺbkovo odvodniť stavenisko (podľa IG a HGP).*
- *Po realizovaní odkopu a vyrovnaní terénu v mieste ťažkých kruhových nádrží realizovať doplnkový prieskum v rozsahu cca 7 dynamických penetračných sond (podľa IG a HGP).*

- *Vo vybraných miestach zvýšiť únosnosť podložia - v strednej a spodnej časti staveniska zakladať objekty na hĺbkových základoch – pilótach (podľa IG a HGP).*
- *Vykonať stabilizačné opatrenia pri realizácii odkopu, oporný múr musí byť v každom prípade kotvený a dokonale odvodnený (podľa IG a HGP).*
- *Dočasne zabraté plochy prinavrátiť po skončení stavebných prác do pôvodného stavu navezením ornice a následným zatrávnením, resp. zazelenaním.*
- *Doplňovať PHM alebo prevádzať údržbu používaných stavebných strojov a zariadení, na stavbe možno zásadne len v priestoroch „Zariadení stavenísk“. Tieto musia byť vybavené tak, aby manipuláciou so znečisťujúcimi látkami nemohlo dôjsť k ohrozeniu kvality vôd.*
- *Povrchové aj podpovrchové odvodňovacie systémy vybudovať s dostatočnou kapacitou pre navrhované objekty.*
- *Zabezpečiť vysadenie krovinatých porastov napr. slivka trnková (Prunus spinosa), čremcha obyčajná (Padus avium), baza čierna (Sambucus nigra), vŕba (Salix spp.) po celom hornom (severnom) a východnom okraji prístupovej komunikácie v dĺžke približne 350 metrov a šírke min. 10 – 15 metrov, tak aby sa vytvorila vegetačná clona medzi samotnou navrhovanou činnosťou a hranicou CHVÚ.*
- *Technickým opatrením (dvojitý betónový plášť sedimentačných a akumulačných nádrží, umelá betónová hrádza na juhozápadnom okraji areálu a pod.) zabezpečiť aby v prípade havárie alebo neočakávanej udalosti sa uskladnený a nahromadený digestát nevylial von z areálu navrhovanej činnosti,*
- *Pri prečerpávaní digestátu do cisterny, zabezpečiť priestor pred prípadným únikom napr. vybudovaným betónovej zádržnej vane alebo bazénom alebo iným technickým zariadeným, ktoré dokáže odčerpať prebytočný digestát naspäť do akumulačných nádrží.*
- *Pokiaľ pri výstavbe alebo prevádzke bude zaznamenaný výskyt inváznych druhov, bude vyhotovený o tom záznam v podobe „Evidenčného listu inváznych druhov rastlín“. Je potrebné, aby stavebník pri pozitívnom náleze inváznych druhov zabezpečil ich odstránenie v zmysle prílohy č. 2 Vyhlášky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, aby sa zamedzilo ich rozširovaniu. V prípade výskytu expanzívnych druhov sa požaduje ich likvidácia kosením, nakoľko sú tiež schopné ovplyvniť okolitú vegetáciu.*
- *V prípade nálezu inváznych druhov rastlín je podľa § 7b ods. 3 zákona 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov „vlastník, správca alebo užívateľ pozemku povinný odstraňovať inváznе druhy rastlín podľa odseku 2 zo svojho pozemku spôsobom, ktorý ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným predpisom, a starať sa o pozemok tak, aby sa zamedzilo ich opätovnému šíreniu. V súčasnosti zároveň platí nový zákon 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia inváznych nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, kde §4 hovorí o opatreniach na rýchlu eradikáciu týchto druhov.*
- *Zabezpečiť, aby pri realizácii prác nedošlo k poškodeniu a zhoršeniu prirodzených vlastností predmetnej a priľahlej poľnohospodárskej pôdy.*
- *Nenarušovať ucelenosť honov a nesťažovať obhospodarovanie poľnohospodárskej pôdy nevhodným situovaním stavby, jej delením a drobením alebo vytváraním častí nevhodných na obhospodarovanie poľnohospodárskymi mechanizmami.*
- *Vykonať skrývku humusového horizontu poľnohospodárskej pôdy odnímanej natrvalo a zabezpečiť jej hospodárne a účelné využitie na základe bilancie skrývky humusového horizontu.*

- *Zabezpečiť základnú starostlivosť o poľnohospodársku pôdu odňatú podľa § 17 zákona o ochrane poľnohospodárskej pôdy až do realizácie stavby najmä pred zaburinením pozemkov a porastom samonáletu drevín.*

6.1.1.4. Opatrenia počas výstavby – legislatívne povinnosti

- *Zabezpečiť v priebehu výstavby dodržiavanie bezpečnostných predpisov a technických noriem pri manipulácii s ropnými produktmi a pravidelne kontrolovať technický stav mechanizačných prostriedkov a vozidiel.*
- *Odpady zo stavby odovzdať oprávnenej osobe na zhodnotenie resp. zneškodnenie alebo využiť pri stavbe.*
- *Vypracovať plán havarijných opatrení pre etapu realizácie stavebných prác.*
- *V prípade znečistených odpadových vôd ropnými látkami alebo inými nečistotami zabezpečiť pred ich vypustením do recipientov alebo voľne na terén ich prečistenie v odlučovačoch ropných látok alebo v lapačoch nečistôt.*
- *Počas prepravy prašných materiálov musí byť prepravovaný materiál zakrytý, ak nie je prašnosť obmedzená dostatočnou vlhkosťou prepravovaného materiálu.*
- *Dráhu pádu pri sypaní prašných materiálov je potrebné obmedziť, napríklad sypaním pomocou vodiacich plechov.*
- *Dopravné cesty a manipulačné plochy je potrebné pravidelne čistiť a udržiavať dostatočnú vlhkosť povrchov na zabránenie rozprašovaniu alebo obmedzenie rozprašovania.*
- *Pri skladovaní prašných materiálov na stavenisku resp. na plochách na to zriadených je potrebné zakryť povrch skladovaných prašných materiálov/odpadov resp. udržiavať potrebnú vlhkosť povrchu uskladnených prašných materiálov/odpadov.*
- *Zabezpečiť pravidelnú údržbu a kontrolu technologických zariadení a výrobných uzlov, ktoré môžu byť zdrojom zápachu a v prípade poruchy bezodkladne vykonať nápravu.*

6.1.1.5. Opatrenia počas prevádzky – špecifické opatrenia

- *Citlivo vstupovať do biotopov a zasiahnuté biotopy správnymi manažérskymi zásahmi navrátiť do pôvodného stavu (orná pôda).*
- *Ako prístupové cesty využívať dnes existujúce poľné cesty.*
- *Zabezpečenie preberania vhodných odpadov.*
- *Vylúčenie vykonávania hlučných činností vo vonkajších priestoroch počas nočnej prevádzky.*
- *Zabezpečenie pravidelnej údržby a servisu inštalovanej technológie a používaných zariadení.*
- *Zabezpečenie pravidelnej údržby a čistenia prevádzkových priestorov.*
- *Prijímanie organizačných a logistických opatrení vedúcich k minimalizácii frekvencie cestnej prepravy počas rannej a poobednej dopravnej špičky.*
- *Odstraňovať (kosiť, mulčovať a pod.) ruderálnu vegetáciu z blízkosti prístupovej komunikácie, medzí resp. v blízkosti poľnohospodárskych plodín a polí len v mimo hniezdnom období tzn. september – február príslušného kalendárneho roka.*
- *V okolí navrhovanej činnosti odstraňovať (kosiť, mulčovať a pod.) travinobylinnú vegetáciu len v mimo hniezdnom období tzn. september – február príslušného*

kalendárneho roka alebo formou kosenia od ,,stredu plochy k jej okrajom“ resp. ,,z jedného konca na druhý“,

- *Zabezpečiť manažment osvetlenia BMS počas noci/tmy, napr. vypínať v určitých intervaloch (napr. od polnoci do 4,00 hod.), farba a intenzita osvetlenia by mala byť max. 2700 K (LED), zabezpečiť osvetlenie s kolmým lúčom smerom nadol s ostrým uhlom resp. s vhodným tienidlom (percento vyžarovania do priestoru ULR=0 %).*
- *Prevádzka BMS Šarišské Jastrabie ako zariadenie na zhodnocovanie odpadov v zmysle zákona o odpadoch môže v ďalšom povoľovacom procese žiadať o vydanie súhlasu na prevádzku zariadenia za zhodnocovanie odpadov v zmysle §97 ods.1 písm. c) zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch v maximálnej ročnej kapacite do 5 000 t/rok.*

6.1.1.6. Opatrenia počas prevádzky –legislatívne povinnosti

- *V prípade znečistených odpadových vôd ropnými látkami alebo inými nečistotami zabezpečiť pred ich vypustením do recipientov alebo voľne na terén ich prečistenie v odlučovačoch ropných látok alebo v lapačoch nečistôt.*

6.2. Požadovaný rozsah poprojektovej analýzy

V zmysle §39 ods. 2 zákona č. 24/2006 Z.z. je ten, kto realizuje navrhovanú činnosť, ktorá bola predmetom posudzovania vplyvov povinný zabezpečiť vykonávanie poprojektovej analýzy. Poprojektová analýza pozostáva najmä zo

- *systematického sledovania a merania vplyvov navrhovanej činnosti,*
- *kontroly plnenia a vyhodnocovania účinnosti požiadaviek uvedených v odseku 1 a v povolení navrhovanej činnosti,*
- *zabezpečenia odborného porovnania predpokladaných vplyvov uvedených v správe o hodnotení činnosti so skutočným stavom.*

Spracovateľ Správy o hodnotení vypracoval návrh rozsahu poprojektovej analýzy v kapitole č. C.VI. Súčasťou uvedeného návrhu sú aj požiadavky na tzv. oprávnené diskontinuálne meranie emisií. Podľa názoru spracovateľa tohto Odborného posudku ale nie je v súčasnom štádiu návrhu projektu posudzovanej činnosti zrejmé, či a v akom rozsahu (na akých organizovaných výduchoch vypúšťajúcich spaliny resp. odpadovú vzdušninu) bude potrebné takéto oprávnené merania vykonávať. Konkrétny a záväzný rozsah týchto prípadných meraní bude definovaný predovšetkým konkrétnym stavebným prevedením prevádzkových súborov (predovšetkým energetickej sekcie a technológie čistenia bioplynu na biometán). Z uvedeného dôvodu a taktiež s prihliadnutím na skutočnosť, že prípadná povinnosť vykonávania oprávnených diskontinuálnych meraní (ak bude relevantná) je povinnosťou „automatickou" (t.j. automaticky vyplývajúcou z platnej legislatívy na úseku ochrany ovzdušia) mám za to, že uvedené povinnosti nie je nutné zahŕňať do navrhovaného rozsahu poprojektovej analýzy.
V zmysle ustálenej aplikačnej praxe by rozsah poprojektovej analýzy navrhovaný v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie mal prioritne obsahovať návrhy, ktoré automaticky nevyplývajú z platnej legislatívy, t.j. mal by sa sústreďovať na opatrenia „nad rámec" platných zákonných požiadaviek. Z uvedeného dôvodu rovnako nepovažujem za potrebné do rozsahu poprojektovej analýzy zahŕňať povinnosti súvisiace s kontrolou a evidenciou vstupných aj výstupných odpadov.
S prihliadnutím na uvedené teda navrhujem záväzný rozsah poprojektovej analýzy v nasledovnom rozsahu:

- *Dôsledne a v pravidelných intervaloch monitorovať fermentačný proces, aby následná aplikácia digestátu na pôdu nespôsobovala intenzívny zápach v okolí. Archivovať v elektronickej podobe informácie o tomto monitoringu.*
- *Viesť v elektronickej podobe denník tzv. „kŕmenia" BMS Šarišské Jastrabie s údajmi o dennej dávke jednotlivých povolených vstupov.*
- *Na dennej báze monitorovať prípadné zdroje zápachu priamo na technologických/prevádzkových súboroch ako aj na obslužných zariadeniach a činnostiach.*
- *V skúšobnej prevádzke zariadenia vykonať kontrolné merania hluku, vrátane overenia prípustnej hladiny hluku v najbližších obytných zónach.*

7. PODPIS SPRACOVATEĽA ODBORNÉHO POSUDKU

Spracovateľ odborného posudku:

Meno a priezvisko:	**Ing. Juraj Musil**
Bydlisko:	**Tatranská 24, 974 11 Banská Bystrica**
Číslo osvedčenia:	**552/2011/OEP**
Odbory činnosti:	**2f) environmentalistika** **2m) odpadové hospodárstvo** **2n) ochrana ovzdušia** **2s) energetika**
Oblasti činnosti:	**3c) energetické stavby** **3f) stavby pre strojársku výrobu** **3g) stavby pre odpadové hospodárstvo**

V Banskej Bystrici, dňa 29.1.2024

.....
Ing. Juraj Musil

8. ZOZNAM PRÍLOH A DOPLŇUJÚCICH POSÚDENÍ VYPRACOVANÝCH K ODBORNÉMU POSUDKU

Príloha č. 1 Osvedčenie o odbornej spôsobilosti na účely posudzovania vplyvov